

3/1/306

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
పుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 31-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ సప్తమి ౭.

No. 255
సంచిక ౨౫౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివఁదు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట, బాపును,
చార్సపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెజుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి చేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీరివేయును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

స్పెన్సర్ సింగిల్ బారల్ బ్రీచ్ లోడింగు తుపాకులు

యిప్పుడే వచ్చినవి

సింగిల్ బారల్ బ్రీచ్ లోడింగు టాప్ లీవరు హామర్ ఎజెక్టరు తుపాకి 12 బోరలు, 36, అంగుళముల బారల్ 2 సెట్ కాల్క్రిడ్జి కారియర్ పైన తెలుపబడిన ప్రతిమనలె నుండును. హామర్ టాప్ అందు రిచ్చర్స్ పన్ ఆరమ్ము కంపెనీ యు. ఎస్. ఏ. వారిచే తయారుచేయబడినది.	62 8 0
పైమోడ్లరు తుపాకి 2 సెట్ కాల్క్రిడ్జి కారియర్ గలది. అయితే 34 అంగుళముల బారల్ గలది.	60 0 0
పైమోడ్లరు తుపాకి " " 32 అంగుళముల బారల్ గలది.	57 8 0
పైమోడ్లరు తుపాకి అయితే బరువైన బ్రీచ్, 2 సెట్ కాల్క్రిడ్జి, 36 అంగుళముల బారల్ గలది.	72 8 0
సింగిల్ బారల్ బ్రీచ్ లోడింగు టాప్ లీవరు హామర్ ఎజెక్టరు గన్ 12 బోరలు, 36 అంగుళముల బారల్, 2 సెట్ కాల్క్రిడ్జి కారియర్, పైన ముద్రింపబడిన ప్రతిమనలె నుండును. స్టీల్ వెస్సు ఆరమ్ము కో యు. ఎస్. ఏ. వారిచే తయారు చేయబడినది.	62 8 0
సింగిల్ బారల్ బ్రీచ్ లోడింగు టాప్ లీవరు హామర్ ఎజెక్టరు డ్రైడ్ హాట్ తుపాకి 12 బోరలు, 36 అంగుళముల బారల్ 2 సెట్ కాల్క్రిడ్జి కారియర్ స్టీల్ వెస్సు ఆరమ్ము కో యు. ఎస్. ఏ. వారిచే తయారు చేయబడినది.	70 0 0
సింగిల్ బారల్ బ్రీచ్ లోడింగు 12 బోరలు పైడ్ లీవరు హామర్ ఎజెక్టర్ తుపాకి 32 అంగుళముల ప్లాంజెడ్ స్టీల్ బారల్ ఫుల్ చోక్, చాలదూరమునుండి కాల్పులును వీలుగా నున్నట్లు బోరలు గలది. మామగాను ప్రత్యేకముగా సి. జి. షోన్ హిల్ బస్కింగ్ హామర్ తయారు చేయబడినది. 2 సెట్ కాల్క్రిడ్జిచే అమర్చబడినది. ఈ తుపాకి నెం 2 సెట్ తో 90 గజముల దూరమునుండి చంపును. 12 తుపాకులు మాత్రము ఇప్పుడే వచ్చినవి.	95 0 0

"మేము కొన్నిటి మాత్రమే తెప్పించి యుండుటవలన ఆకాంక్షింప కలుగకుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరును పంపుట మంచిది."

SPENCER & Co. Ltd., MADRAS.

Madras-Races 1924-25.

చెన్న పురి

గుట్టపు వందేములు 1924-1925

ఈదిగవ తెలుపబడిన తేదీలలో పంచెములు జరుగను

1925 సం॥రం జనవరి నెల 21.

1925 సం॥రం ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.

ఎల్లక్విక్ బోటాలి డేటరు, బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:-

మొదటితరగతి: పురుషులకు ర్పు 5. స్త్రీలు ర్పు 3.

రెండవతరగతి: " " 1. " 0.5-0.

బీచ్, పార్కు, ఎగ్జోరూ మొదలగు స్థానములందు స్పెషలుబండ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు బంటించియుండు మా పెద్దనోటినులను చూడకోరె.

లోధ-బంగారు-గారడి

పినిటి పాపారావుగారు, దుమ్మెగుడం:- ఒక ప్రత్యేక మధంగమువలన అనేక సంవత్సరములనుండి కడుపునొప్పితో బాధపడుచుండెను. అనేక మందులను నాడి ప్రయోజనములేక పోయెను. కడపట తమలోగ్రయొకబుడ్డి పువయోగింకగ నే గారడివిద్యనూడిరిగ ఆమెకు యుండుకున్న దుష్కర్మము, అత్త దుష్కర్మముగ కుదిరెను. ఈ లోగ్రను వ్యంతుటకు నాకు మామూల దోహక లేదు. ఒకబుడ్డిలోగ్ర యెత్తుబంగారు యిచ్చినను దీనివెల చాలదని నేనుచెప్పగలను.

"కేసరీ కూటీరం"

ఆయుర్వేద ఓషధిబాహుళ్యం, యెచ్చూరు, మద్రాసు

మీకు నగలు కావలసినప్పుడు మాతో మొదట ఒక సారి యోచింపుడు.

అన్నియు మీకు విశదముగా తెలియును!!

బంగారు బ్రెడ్డి వడ్డణము 25-35 నవరములలో తయారగును.

చేదారముతో నహా మజారి 1-కి రూ 35 లు.

రత్నములు పువ్యరాగములు చెక్కిన మోపుకు ప్రత్యేక మజారి రూ 35 లు.

ఈ రకములగాజులు 2½—6 నవరముల వరకు తయారగును.

చేదారముతో నహా జత 1-కి మజారి రూ 10 లు.

(పె.నెం. 2)

నవరము బంగారుకు, సీమ వెండికి పూచీ యివ్వబడును.

మా క్యాటలాగు కావలసినవారు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును.

తంజివిలాసము "ఉమ్మడియార్"

తెలిఫోను నెం. 8021

పట్టెల
దేవండు
గా. జ.

గండుమోహన గాజు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, నెం 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

బెజవాడ స్పిన్నింగ్ ఆండ్ వీవింగ్ మిల్స్ లిమిటెడ్

మిల్లుకట్టడములు పూర్తికావచ్చినవి. ఇంజనుసామానములు 100 మగ్గములు అమర్చుచున్నారు. త్వరలో నత్త్రములు నేతపని ప్రారంభింపబడును. నూలువడుకు యంత్రములకు యింకను షేర్లు కావలసియున్నవి. 100 కి 25 చొప్పున లాభము రావచ్చును. యితర సంజాయిషీ దరఖాస్తు ఫారములు వ్రాసెరాలు

గూడూరి లక్ష్మణరావు. బి. యే.

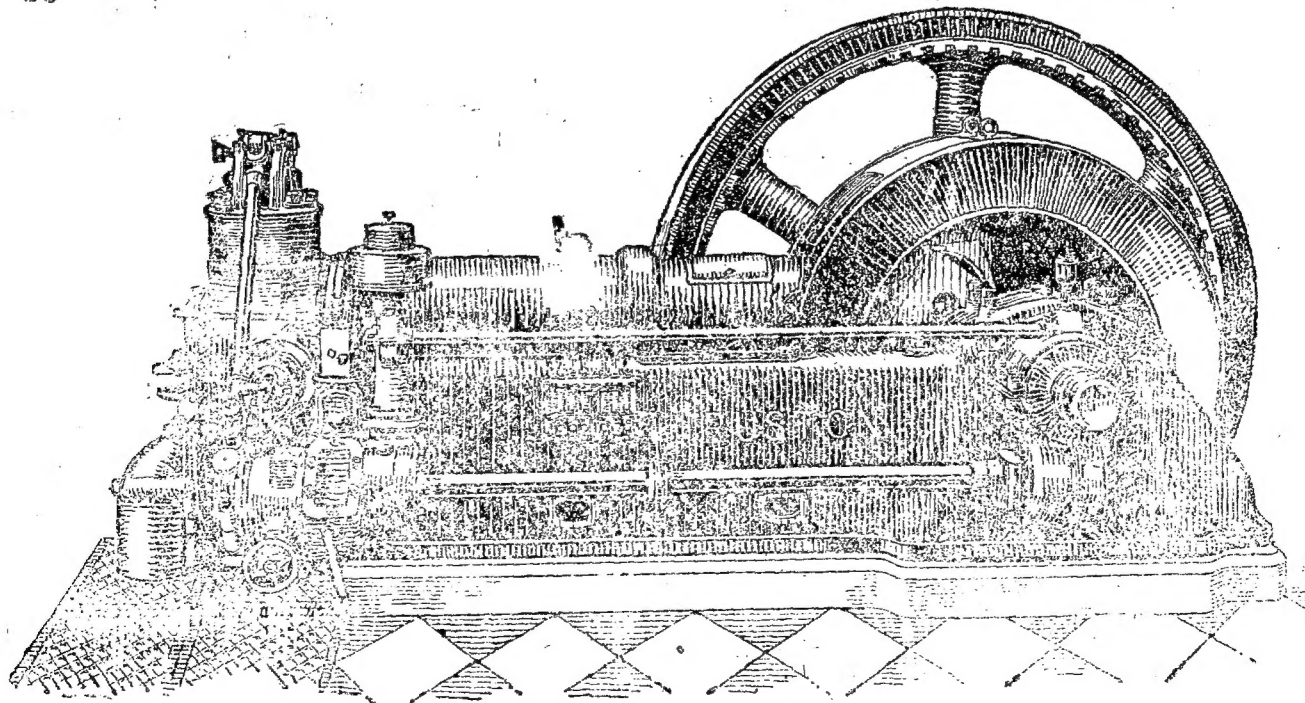
మేనేజరు ఏజంటు అండ్ డైరెక్టరుగారు బెజవాడ అని వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న ఆయిల్ ఏంజిను లన్నిటికంటెను మిక్కిలి పోడిమిగలది. తక్షణమే కదులును. హాట్ బల్బు, స్ట్రాప్, మాగ్నెటో, మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన నూనె చాలును. కొద్దినూనెతో పనిచేయును. చతురత ఏమియు ఉండ నవసరము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుచు మద్రాసులో స్టోల్ ఏజంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఏంజినింగ్ పాల్ పేట్ నెం 60, మద్రాసు.

(388)

ది లక్ష్మి ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు:—10, నిస్ బేట్ రోడ్, లాహోరు.

లా లా ల జ ప తి రాయి (చేరేమన్, బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు)

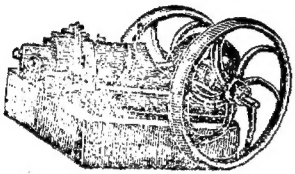
వారి ప్రారంభించిన 6½ నెలలలోగానే 17 లక్షలవరకు ప్రస్తావములు (ప్రపోజల్సు) వచ్చినవి. ఇది పూర్తిగా హిందూదేశీయుల నిర్వాహకము క్రిందనే యున్నది.

ఈ దేశవల్లాలలో ఏజంట్లు కావలెను:—గంజాము, విశాఖపట్నము, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, ఉత్తరాఘాట.

నిజముగా మంచి సామర్థ్యముగలవారికి ధారాళమైన షరతులు గలవు.

ఈదిగువవిలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

పండ్ల త. సంతానం. తే. లోకల్ అడ్వైజరీ ఆఫీసు, 16 నుకురామ కెటిపిడి, మద్రాసు. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, లాహోరు.

మెషిన్ రిఆమకము

సెకండు హాండు ట్రెపు 22 బి. హెచ్. పి. గుజ్జములక్తి గల మంచి ఆయిల్ ఎంజిన్ సెల్సుప్లైర్లు, రెండు ట్రైబిల్సుతో సహా. ఒక మంచి సెకండు హాండు ట్రెపు 28 బి. హెచ్. పి. గుజ్జములక్తి గల ఆయిల్ ఎంజిన్ సెల్సుప్లైర్లు, ట్రైబిల్సుతో సహా. ఒక మంచి సెకండు హాండు 24 బి. హెచ్. పి. గుజ్జములక్తి గల ఆయిల్ ఎంజిన్ ట్రెపు జేరింగు, ఎలక్ట్రిక్ ట్రెపు, సెల్సుప్లైర్లతో సహా. ఒక మంచి సెకండు హాండు 20 బి. హెచ్. పి. గుజ్జములక్తి గల ఆయిల్ ఎంజిన్ పిపింగు, సెల్సుప్లైర్లతో యున్నది.

ఇవి రైసుపల్లెట్సు నెం. 1, 2, 7 వైజా. క్రొత్త బ్రాడ్ బెస్ రోల్ షర్వునల్స్ 10 అడుగులు X 8½ అంగుళములు, పరికరములు పూర్తిగ కలిగినవి.

సెకండు హాండు 12 అడుగులు X 10 అంగుళములు గావ్ థెడ్డునూర్ని కటింగు రోల్.

క్రొత్త బ్రాడ్ బెస్ స్పిన్ డిల్ 12 అడుగులు X 8½ అంగుళములు సెంటురగావ్ థెడ్డునూర్ని కటింగు రోల్.

పూర్వంలో ఆవిరిఎంజినులు, సెంట్రీఫ్యూగల్ పంపులు, ఇనుప పెట్టెలు, ప్లాంమిల్సు, రైసుపల్లెట్లు పరికరములు, బాయిల్సు, పుష్టుంగ్రింగు మిషీనరీ, డెకార్టి కేటర్లు, డిసిన్ బీగ్లర్లు, డ్రైలింగు మెషిన్లు, వాలరింగు సెట్లు మొదలగు సామానులు మానద్రోరకను. ఒకసారి వయచేసి పరీక్షింపుడు.

Telegrams "ENDEAVOUR" Madras.
BRANCHES:—Lahore, Benares, Delhi, Bombay, Karachi, Amritsar
HEAD OFFICE:—Calcutta.

B. D. BERY & Co.,
Engineers Machinery Merchants &
Government Contractors,
8, Sembudoss Street, MADRAS

రోజుకు రూప 3/- లను గడించవచ్చును.

మాదర్బారు ఆటో ట్రెయినింగ్

ఉపయోగించి ఒకరోజుకు రూప 3/- లను గడించవచ్చును. అనుభవము అనవరము, దూరమును గుఱించి ఆలోచించవలసినది లేదు.

నేడే ప్రాప్తి కనునకు వ్రాయుడు.

Genz Wheeler & Co., 3 Commercial Buildings, Clive St, Calcutta
"Madras Representatives, R. A. AGENCY (రా. ఆ. ఏజెన్సీ)
8, Broadway (Upstairs) Madras.

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

విక్రీయములకు మైనవి ఆదంబరములేని పాలిసియన్ ప్రపంచమును ఆంక్షలు తెలియును.

పాలిసీలను మంచి క్రయమునకు యిచ్చుటకు వీలుగలదు.

ప్రిమియములు చాల తక్కువ కాము గడచి పాలిసీలు పునరుద్ధారణచేయబడును.

షరతులు సులభమైనవి. హక్కుదారులకు సకాలమున పైకమివ్వబడును.

గడిచిన సంవత్సరపు బాలన్సు షీటుకు, ప్రాప్తి కనునకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

లెంగుహుబ్బాంచి

152 కమ్మర్ల యల్ పిడి

మద్రాసు బ్యాంచి

9/10 సెకండులై నుబీచి

(3)

తిమురువాయువ, ఇంద్రియశలము, నరముల బలహీనము, అవయవములు చిక్కిపోవుట, పుండు మచ్చలు మొదలగువాటిని కుదుర్చు ఆమోఘమైన ఔషధము

అజ్ఞానులు పక్షపాతముగలవారు మాత్రమే కారణము లేకనే ఆయుర్వేద వైద్యమును నిందించుచున్నారు. ఆంగ్ల ఔషధములచే తదురనివ్యాధు లనేకములు ఆయుర్వేద ఔషధములచే తగుగ కుదురుచున్నవి. తిరువళ్ళీలోల్లా కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, వార్నిటౌన్ ఆస్పత్రియక్ వీధి నెం 72 గృహము నందుండు పండితస్వామి శ్రీ సత్యంగారు వాకుండిన చిక్కువ్యాధిని బాగుచేయున నాకు ఈ అభిప్రాయము కలిగినది.

నేను 8 సం॥ రములనుండి కీళ్లనొప్పిచే బాధపడుచుంటిని. వా కుడికాలు మిక్కిలి కృశించియుండెను. నా ఎడమ కన్న నుండి నీరు కారుచుండెను. గ్రుడ్డు ఎత్తిగానుండెను. చచ్చి తగ్గెను. మరియు శుక్లముకూడ ఫలన మునుంచెను. యివన్నియు గాక దవడ క్రిందిభాగమందు చుంకలప ముందుభాగ మందు పుండుసంబంధమైన మచ్చలుండెను. నేను పండితుల వారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్ళినప్పుడు వాచేహస్థితి పై ప్రకారముగా యుండెను. ఈ సందర్భములో మరెముక ఏమయ్యెను కూడ తెలుపుచున్నాను.

నేను పాశ్చాత్య ఔషధములను చాలకాలము పుచ్చుకొనియు లాభము లేకపోయెను. స్వల్పకాలములోనే అనగా ఒకమాసములోపలనే పండితులవారు వాకలివ్యాధులన్నిటిని పూర్తిగా కుదుర్చుట మిక్కిలి అద్భుతమైనవిషయము. పండితులవారికి భగవదనుగ్రహము గలదు. వారి ఔషధములు విలువగలవియైనను మంచి గుణమివ్వను. పండితులు వాకిచ్చిన నూతనతీవనమునకై నేను వారికి మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. కాలముంచికీరికివచ్చెను. కీళ్లయందు నొప్పులు పూర్తిగా కుదరెను. జబ్బుచేసిన కన్ను పూర్తిగా కుదరెను. శుక్లనష్టము నిలిచెను. పుండు సంబంధమైన మచ్చలు పూర్తిగా మాసిపోయెను. జబ్బుచే బాధపడుచున్న ప్రజల నిమిత్తమై యీసంగతులను తెలుపుచున్నాను.

జె. హెచ్. ఎడ్వోమాంస్,

90, శేపర్ మిల్లరోడ్డు, పెరంబూరు.

వారి సలహాకట్నము రూ 15-0-0

మాన సోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

తెలుగులభము! (పోతుభర్తలు ప్రత్యేకము) గుణపరికరము!

కరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగడిన తైత్వకాకల మాత్రలు దివ్యాత్మకము. అద్భుతము, అచంచిత, అపురింకలం, అన్ని మాంద్యము, అదిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సుర్యులగమల యందు బలమయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, కరన్ను, క్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగడిన నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రలు మేకావారి నొప్పులను వెంటనే మాన్చును. యిందు ఆనేకమధులు చేరినవి. ఆచుభవము గల ఔషధముగనుటలేక పరమహంసక్రీను మహా చెప్పకయ్యును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియును. విరువాత:— (1918)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమాలం, ఎలకట్రు, కృష్ణాజిల్లా.

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye Diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure & absolutely safe. Highest testimony. Particulars free. **L. K. SELLER, D.** Banta (Bengal)

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness, loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. **HEALTH HOME, D. Banta (Bengal).**

5-వ వాయిదా నూలు పంపిన నభ్యేతరులు

సం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	కేసు నంబరు	నూలు పొడవు	నూలు వెంట్రుక	తొలగింపు
217	నాగబండి జగన్నాథం	గోదావరి	992	1000	48	1
218	పేరాల ఆదిలక్ష్మమ్మ	గుంటూరు	995	2000	2	8
219	కొత్త అచ్చయ్య	గోదావరి	998	1000	80	1 5/8
220	జనశ్యామి విశ్వనాథం	గుంటూరు	1000	2000	16	5 5/8
221	గాడిచెర్ల రామమూర్తి	గోదావరి	1002	2000	32	3
222	సింగం శెట్టి అన్నపూర్ణమ్మ	"	1007	1000	28	2 1/8
223	కుర్దుల జంగారమ్మ	"	1008	500	22	1 1/8
224	గురిమెళ్ల గున్నమ్మ	గంటాం	1021	70	18	1/2
225	రామచంద్ర	గుంటూరు	1022	400	45	1/2
226	కొట్ల బ్రహ్మన్న	గోదావరి	1028	2000	28	4 1/2
227	పొడిరాజు వెంకటప్పలవరసింహ్యం	గంటాం	1037	500	16	1 1/2
228	కొత్త సరయ్య	గోదావరి	1039	1000	11	4 1/2
229	యర్రమల కామోజిరావు	గంటాం	1044	200	18	1/2
230	కె. లక్ష్మీనరసమ్మ	విశాఖపట్నం	1050	1000	15	3 1/16
231	కొల్లి శివరామయ్య	తెలియదు	1055	2000	80	2 1/2
232	బెళ్లంకొప్ప లక్ష్మీనారాయణప్ప	అనంతపురం	1058	2000	88	2 1/2
233	కొన్నలగడ్డ పున్నయ్య	గుంటూరు	1060	6400	25	12 2/8
234	ఆకుల వీరాస్వామి	గోదావరి	1064	2000	95 to 125	27/32
235	తాళ్లూరు అన్నపూర్ణమ్మ	గంటాం	1066	2000	45	2 1/8
236	కావ్యశోభి గోపాలం	"	1088	600	10	8
237	ఆదుర్తి కేశవాంబ	"	1091	700	26	1 1/2
238	కోరుకొండ నాగరత్నం	"	1094	1600	47	1 5/8
239	బుల్లూ వెంకయ్య (పం. బా)	గుంటూరు	1097	500	42	9/16
240	" పిచ్చయ్య "	"	1098	500	32	1/2
241	వేముల రామానుజదాసు	"	1101	500	28	1 1/8
242	తాళ్లూరి గోపాలకృష్ణదాసు	"	1103	500	38	5/8
243	కొల్లూరి కొటయ్య	"	1104	500	28	7/8
244	నూరేక్కె నందరరామయ్య	"	1105	580	21	1 8/16
245	తాలా వెంకయ్య	"	1106	500	38	5/8
246	పెనుమర్తి పురుషోత్తం	"	1107	2000	26	3 1/2
247	మద్దాలి శ్రీరామచంద్రరావు	"	1108	2000	44	2 1/2
248	పరుమాని బుచ్చయ్య	"	1118	2000	81	8 1/8
249	వాస్తీ చల్లయ్య చౌదరి	"	1115	2000	17	5 1/4
250	చిలుకూరు అన్నపూర్ణమ్మ	"	1116	170	9	7/8
251	దేవిసేని కొటయ్య	"	1122	2000	86	2 1/2
252	వేపూరి లక్ష్మయ్య	"	1138	2000	38	1 7/16
253	అయ్యలన్న రామకృష్ణయ్య	"	1140	2120	15	7
254	తూములూరి శివరామయ్య	"	1152	2810	14	8
255	చిలుకూరు కామేశ్వరమ్మ	"	1155	800	20	11/16
256	కంభంపాటి వెంకటసుబ్బయ్య	"	1158	1700	20	4
257	చిలుకూరి సూర్యకృష్ణయ్య	"	1159	300	25	3/8
258	రామడుగు వెంకటేశ్వర్లు	"	1160	2000	17	5 1/2
259	గడ్డిపాటి వెంకటరత్నం	"	1161	2000	22	4 1/2
260	మాగులూరి వెంకటసుబ్బయ్య	"	1164	2000	19	5
261	చెన్నా సత్యనారాయణ	గోదావరి	1171	2000	14	7 1/16
262	కర్రా సూర్యనారాయణ	"	1176	2050	18	5 9/16
263	భూపతిరాజు సూరపరాజు	"	1180	1500	31	1
264	గంటి సోమనాథకాశ్రీ	"	1182	2000	16	5 5/8
265	స్పెన్నర్ల కమ్మ	"	1183	2000	16	6
266	గోచవరపు సూర్యనారాయణ (బా)	"	1184	1700	21	3 5/8
267	భూపతిరాజు సుబ్బరాజు	"	1187	2000	19	5
268	కొత్తపల్లి శ్యామంతకమణి	"	1196	2000	30	3 1/8
269	రాయడు నాగన్న	"	1205	500	11	2 1/2
270	దర్బా కమలాంబ	"	1207	1520	10	5
271	కె. యస్. రామనాథయ్యర్	"	1210	2160	12	8 1/2
272	దువ్వూరి వెంకటసుబ్బయ్యకర్త	"	1212	6800	13 to 14	28 1/2
273	దివాకర్ల సూర్యనారాయణ	"	1218	2000	14	6 1/2
274	రాఘవరాజు చంగత్ రాజు	కడప	1214	2000	54	1 1/2
275	చామర్తి చినసామిరాజు	"	1215	2457	59	3
276	యర్రంపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య	"	1216	2000	51 to 63	1 11/16
277	సి. నాగప్ప	అనంతపురం	1220	2000	20	4 7/8
278	యర్రంపల్లి సుబ్బారావు	గోదావరి	1228	2000	40	2 3/8
279	వన్నారప్ప	అనంతపురం	1232	2100	35	2 7/8
280	నంగమాని పిచ్చయ్య	గుంటూరు	1238	2000	22	4 1/2
281	సరస్వతుల మంజులం	"	1239	500	8	3 1/8
282	చిట్టమూరు కామక్షమ్మ	"	1240	2000	10	9
283	దేశిభొట్ల భ్రమరాంబ	"	1241	2000	14	7
284	" బానికమ్మ	"	1242	2000	16	9
285	యనమలెల విశాలాక్షమ్మ	"	1243	2000	11	8 1/2
286	గాడేపల్లి కనకమ్మ	"	1247	2000	15	6 1/2
287	ముత్తరాజు రాజమ్మ	"	1248	800	10	4 1/2
288	గాడేపల్లి జ్ఞానాంబ	"	1251	2000	10	3 7/8

తేదీ:

మున

విం.

(ప్రస)

బం7

సంక

నేను

8-1-

తెల్ల

అయ

నా

టర్క

అర్

నంక

నా

జ

దా

అనే

రద్య

జ

మహామూలము, నిధు మహాము,

బలిహీనము, జ్వరము మొదలగు

వాటికి నమ్రక మైన ఔషధము

నేను అహమూత్రమున 1916 సంవత్సరమునుండి బాధపడుచుంటిని. నేను 1916 లో బొమ్మనపేట గడంగి వద్ద నుంచి వచ్చితిని. చక్కెరగాని నుపాధ్యక్షులుగాని తననూ దాని చెప్పబడితిని ఈ ప్రకారము 2 సంవత్సరములు పథ్యముండి మరల మూత్రపరీక్ష చేయించగా వ్యాధియొకను వుండెను. తర్వాత పథ్యము వదలివేసితిని. 1920 మే నెలలో నంతు జ్వరము కిరీ రోజులువచ్చెను. దాక్టరుగారికి చూపినంతటమూత్రములో ఎక్కువభాగము తీసివేసినది చెప్పిరి. 1920 అక్టోబరులో ప్రస్తుతము మూత్రము అర్పించునట్టిది నం 72 రు భజనము బ్యాంక్ నం దుండు తిరునల్వేలిల్లా కృష్ణాపురవాసియగు పండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యగారిని చూపినంతట నారు యావ్యాధిని, బలిహీనతను బోగొట్టెదనని పూచించెడిరి. కొంత కాలమునకు చాల బలవంతుడనైతిని. 26 నవంబరులో మరల మూత్రపరీక్ష చేయించగా యే విధమైన వ్యాధిసంబంధములు తేవనిచెప్పిరి. పండితులవారి చికిత్సలో నుండుంతరి రి. 9 రోజులు జ్వరమువచ్చెను. జ్వరమునకు 2, 3 రోజులలో బొమ్మ ధమిచ్చి నివారింబిరి. ఈ పండితులవారు ఎవ్వరి యింటికి వెళ్లెడి. కాని వ్యాధిగ్రస్తులే వారింటికి వెళ్లవలెను. వారు మొదట అభిప్రాయము తెలియనర్హులకే 15 రూపాయలు పుచ్చుకొంటును. మందులుకూడ అధిక ఖరీదుగలవి. వీరు మూగ, గ్రుడ్డి, ఏనుగుకాలు, కుప్ప, మొదలగువాటిని కూడ నికరించుకలరని అచ్చటకే వచ్చిన అనేకులనుజూటి తెలిసికొంటిని.

(ప్రకటన నం 5)

3-12-20

జె. బ్రౌను,

విశ్వాతి ఎగ్జామినర్ విలిటరి ఆకాంటు దిపార్టుమెంటు,

రోమూరి డబ్బా 1 కి రు. 0-3-0

ఈ భస్మమును నీటిలో కలిపి వట్టించిన రోజులుగాని దునిమిషములలో మొదలంటి రాలిపోవును. దీనివలన చర్మమునకు పెక్కుదు, మంటయొందెను. రోమములు రాలిపోవును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

8-వ అనంతపురమండల మహాసభ

మహాసభ ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీని శనివారము మధ్యాహ్నం 1 గంటకు సమావేశమగునది 27 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించబడియుండెను. మహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత గద్దెంగయ్యసాయుడు గారు 6 వ తేదీ ఉదయమున బెంగళూరు క్వీన్స్ లో చచ్చు నుండి బయలుదేరి 7 వ తేదీ ఉదయం బెంగళూరు మెయిల్ లో ధర్మవరమున చేరదమని నేడు ప్రకటనను వ్రాసినారు. మండలము విక్కిలి నిరుత్సాహ స్థితి నందుంచుటచేతను, విక్కిలి మునుచే పీడింపబడియుండు చేతను, పరిస్థితుల చక్కగా నాలోచించి చర్చించబడియుండు గాన మహాసభను 7 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలనుండియు మావేళ పరిచయపరచిగా సాహస్యసంఘమువారు నిర్ణయించిరారు. కనుక ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులును జాతీయోద్యమాభివృద్ధి ను 6 వ తేదీ రాత్రికే ధర్మవరమునకు విచ్చేయవలెనని హెచ్చరించుచున్నాడను.

నాయకులందరికిని యాహ్వానము లంపబడినది పశ్చిమాంధ్రాల్లో గల పెద్దలందఱు నాహ్వానించుచున్నాము. అనంతపురమండలమున గల ప్రముఖులూహ్వానింపబడినారు. నిర్మాణార్యక్రమమునభివృద్ధి చేయవలసియుండుటచే పెద్దలందఱును మాహ్వానము నంగీకరించి సభకేతెంచి జయప్రదముగా నెంతోవర్ధింపుచున్నాడను.

ధర్మవరము } తులప రి నంజీవరావు
28-1-25 } సన్మానసంఘ కార్యదర్శి.

“గ్రామ పంచాయితీకోర్టు” మొదల
ఎన్నికలు, గుంతకల్లు

నిన్న (27-1-1925) మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు, సత్రపు వరలో యీ “గ్రామ పంచాయితీకోర్టు” మొదల ఎన్నికలు, మ-రా-రా-శ్రీ, గుత్తితాలుకు తాహసీల్దార వారివలన జరుపబడెను. ఇది పంటలకాలమైనను, సుమారు రెండువందల నులు గుమిగూడియుండిరి. ఒట్టునకు, 15 గురు, దరఖాస్తు రులు యెన్నికలకు నిలిచిరి. ఆందు నలుగురు “కాంగ్రెస్” కునువారు, స్వరాజ్యవాదులు” పంచాయితీకోర్టునకు కావల

సిన మొదలు, 6 గురు మాత్రమే. ఆందు ముగ్గురు “కాంగ్రెసు వారు” జయప్రదముగను యెన్నికొనబడిరి. ఇకమందు మాదు సంతకములవరకు, “పంచాయితీకోర్టు” యీక్రింది సభ్యుల అధికారములో నివ్వబడినది.

1. శ్రీయుతులు యస్. నుబ్బరామయ్యగారు, ఇది వరలో పంచాయితీకోర్టు అధ్యక్షులు, 128 వోట్లు.
2. భాస్కరాచార్యులు, యస్. అప్పారావుగారు, యూనియన్ మొదలు, 114 వోట్లు.
3. ఎ. రాయప్పగారు, ప్రావిన్షియల్ కాంగ్రెసు కమిటీసభ్యులు, లోకల్ కాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షులు, 180 వోట్లు.
4. టి. కృష్ణారావుగారు, ప్రావిన్షియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీసభ్యులు, లోకల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యదర్శి, 122 వోట్లు.
5. యం. పీరాస్ సాహెబుగారు, జిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యులు, 181 వోట్లు.
6. సి. మధురైడిగారు, ఇదివరలో పంచాయితీదారు, 128 వోట్లు.

టి. కృష్ణారావు.

(తెల్లకుసుమ-ఋతుశూల

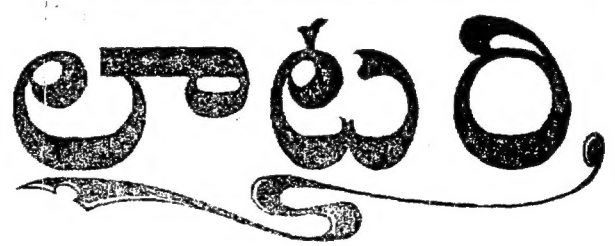
అకాలబహిష్టి)

వి. జోగారావు ల్యాండ్ లార్డు, సత్యవరం. గోవావరి తల్లి:—తెల్లకుసుమ, ఋతుశూల, అకాలబహిష్టి మొదలగు వానిచే బాధపడుచున్న యొకస్త్రీకి లోభ్రను వాడినపిదప సాఖ్యముగనున్నది. సంతానసంపద పిల్లలపేరు “కేసరి”

ఎ. ఈశ్వరప్పగారు కోటబామ్మలి, గంజాము. సంతానభాగ్యములేని అనేకస్త్రీలు తమ “లోభ్ర” ను నేవించి పుత్ర పుత్రికా రత్నంబులను బడసిరి. కొందరు తమపిల్లలకు “కేసరి” అను నామమిడిరి.

“కేసరి కుటీరం”

ఆయుర్వేద ఓషధీబోధకశాల, యెగ్గూరు, మద్రాసు.

కొండాపురంలో గొప్ప జిన్నింగ్ గ్రవుండేనటప్యాకరి
లాటరీ

గవర్నెంటువారి L. Dis. 3505-1924 గా తెలియపరచి లాటరీ మూలముగా

విక్రయించుచున్నాము

త్వరపడు. లాటరీ కలంపు తేదీ 1925 పిబ్రవరి 22. మంచితరుణము

రూ 52500 కు లాటరీ. టికెట్టు 1-కి రు 5-0-0 10500 టికెట్టు మాత్రమే

మణిఆర్డరుద్వారా సొమ్ముపంపిన టికెట్టు పంపబడును.

కమిషన్ ఏజెంట్లు కావలెను. మంచి కమిషన్ యివ్వబడును. అన్ని విషయములకు క్రింది ఆడ్రసుకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

లాటరీ కలంపు పెద్దమనుష్యులు	అడ్రసు:—
మ రా శ్రీ, దివాన్ బహదూర్ పి. కేశవపిల్లెగారు,	శి. యం. పెద్దరామారెడ్డి.
బి.పి. దేవరాజులునాయుడుగారు,	బి. శి. మల్లారెడ్డి.
పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, కడప.	
కె. కొటిరెడ్డిగారు, బాల్కర, కడప.	
	పోస్టు కొండాపురం M. S. M. Ry.
	కడపజిల్లా.

దేశీయ మిల్ స్టాక్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

బెజవాడ

1913 సం॥ యిండియా కంపెనీ ఆక్టు ప్రకారం రిజిస్టరు చేయబడినది. భాగము 1-కి రు. 100 లు చే
యివ్వవలెను దరఖాస్తుతో రు 20 లును, అల్లాటుపెంట్లు అయినప్పుడు 20 లును,
మిగతా రు 60 లును మూడు సమమైన వాయిదాలలో యిచ్చే ఏర్పాటు.
ఈ కంపెనీ మిల్లుల యజమానులచే స్థాపించబడినది.

బెజవాడ, బందరు, యేలూరు, రామవరప్పాడు, దుగ్గిరాల, పెంటపాడు.
గుడివాడ, తాడేపల్లి గూడెము, నిడదవోలు, గణపవరము, కవులరము, పెదవేగి.

వై. రా. గ్రామాదులలోని అనేకులు పెద్ద పెద్ద రయిను టిల్లులవారు యాకంపెనీలో భాగస్వాములుగా చేరియున్నారు.
కంపెనీ ప్రారంభించిన సంవత్సరము, 190 కి రు 4-0-0 వాపున భాగస్వాములకు డివిడెండు పంచిపెట్టబడినది.
ఆయలు యింజనూ, స్టీముయింజనూ, పోర్టుబోర్ యింజనూలు పంపులు వగైరా మిల్లుసామానులు కావలసినవ
ముందుగా మాకు వ్రాసినచో బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్నపట్నములలో గల యితర కంపెనీలవారి ధరలకంటె సరసమైన
లతో ప్రత్యేకపు సదుపాయమిచ్చి సప్లయి చేయుచున్నాము.

గుడ్లవల్లేటి గోపాలరావు, వి. యన్. చిన్న సామి, బి.వి.

మేనేజింగు డైరెక్టరు. బ్రాంచి ఆఫీసులు:— జనరల్ మేనేజరు.
118 ఆర్మీయం స్ట్రీటు, ఆరబ్ బిల్డింగు, లోహార్ చార్ 7/3 టిల్లుకోర్టుచాను కార్నరు,
చెన్నపురి. బొంబాయి. కలకత్తా.
తంజివిలాసము:— అజ్ మెరర్ కలకత్తా
తెలిఫోను నెం. 35

Asiatic Government Security Life Assurance Co., Ltd.,
(Incorporated in India)

ISSUES POLICIES OF Rs. 500 AND Rs. 1,000 WITHOUT
MEDICAL EXAMINATION ALONG WITH
OTHER UNIQUE BENEFIT.

For particulars and lists of those whose claims have been so far paid
under the above Scheme apply to:—

V. Rangaswamy Esq. B.A., B.L.,
Secretary, Asiatic Buildings,
MYSORE.

D. Rodgers Esq.,
Chief Agent, Mysore Province,
MYSORE.

Messrs.

P. K. Rau & Sons.,

Chief Agents, Madras Presidency,
289, Thambu Chetty St., Madras.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మున పేరెన్నిక గల న వ ల లు !

తైబ్రరీలకు

సంవత్సరాది బహుమానము

50 పుస్తకములు రు 25 లు మాత్రమే రు 50 లు విలువగలవి

సంవత్సరాదివరకే తగ్గింపువెల

దరఖాస్తుతో రు 10 లు అడ్వాన్సుపంపుచు సమాప్తమైనపుడు తెలుపవలెను.

రు 0-1-0 చిల్ల పంపినచో గ్రంథములల్లిష్టు పంపెదము.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథమాల, బెజవాడ.

ఇ స నా ఫె లి మలేరియాకు సిద్ధపథము

కైవశాకంపెనీ మేలేనది. ఏలనంటే కైవశా తర్కాలమును మాత్రమే జ్వరమును నిలుపును. అంతియేగాని
జ్వరమును పూర్తిగా పోగొట్టుటలేదు మరియు అనేకులకు కడుపునొప్పి, నరములు తమస్థానమునండి తప్పుట మొదలగు
దుర్ఘటనలుగూడ గలుగును.

ఇసనాఫెలి మలేరియా పురుగులను నాశనముచేసి, జ్వరగడ్డను కరిగించి, రక్తమును శుద్ధిచేయును. మరియు
నరములకు బలమునిచ్చుచు కోగిని మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును.

మలేరియా రానీయక ఆటంకపరచుటకు ప్రతిదినము ఉదయం, సాయంత్రములందు ఒకమాత్రము నేవించిన
చాలను. 15 దినములు వైప్రకారము నేవించిన మలేరియా పూర్తిగాపోవును.

బిడ్డలకు ద్రవరూపముగానున్న ఇసనాఫెలిని అనగా ఇసనాఫెలినాను ఉపయోగించుడు.

(3) ఇండియా, బర్మా, సింగపూరు సోల్ ఏజెంట్లు,

Gorio Ltd., Post Box No. 159. Fort, BOMBAY

కంపెనీలకు పన్ను విధించు ఆధికారముగూడ యీ కంపెనీ
లేదు. అది స్థానిక అధికారులందే ఇమిడియున్నది. నిర్బంధము
చేయవలసినది విస్తృత అధికారులను బలవంతముచేయ వీలులే
దు. అందులకు యీ విద్యాసంఘములు అనవసరముగా నుండు
న్నవి. ఇప్పుడీ ఉన్న స్వల్ప అధికారులు గూడ సుగురుగా నిరర్థ
కములై స్థానిక అధికారులకు మార్చి యీ సంఘముల నెత్తివే
యవలెను. అందువలన పనిచేగముగా జరుగును. ఇప్పుడీ ఆసాగా
దిత్యంపద్ధతిపోతుంది. అని నుబ్బారావుగారు చెప్పుచు గతస
ప్తేంబరునెలలో మధురలో స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘ సభలో
నివ్వబడిన సర్టి. దేశికాచార్యగారి అభ్యుత్థిపన్యాసమునందలి
భాగమును చదివెయి, మదరాసు కాసన సభలో సర్ మాస్టర్
చెంకటరెడ్డినాయుడు చెప్పిన అభిప్రాయము, సర్ పరిపాలన
పాత్రోగారి బహిరంగఉపన్యాసమునందలి అభిప్రాయము
చెప్పెయి, తమ తీర్మానమును బలపర్చవలసివచ్చెను. ఆంధ్ర
కాక యీ విద్యాసంఘముయొక్క ప్రథమ అధ్యక్షుడును యీ
జిల్లా కలెక్టరును అగు జి. టి. ఎన్. బ్రాకర్ గారుగూడ యీ
విద్యాసంఘము లనవసరమనియు, చీటిపని యేమియులేననియు,
విద్యాధికారులు చేసిన పనిని మరల యిచ్చేయమన్నవనియు
అందువలన యిచ్చి యెత్తివేయవలసినది అభిప్రాయమిచ్చి

బారిష్టరు పార్వతీశం (భాగము ౧)

గ్రంథకర్త: శ్రీ మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి)
క్రాన్సుసైజు. మేలుకాగితము. పుస్తకము గ్రొత్త పోకడలతో ముచ్చట గూర్చున్నది.
పార్వతీశం మను కుటుంబాదు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణముచేయు కథ. హాస్యరసభరితము.
నవ్వు - కడుపు చెక్కలగును. వాడుకమాటలలో వ్రాయబడినది. సాహితీసమితి వారి
కథల రుచి దాదాపు ఆంధ్రులందఱు నెఱిగినదే. ప్రతి యాంధ్రుఁడును చదువవలసినది.

వెల రు 1-4-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్

రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది

ఏజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి ఆండు కో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలువబడును.

గల జిల్లాలను, ఇప్పుడు అప్పులు మంజూరు చేయబడినట్లు
అను, ఖద్దరు తనిఖీనిచ్చి త్రము ఒక్కొక్క ఖద్దరుతనిఖీదారులైన
నియమించేవరకుమీదనే టుంగుముల నందగలవు. ౧౧. రాష్ట్ర
మొత్తముమీద ఖాతీ ఇన్స్పెక్టరును ప్రయాణపుఖద్దరులు గాక
రు ౫౦ లకు మించనివరకుతో నేర్పాటు చేయవలెను.

౬. గత సంవత్సరమువరకు స్టేటుమెంటు, అర్థసంవత్సర
స్టేటుమెంటు:— చదివి ప్రస్తుతము నిలుపుదలచేయడమైనది. మెం
బర్లకు పంపవలెను.

౭. బడ్జెటు:— నిల్వదల చేయడమైనది.

౮. ౫ వ తీర్మానము, ౧౧ వ పలు తీర్మానములోని
ఖాతీ ఇన్స్పెక్టరు నియామకము:— ఈసల 3౧ వ తేదీలోగా
దరఖాస్తులు తెప్పించి, అధ్యక్ష కార్యదర్శులు శ్రీవాకాణ
ణమూర్తిగారున్నా కలిసి ఏర్పాటుచేయవలెను.

౯. జిల్లా సంఘములు, ఖాదిబోర్డుల సంబంధముల గూర్చి
ఉపసంఘునివేదిక:— వచ్చే సభవరకు అవుదలచేయడమైనది.

౧౦. కడప, కర్నూలు జిల్లా ఖద్దరుబోర్డుల సెలైవే
యట:— అ. భా. ఖాదిబోర్డువారి సలహాల ననుసరించి ఈబో
ర్డుల సేల ఎత్తివేయబడిన వారు తగినకారణములు చూపగోర
బడవలెను.

౧౧. గ్రామములలో ఈ సంవత్సరములో చిల్లరగా
అమ్ములడి ఖద్దరుమీద కమిషన్:— ఈరాష్ట్ర మొత్తముమీద
ఈసంవత్సరములో రు ౫౦౦౦౦ లకిమ్మగుల గుడ్డను గ్రామా
దులలో వాకు చేయించవలెను. దీనిమీద అఖిలభారతఖద్దరుబోర్డు
వారు ఏర్పరచిన ప్రకారము ౧౦౦ కి ౧౫ చొప్పున కమిషన్
ఇవ్వవలెను. ఇందులో రాష్ట్రసంఘము లీయకులసిన 7 1/2 శత
రాష్ట్రబోర్డుకు వచ్చే అదాయమునండి రు 3౭౫౦ ౫౦ ప్రత్యే
కింపవలెను.

౧౨. హాకింగుమీద నూటికి 3 1/8 చొప్పున కమిషన్:—
గత సంవత్సరము అగజునుండి ౧౦౦ కి రు ౨ చొప్పున గాక
3 1/8 చొప్పున హాకింగుచేయబడిన గుడ్డకు కమిషన్ ఇప్పించ
వలెనని అఖిలభారత ఖాదిబోర్డువారిని కోరడమైనది.

౧౩. రు ౫౦౦౦ కిమ్మగుల గుడ్డలను అమ్మిన ఖద్ద
రువ రకులకు కమిషన్:— కాంగ్రెసు సహాయమును పొందు
వ రకుల కియగూడదను నిశ్చయము తొలగింపవలెను.

౧౪. ఏకుల పాకకాలము:— ప్రతి జిల్లాయు నోకపాక
కాల నేర్పరచవలెను.

౧౫. గత సంవత్సర ఖాదీనివేదికము:— వచ్చే సభవరకు
ఆపియించవలె నని తీర్మానించడ మైనది. నెలసరి ఖాదీప్రక
టన:— ప్రస్తుతము ఆపియించడమైనది.

౧౬. మాదిరీరాటములను:— ఈ:— కలిజిల్లాఖద్దరుబో
ర్డున్నా, వచ్చేసభకు అయాజిల్లాల నుండు ఉత్తమరకముల
హాజరుపరచవలెను.

౧౭. కమలామణిమ్మగారికిచ్చిన బహుమతి:— ఖద్దరు
౫ మంజూరుచేయడమైనది.

౧౮. మాదిరీకునుగల పుస్తకములు:— అఖిల రక
ఖాదిబోర్డువారికి పంపుటకుగాన ప్రతిజిల్లాఖాదిబోర్డును ఏ
పుస్తకముల పంపవలెను.

౨౦. గుమాస్తాలను తీసివేయట:— శ్రీ రామారావు,
గత్యనారాణుగార్లు, తీసివేయవలెనని తీర్మానించడ
మైనది.

౨౧. అప్పు దరఖాస్తులు:— జిల్లాబోర్డులకు పంప
వలెను.

౨౨. శ్రీ వడ్డమన్నాటి హనుమంతరావుగారి టిల్లు:—
నిల్వదలచేయడమైనది.

౨౩ వికాఖపట్టణంజిల్లా ఖాదిబోర్డు:— లోగడ ప్రత్యే
కన్యకుల కిచ్చియుండు యాబోర్డుకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయడ
మైనది.

౨౪. శ్రీ కాకాశిరావుగారిని ఆడిటరుగా నేర్పర
చుట:— వీరిని రాష్ట్రసంఘమునకును ఈబ్యాంకుకును బాంబ
టు ఆడిటరుగాను, ఈబోర్డు రు ౫౦,౦౦౦ లా ఇవ్వవట్లు
నేర్పాటుచేయడమైనది.

కా. నాగేశ్వరరావు
అధ్యక్షులు.

జిల్లా విద్యాసంఘముల కలెక్టరు ప్రెసిడెంట్లు ఆభిప్రాయములకు వ్రాయగా అట్టితీర్మానము తమవంటి ఇచ్చిగీయుల మూలమున గాక ముఖ్య విధమునవచ్చియుండిన చేయవచ్చుననిచూచి ఆభిప్రాయముల చెలిపినయియు, అందువల్ల ప్రాకటగారు జరిపికుండి యిటి తీర్మానమును పెట్టినయెడల తాను సంప్రర్థనానుభూతితో ఆమోదించెదనని చెప్పి నట్లును గుబ్బారావుగారు చెప్పిరి

ఈ తీర్మానమును శ్రీ దుగ్గిరాల వెంకట నూర్యప్రకాశరావుగారు ఆమోదింపుచు యీ సంఘముల నిరర్థకతను తెలిపిరి. ఇంగ్లాండులోనున్న 1870 సంవత్సరపు ప్రాథమికవిద్యా కాసనముగాని ముఖ్య అక్షణములు మనదేశపు కాసనములో లేవని చెప్పి భేదముల తెలియపరచి ప్రజల ద్రవ్యము అనవసరముగా యీ సంఘము లకు వ్యయమగుచు న్నదనియు యిప్పుడీతీర్మానము వలన వ్యయము తగ్గననియు మొదలగు సం గతుల జెప్పిరి.

శ్రీ డి. కొండమాచార్యగారు (కాజుమండ్రే) తీర్మానమునకు సవరణపెట్టిరి. “ఎక్కువఆధికారములు యీసంఘమునకు ఇవ్వవట్లుండే విద్యాసంఘమును ఎత్తివేయవలెను” అని దీనిని శ్రీ కోకా జనార్దనరావు నాయకు గారు బలపరచిరి. రిపరెండు వెన్కటగారు తీర్మానమును సవరణయొనూ రమకాశాదము గలుగజేయలేనిది నాటివంటి స్వరూపునై సమ్యుచుల తీసికొనగా అంగీకరింపబడెను.

(c) (3)

రామయ్యంగారు దల్లివ అభిప్రాయముతో గ్రామము
గారు యోగించక అవి సరియగు అభిప్రాయము గావని సుషేరికి.
అట్లుండట్టి అభిప్రాయము లిప్పుకొనాలు లేనిది. మఠాదాయ
ములను ధర్మాదాయములను గురించి చట్టములను ప్రవేశపెట్టు

టకు మొదటిసారిగా రాష్ట్రీయ శాసనసభలనియు, కేంద్రాధికార సభలను బట్టి వివరమున చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు ఈ ప్రతినిధి అధికారము ఆవశ్యకముగలచే వారి అభిప్రాయము విరుద్ధముగ లేవనియు గ్రాహ్యముగా చేయిరి.

బిల్లు నిష్క్రమణమున మొదటి ఆశున గూర్చి అభిప్రాయపడినట్లుగా తనిఖీచేయుటకు సరియగు అధికారవర్గము చట్టముందు నియమింపబడినది. చట్టము సమక్షముతో చేయబడినది. సమక్షములతో గావించబడిన చట్టముల బయటపెట్టే స్వత్వములను గూర్చి గాన గవర్నరుగారి అభిప్రాయమును గూర్చి స్వత్వములను గూర్చి అధికము గావించబడిన ఆశున గూర్చి రుదుదీరి. స్టేషనులకు, స్వామ్యములకు సౌకర్యముల కొరత అనుబంధమున కాసనములకు అనుబంధములేని కాసనములకు కేరళంబులకు అట్టలతో బైందుచేయించవలయునని ఆశున గూర్చి నుడివరి. (నవంబరు)

డాక్టరు గవర్నరుగారి సమాధానము

ఈచట్టమునకు రాజప్రతినిధి అంగీకారమిచ్చుటయే కేంద్రాధికారసభ యిట్టివిషయమున కాసనములను గావించుట కధికారముగలదై యున్నదని తెలియజేస్తున్నది. అధికారప్రతినిధి యగు సర్. బి. యశవంత్రావుగారు, ప్రజాస్వామ్యవాదివలెను, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యరక్షకులవలెను నడిచుట వారికి అక్కజముగ దొరుకుచున్నది. డాక్టరు గవర్నరుగారు సమాధానమిచ్చిరి. ప్రజాభిప్రాయమును వారిబిల్లు మార్గముననున్నదని డాక్టరు గవర్నరుగారు ఒక్కసారియున్నారు. ప్రజాభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు భారత సామ్రాజ్య శాసనసభయే ఉచితస్థానమనియు, ప్రజాభిప్రాయము వారిబిల్లునకు విరుద్ధముగనున్నదని యెంచినచో బిల్లును దీవిజముకు బైబులనైనదని గంభీరముగ డాక్టరు గవర్నరుగారు గోరిరి.

సర్. అలెగ్జాండరు ముడిమెను

డాక్టరు గవర్నరుగారి బిల్లు యొక్క ప్రాముఖ్యమైన రాజకీయ ధర్మ సమస్యను దీనికొనివచ్చుచున్నదని జేతెనునభ్యుదయ బల్లెను. చట్టపు ఆశయములయొడ వారు సానుభూతిని జూపిరి. కాని ప్రజాభిప్రాయము సంబంధించినదగుటచే మంత్రులెల్లరును యీ చట్టమును కేంద్రాధికారసభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రతిఘటించుచున్నారని ముడిమెనుగారు తెలిపిరి. పరిశీలన నిమిత్తము ప్రజాభిప్రాయము వంగరాష్ట్రమునుండి వచ్చెను. ప్రైవేటునిధులకీ చట్టము వర్తించునాయన సాతాంశములను కలకత్తా, ఉన్నతస్వామ్యస్థానము లీగలు సమస్యలను తెచ్చిపెట్టుచున్నది. డాక్టరుగారు:—సమగ్ర విషయము యిట్టివి పరిష్కరింపవచ్చును.

విషయము ప్రాముఖ్యమైనది గాన, ఆసంబంధమున తీర్మానింపవలయును. చట్టమున కనుకూలముగ వోటుని యబడుటకున కేంద్రప్రభుత్వము మతాదాయవిషయ పరిపాలనను తిరిగి అవలంబించవలయునని అభ్యుదయ జేతెనునభ్యుదయ తెల్పెను. కాన బిల్లుపై వోటుచేయవలసినదని గోరెదను. వోటు జేయగ డాక్టరు గవర్నరుగారి బిల్లు సెలెక్షన్ మిటికి బంపబడుటకు గావించిన తీర్మానముపై రిగి వోటును, తీర్మానమునకు ప్రతి కూలముగ 89 వోటును జేయబడినది.

ఉపసంఘసభ్యుల పేర్లు

లామెంటరు, యన్. సి. కెల్కార్, సర్. పి. యన్. శివస్వామి అయ్యరు, దివానుజహూరు టి. రంగారావు, గయ ప్రసాదసింగు, అంబికా ప్రసాదసింగు, బాబు ఉజగర్ సింగుజేడి, లాలా హన్మంతురాజ్, పండిత మదనమోహన మాలవ్య, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, కె. సి. నియోగి, మాలవి అబ్దుల్ కసీము, సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు, యం. ఎ. జిన్నా, టి. సి. గోస్వామి, చావన్ లాలు, యన్. సి. ఘోష, రాయినాహెబ్ హాబిలాన్ సార్దార్, పండిత హర్ కర్ నాథ మిశ్ర, పండిత సీలకంధాసు, యం. సి. నాయుడు, సర్ హరిసింగు, గవర్నరుగారు సెలెక్షన్ మిటిసభ్యులుగ నియమించబడిరి.

వాసర వేలన చట్టము

దివాను చమన్ లాలుగారు, మాలివాటికి, గృహసేవకులకు మొదలగువారికి వారమునాక సారి భృత్యములనిచ్చుటకు జేపడిన చట్టమును నియమిత యుపసంఘమునకు విచారణకై వదలవచ్చునని ప్రతిపాదించిరి. పైమింగుగారి చట్టమును వసంతుని భావించిరి. బి. యన్. మిత్రగారిచట్టముపై దేశీయుల యభిప్రాయమును గ్రహించుటకు బ్రహ్మరణము జేయుమనిరి. ఈవిషయమున బొంబాయి, బెంగాలు ప్రభుత్వము లింకను నిశ్చితాభిప్రాయములకు రాలేదనియు, రంగూను జేమ్ షెడ్యూరు మాలివారలు దీనికి వ్యతిరేకముగనుండెననియు తెలిపిరి. చమన్ లాలుగారు,

దీనిపై దేశీయభిప్రాయమునిశ్చయించుట కభ్యంతరము లేదనిరి.

రైలులో గడులు కొందరకు ప్రత్యేకింపబడుట నియోగిగారు, రైలులో బండ్ల నోకానోక సంఘమునకును, బాతికిని ఉపయోగించునటుల ప్రత్యేకింపకునటుల రైల్వేచట్టమును మార్పుజేసని కోరిక సర్ చార్లసు యిన్నిను గారిట్టి స్వల్పవిషయములను, మహాసభలో చర్చించుట మార్పు తయనియు, నట్టిచోట్లాటలు రైల్వేవారు చేసికొనుటకు మరి వేయువలెననియుం తెలిపిరి. 1904 వ సంవత్సరముందు రైల్వే ప్రయాణికులసభలో, హిందువుల యుపయోగమునకు ప్రత్యేకముగా కొన్ని బండ్లను వేయవలెనని కోరిక. ఈ ప్రత్యేకముగనుండు హిందువులకు, వాండ్లయులకు గూడ సౌకర్యముల గలిగించుటకే. కాని ప్రజేచ్ఛనుబట్టి యీ ప్రత్యేకింపులను చాలవఱకు తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు రైల్వేవారికి వ్రాసిరి. ఇప్పుడు యిటువంటివి జేయుటలో నీ ప్రత్యేకత విరమింపబడినది. ఒక్క మాడ వత్తర గతి యంత యీ ప్రత్యేకత యుంచబడినది. అయ్యదిగూడ నోక్కమెయిలు బండ్లలోను, ఫాస్టు సేసంజరులలోను నయియున్నది. వివరము, యిన్నినుగారు, తమయొక్క యోస్వాతంత్ర్యమును దీనివేసినను మిక్కిలి వేగపడు, హైందవాంగులయందు కిందిత్యరణం జూపవేడిరి.

హస్యాను అతగారు (మూడు సంవత్సరములక్రింది నిట్టి చట్టమునే యుపపాదించిరి) ప్రభుత్వమువారు సాధ్యమయినంతవరకు నిట్టి ప్రత్యేకతలను దీనివేయుటకు ప్రయత్నింపుమటగానముజేసినవిషయము, దా నిట్టితీర్మానమును ఉపసంహరించుకొంటిననియు, గాని యీ ప్రత్యేకింపబడుట లింకను దగ్గలేననియు, గావున తీర్మానమును వెనుకబెట్టుటకు వీలులేదనియుంజెప్పిరి.

అభ్యంతరముగారు, వాణిజ్యశాఖసభ్యుని మాటలయందలి విరుద్ధములను జూపిరి. తొలగ ప్రత్యేకింపులు, యేయొక్క శాఖ సాఖ్యమునకుగానని చెప్పి, విమ్ముట హైందవాంగుల సౌకర్యముల కడ్డుదూరగూడదని చెప్పినదానిలో నివిరుద్ధములు జేట పడవిరి.

అబ్దుల్ కాసింగారు ప్రత్యేకింపులలో వంత తగాయిదా లేదనియు, మరికొన్ని బండ్లు ప్రతిరైలునకు గట్టుబయే ముఖ్యమనియుం జెప్పిరి. స్వవిషయముందు హైందవాంగ్లయునికంటే హిందువునితో బ్రయాణమునయేలే సౌఖ్యమని యెంచెదననియుం జెప్పి చట్టమునకు వ్యతిరేకాభిప్రాయమును జూచించిరి.

సర్ హెన్రీ స్టేన్లీగారు వ్యతిరేకాభిప్రాయమును జూచించుచు హైందవాంగ్లయుల కామాత్రముచేయుట మహా సౌకర్యము జేయియు గలగజేసినటులు గాదని చెప్పిరి.

నియోగిగారు సమాధాన మిచ్చుచు, దీనివిషయమున నాలుగు ప్రధానశాఖయస్థానములు తీర్పుల నియమలసినచ్చినందున, విషయము దలచినంతవరకు గాదనియు, నాలుగు న్యాయస్థానములు నోకదానితో నోకటి విరోధమును తీర్పుల నిచ్చినందున, కాసనసభానిర్ణయ మనవలయును తెలిపిరి.

ఇన్ని నుగారు న్యాయమును నిర్ణయించుట కీ చట్టమునవరకు లేదనియు, రైల్వేవారి అభిప్రాయమునుబట్టి యీ చట్టమునవరకుమనియుం తెలిపిరి.

కాని చట్టము వోటుకు బైబుబడి 80 మంజు యనుకూలముగను, రిగి గురు వ్యతిరేకముగ నుండుటచే, తీర్మాన మజూరింపబడినది.

పిమ్ముట ఎన్. యమ్. జోషిగారు, శివులకు కనుటకు పూర్వము కొంతకాలమును, పిమ్ముట కొంతకాలమును పనిలోకిని రావలసినది, ఆడకూతలకు (యంత్రాలయములలోను గనులలోను బనిచేయునట్టివారలకు) ధనసహాయము జేయుతీర్మానము నుపపాదించిరి. బి. యన్. మిత్రగారు, కార్యనిర్వాహక వర్గమువాకిసభ జరుగుననిగాన, సభ ప్రస్తుతము నిలుపవలెనని కోరిరి.

కావున ముఖ అవధికారసభ్యుల తీర్మానములను జర్పించునాటికి తీర్మానము నిలుపుచేయబడినది. సభ సోమవారమునాడు ముఖ జరుగును.

సుఖభోగిత్వము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

అన్నివిధముల పుండ్లకును, కొరకు పుండ్లకును ఈ తెలుసు ఉపయోగించును. ఈ తెలుసును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలి మాత్రము తినుటయెడను. అన్ని గాయములను మానును కాన సామాన్యమైన గాయములను వాడవచ్చును. అమ్మతాంబూనము దీపో, ముడరాను - బొంబాయి.

ప్రళయ వార్త

ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీని ప్రళయమువచ్చునను వార్త అబద్ధము

“క్రైస్తవులలో నొకపక్షమువారగు నెవెరుజే అద్వైతము సిద్ధాంతము ప్రకారము 1925 ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీని ప్రళయమువచ్చును అనాడే కేసు క్రిస్తు మరల అంతరించునని తెలువాడ వాస్తవ్యులగు బి. కాంతయ్యగారు చాల మందికి తెలుపుచున్నారని నాకు తెలిసినది ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీని ప్రళయమువచ్చును మేము నమ్ముచులేము. ఏనుక్రిస్తు మరల ఎన్నడవతరించునో మాకు తెలియదు, అది ప్రపంచములోని వారికెవ్వరికినూడ తెలియదు. అద్వైతజిహ్వులమగు మేముటుల తెలుపలేదు. కాంతయ్యగారు మానులపక్షమువారుకాదు. మేముటుల చెప్పితిమని అయినప్రకటించుట తప్పు. దాని నెవ్వరును నమ్ముగూడదు. బైబిలు నిద్రునములను బట్టి ప్రపంచచరిత్రలో కడపడినక జల్లెగురున్నదని మాత్రము మేము నమ్మినము. అంతకంటే మాకేమియును తెలియదని సౌతుండియా యూనియను మిషను శాసరెన్సులు జి. జి లెవర్ గారు 29 వ తేదీని తెంగుకూరు నుండి వ్రాసిరి. (మెయిలు)

బొంబాయి వార్తలు

శ్రీ దీ

బొంబాయి, జనవరి 30:— నర్త యనుజైడి యరవాడ జయిలులో చరిత్రాత్మకముగూర్చి వార్తాపత్రికలో ప్రకటింపబడిన యసత్యపు వార్తల విషయములు, యస్సత్యమును దైర్ఘ్యముగూడ ప్రచురణార్థ మిక్రిందియంతమునుబడిరి.

“వారియొక్క వివరీతచర్యల ననుసరించి ప్రత్యేకపుగ జిలో నుంచవలసినచ్చును. చాల క్రుద్ధుడై, గుడ్డల బెంచుకొనుట జేయబడినది. ఎంతవారికైనను వివర - నగ్నదేతమూడైయుండుటకే యత్నించెను. ఏరైన నపాయముగలిగించుకొనకుండునటుల చేరుటకు సంకల్పం జేయబడినది. పిచ్చివాడని నిరూపింపబడి 28 రోజులు 28 తేదీని అనుబ్రతికి జంపబడినది. జనవరి 27 తేదీని మరణించెను. యరవాడ మామమ్మజిల్లా థైదీలలో నీరసమరణమునకుగాని, మరి యితర కారణములవల్లగాని, యేమాత్ర, మసంతుష్టియు బయలుపడలేదు.

చిన్నట్టు చేక్కిరి

బొంబాయి, జన 30:— చిన్నట్టులను జేయుటకు క్రొత్తపరిశ్రమలయొక్క తీరవంజుచున్నది. దీనినికలకత్తాలోని బ్రిటానియా చిన్నట్టు కంటే నీవారుజేయుచున్నారు. ప్రసిద్ధి వహించుటకంటే వారియొక్క నాన్యమున నడువబడును. హిందూజాతీయరులను న పీక్ ప్రేయలుకనుసరించి జేయబడును.

శిశ్వారోగ్యవదర్శనము

వనితా ఆశ్రమముందు లేడిబిల్లుగూ రీప్రదర్శనమును జేయిరి. బహుశముగ మరణించుచున్న యాశిశువుల విషయమున శ్రద్ధవహింపవలెనని చెప్పిరి. పిమ్ముట శరీరదీనిగాను నిల్లలను జేంచుటలో తరీదండ్రుల బాధ్యతలను గూర్చి హృద్యమును నుపన్యాసము గావించిరి.

విద్యుచ్ఛక్తి నడువబడురైలు

హర్షయొక్క విద్యుచ్ఛక్తిశాఖ నూతనముగా ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీని జేయబడును. దీనికి బొంబాయి గవర్నరు, రైల్వేచీఫ్ కమిషనరు గార్లు జి. బి. రైల్వేకంపెనీతరపున, ప్రభుత్వముతరపున, నాహ్నినింపబడుదురు. తెలుసుటయొన పిమ్ముట గవర్నరుగూ రోకవిద్యుద్దామియును రైలులో వర్ణాభివృద్ధి. వారివెనుక మరియొక అండ్రియా నాయత్వమున కాహ్నినింపబడిన యితరులు బయలుపడలేదు.

హిందూవిశ్వవిద్యాలయము

వారణాసి, జనవరి 30:— హిందూ విశ్వవిద్యాలయము పట్టప్రదానోత్సవము చాలమందిచే నలంకరింపబడి జయత్రయము గ జరిగెను. సి నేటు మంజరము ప్రత్యేకముగ లేకయొక సామియానా క్రిందజరుపబడినది. ఒక శ్రీ, అసా అధికారి యనునామెకు యమ్. పి. విరుదమును, కలీలు అహదుడు, అసఫతు అసాదుగార్లకు యల్. టి. విరుదముల నిచ్చిరి. వాస్తుశాస్త్రజ్ఞులకు పట్టముల నిచ్చుటకీయే ప్రథమ పర్యాయము కాన సభికులకు చాల వార్షిక మయ్యెను. హిందీభాషయందు యమ్. పి. విరుదమునిచ్చుటకు గూడ నిదియే మొదటిసారి సభకువచ్చిన ప్రముఖులలో నాహ్నియ మహారాజా వారణాసి కమారమునారాజా, మొదలగువారు లనేకులు గలరు,

భూరక్షణ సభలు మహాత్మాని అనుభవము

ఎంగు యిండియా

జనవరి నెల మూడవవారమున చాలసభలు జరిగినవి. నేను చాలసభలకు వెళ్ళియుంటిని. సోమ్రాతలో దాక్షులు సుమంత్ర మే హతాగారి ఆధ్వర్యమున కేంద్రముగా వ్యవసాయచారల సభ యును, భారతాలో కార్యకర్తల సంఘసభయును, స్త్రీలసభ యును, అస్పృశ్యులసభయును, బాబ్బోరి సమీపముననున్న వెడచీలో కార్యకర్తలసభయును జరిగినవి.

సోమ్రాత సభ

సోమ్రాతలో 40 మంది ఒక సంవత్సరముపాటు పూర్తి పనిచేయుటకు సిద్ధమైనవారి తాను వారితో కలిసి పనిచేసే దనని మహాత్మాగారు నడిపిరి. తక్షణమే 40 మంది లేచి తాము సిద్ధముగానున్నామని తెలుపగా, ఆయన అంగీకరించెను. ఈ సభకు వచ్చిన ప్రేక్షకులలో నామగ్రామము లేర్పరచబడెను. వారిలో స్వయముగా వడికినవారూను నిర్ణయించబడినవారిని త్రవ్వించి యిచ్చినవారు కొందరు కలరు. సన్యాససంఘమువారి కతికముగా భవ్యమును కాలేదు. సభాకాల కడువిశ్రాంతిగానున్న టిగాని అలంకారముతమియును లేవు. కుర్చీలులేవు. కావలసిన కలపయును ప్రాతః ఖద్దరుబట్టలును బయటగా తీసికొనిరాబడెను. పనిచాంత్రు ఉచితముగనే పని చేసిరి. అన్య ప్రాంతముల నుండి వచ్చినవారి కొరతకై ప్రముఖుడు ఉచితభోజనకాల నేర్పరచెను. ప్రతినిధుల కింకారమును, అతిథుల కింకారమును అటులే భోజనకాల నేర్పరచిరి. 2.30 దాలో ప్రాధేసర మానినరావుగారి పరిశ్రమలను చూచుండి వచ్చిన మంటిరులు చాల భాగము సభ్యులుచేసిరి. అనంతర ప్రసంగము లేమియును జరుగలేదు. సన్యాససంఘాధ్యక్షుడు 15 నిమిషములకు ఆధ్వర్యము 30 నిమిషములకు మాత్రమే ఉపసన్నిందిరి. సన్యాససంఘాధ్యక్షులు ప్రమాదకరమని పనిచేసిరిగాని నాయకులవలె ధార్మికము చూపలేదు. ముఖ్యములైన తీర్మానములు మాత్రమే జరిగెను.

భారతాల సభ

గుజరాతులో భారతాల సభలను యోధులు, వారి శ్రుతి వ్యవసాయముగాని కార్యద్రుమలను వారితో కొందరు దోపిడీలను చాత్యలను చేయసాగిరి. 1921 లో దేశమందంతటను ఆత్మపాదసద్భవాయుక్తచారము వారినిగా సోకకపోలేదు. వారితో సద్భవమును కలిగించుటకై వారి నాయకులు ముఖ్యముగా పనిచేయుచున్నారు. 1928 లో వల్లభాయీగారు కృష్ణ నీతిముగా సత్యాగ్రహమును సాగించుటచే వీరిలో చాల విశ్వాసము కలిగినది. వీరు తేలికగా సోమ్రాతలో జరిగినసభకు వచ్చిరి. వారు చాల కాలముగా సభలో జరిగినవక్త కాంకిందిరి. కల్లు సారా మున్నగు సమస్యలను విక్రయించగూడదు. కాలికలను దబ్బుపుచ్చుకొని పెండిచేయగూడదు. స్త్రీలను హింసించగూడదు అను తీర్మానము లామోదింపబడెను. ఈ దురాచారములు వారితో పాటుగా నున్నవి.

అస్పృశ్యుల సభ

అస్పృశ్యుల సభగూడ అకాలలోనే జరిగినది. నాయకులు వేడికై కూర్చుండిరి. సభ్యులును అసభ్యులును లేదము లేకుండ కలిసియు కూర్చుండిరి.

కల్లు సారా త్రాగగూడదు. ఖద్దరు బట్టలనే కట్టవలెను అను తీర్మానము లామోదింపబడెను. పెట్టుకు జల్లాల అస్పృశ్యులపట్ల నిరసనభావము పాటుగా నున్నదనియు తెలియజేయబడింది. అట్టివారి కైతుల సభవారు తమసభాకాలలో వంచముల సభను జరుపుట కంగీకరించుట చాల ప్రశంసనీయును.

మహిళా సభ

వడిచారు స్త్రీలకు కొంతవరకు స్వాధీన కలదు. సోమ్రాతలో జనసంఖ్య 7000 మాత్రమే. అసభ్యక సంఖ్య 1000 మంది స్త్రీలు వచ్చిరి. అంతపాటుగా స్త్రీలు వచ్చినసభను నేనిదిగర కెప్పుడుగూడ చూడలేదు. స్త్రీలను నిర్బంధముగాను క్రోధమును ఉపన్యాసములను వినిరి. స్త్రీలసభలో సాధారణముగా ప్రకారముగా నుండుట అరుదు. ఈసభమాత్ర మపూర్వమని చెప్పకలేదు. ఈసభలో ఖద్దరును సూర్యయు రాట్టయును గూర్చియు ఉపన్యాసము లియ్యబడెనేగాని తీర్మానము లేమియును జరుగలేదు. వ్యవసాయచారలసభ మాత్రము కెందుకోజాలు మొత్తము 5 గంటలు జరిగినది. తక్షణమే మూడుసభలును కలిపి మూడుగంటలలో ముగిసినవి. — (మో. క. గాంధీ)

బొంబాయి దారుణహత్య లోనావాలాకు హంతకు లేలవెళ్ళిరి?

కావలాగా రచననే నివసించుచుండిరి

కావలాగాఁగి చెదరింపు లేఖలు వచ్చినవిన్నట్లు ఆయన మమరజు మేతూగార్లలో లోనావాలాతోనే నివసించుచున్నాడు. బొంబాయి కార్మికమున ఆధ్వర్యము వహించి వి. కే. కటేలగారు రాజీనామానిచ్చినవిన్నట్లు మరల ఆధ్వర్యము నెమ్మకొనుటకు 12 వ లేదీని పక్ష జరిగినది. ఆ కథకొరకే కావలాగారు లోనావాలా నుండి బొంబాయివచ్చిరి. ఆ సంగతి తెలియక ఆయన లోనావాలాలోనే యున్నారని తలచి హంతకు లవలకేగిరి. ఆయన బొంబాయివెళ్ళిరిని అచట తెలియగా అటునుండి సహనంగా అనాడే బొంబాయివచ్చిరి. అనాడు కార్మికమునసభ ముగిసిన మరల కెందుగంటలకే ఆయన ప్రాణమును నాశించిరి. పశ్చిమ గారిని మరల ఆధ్వర్యముగా ఎమ్మకొనిననాడే కావలాగారి హత్య జరిగినది. (ఆ. ప్ర.)

మమరజు బేగంమాట ఏమి?

చామండి లహరంగవధంబు జరిపి కావలాగారిమరణమునకు సంతాపమును తెలుపుచున్నారేగాని అసహాయముగ యున్నది గానవరచి విరాళము చేయవలెననియును కనపడు సానుభూతిని వీసభలోనే తెలిపిన ట్లగుపడదు. ఆమెగిరివింకే ఆధోగతిలో నున్న ఆమెను బానిసలగారుధరించి అంత్యముచేయుచు నుండ ఆమె నామమునే పురింపుచు ప్రాణమును వదిలిరి. ఇక కొన్ని రోజులు గడచిన యీ సంగతి భయము చల్లబడిన చోటికి నామము విషయమును తేలువారే యుండదు. ఆమెనిషయము నుపేక్షించగూడదు. వీరిందగ్రహారిక యెయుండగా నామము యిందుకు తీసికొనిపోయిరి. తదాదిగా ఆమె అస్వతంత్రులైనది. యుక్తమును రాగానే ఆమెను నశింపజేసిరి. ఆమెకు కుమార్తెగిరినదిగా? ఆమెనే మైకడికి ఆకుచెట్టులచనిపోయినది? ఎంతకాలము జీవించినది? మరల ప్రుపక్రమము నెవరు సంతకముచేసిరి? జనసమయమున చెంతనెవరుండిరి? పిమ్మట యిందులో నమరజు ఏమిటిలో నుండెన? ఇట్టిప్రశ్నలన్న యివరకు భారతదేశమునందొకరు చాలమందికా? వానివచ్చితిని మాపుమాన దొరతన మునా రంతకంటెను తారుణమును నీపద్ధతిని సహించురా? ఈప్రశ్నలకు సరియగు ప్రత్యుత్తరములను బడయగోరెదము. అంగ్రయులను భారతీయులనుగూడ ప్రత్యుత్తరములకు నిరీక్షించెదరని యొకరు మైప్పు ఆఫ్ యిండియాపత్రికకు వ్రాసిరి.

హంతకుల మోటారుకారు మరికొన్ని వివరములు

10-వ లేదీని రెడుమాన్యులెంకాను లోనావాలాకు వచ్చెను. అందులో చాలమంది కూర్చుండియుండిరి. లోనావాలాలో కల్లును చెరువువద్ద బండినాపిరి. అచట బండిని కడుగుటకు ఒక యువకునికేర చేరువులోనుండి వీరు తెప్పించిరి. వానికి పిమ్మట వశీహహమరు కొన్నిదబ్బులు బహుమతిగా యిచ్చెను. పిమ్మట పోలీసువారు బొంబాయినుండి వశీహహమరును లోనావాలాకు తీసికొనివెళ్ళి చాలమందితో కలిసి నిలవబెట్టిరి. అపు డాయువకుని పిలువగా అతడు అహమరును గుర్తించెను. పిమ్మట అహమరును మరల బొంబాయి పంపివేసిరి. పోలీసు యివ సెక్యరమాత్రము మరికొంతవేపు లోనావాలాలోనుండి విచారణచేసెను.

కొంతమంది యీసందర్భమును కనిపెట్టి తమపగలను సాధించుటకు కొందరిపై నేరములను మోపుచు పోలీసువారికి అకాకరామున్న ఉత్తరములను వ్రాయుచున్నారు. ప్రధమ విచారణ పూర్తిగా ముగియుననికే మూడునెలలుపట్టును అని పోలీసువారు తేసిరి.

లేఫ్టి నెంటు సేగర్లుగారు

సేగర్లుగారు వైద్యకాలముండి ఎచ్చినను నిత్యమును వైద్యకాలమునై మందు చేయుచుకొనుచునే యున్నారు. గాయములు చాచుభాగము మానినవి. ఆయన చాల ముఖ్యవిషయములను తెలిపెనని తెలియుచున్నది.

ఈకేసును రాజధాని మేజిస్ట్రేటు విచారణ చేయునని తెలియుచున్నది. కేసులు మేజిస్ట్రేటును నిమిషమంతరనిగూడ వివరముచున్నది. (ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు)

గవర్నరుగారికి మహాజరు

కావలి తాలూకా ప్రజలు

పొదిలి, దర్శివిజన్లును గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలు సబ్ డివిజన్ లోకలిసి, కావలి సబ్ డివిజన్ తీసివేసి, కావలితాలూకాను కందుకూరు తాలూకాలోచేర్చి, కోవూరుతాలూకాను నెల్లూరుడివిజన్ లో చేర్చునట్లుగా 26 లేదీ నవంబరు 1924 ఫోర్టు నెంటువారి గెట్టులో ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించియున్నారు. కానిమీద కావలితాలూకా ప్రజలు, పొదిలిదర్శి విజన్లు కనిగిరి తాలూకాలో చాలాకాలమునుండియు ఉన్నవనియు వర్తకవ్యాపారములు జరుగుచున్నవనియు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్నచున్న అన్వేష్యతను వాసి విభాగముల నేర్పరచుననియు, దీనికి ప్రజలు ఒప్పకొనకాలరనియు, పొదిలి దర్శివిజన్ వారల కే మార్పు యిష్టము లేదనియు, ఇవన్నియు నిట్లుండఁ పరిపాలనా సౌకర్యములకే మార్పు భంగకరమనియు, ఒంగోలు సబ్ డివిజన్ లో ఇజిరకే కావలి, ఒంగోలు అండుటచే యీక్రొత్తమార్పుచే ఒంగోలు సబ్ డివిజన్ పరిపాలన భారముననియు కోర్టుల వ్యవహారములందు గూడ కష్టపడవలసినవనియు ప్రస్తుతము కనిగిరి మునసబ్ కోర్టు క్రిందనున్న పొదిలి, దర్శివిజన్లు ఒంగోలుడివిజన్ లో ఆఫీసు కనిగిరి కోర్టుల మధ్య అవధిపడవలసి వస్తుననియు, ఈ భారము వంగుమైళ్ళపై నున్నదనియు, ఒంగోలుకోర్టులో పని విస్తారమనియు, కనిగిరి కోర్టులో తమకు సుఖముగ పనియగుననియు, అందుచే పొదిలి దర్శివిజన్లును ఒంగోలుకోర్టు అధికారముక్రింద నుండి యిల్లుండులీర్చి యిచ్చించుట వ్యర్థప్రయత్న మనియు, కావలి తాలూకాకు కావలి ముఖ్యస్థాన మగుటచే ప్రాముఖ్యత యున్నదనియు, కావలి క్రిమినల్ సెటిలిమెంటుకు యీ ప్రాముఖ్యతకే కారణమనియు, చింతలదేవి కేటికీ ఫాక్టుగూడ యీతాలూకాలో నున్నదనియు, మోహాడు ప్రాజెక్టుక్రింద నేలతరబడిగా భూములు సాగనననియు, ఇవి ప్రజలకంతయో సౌకర్యముల కలుగుచేయుననిగా యున్నవనియు, తరువాత కోవూరు తాలూకాలోని సగము ఊళ్లు నెల్లూరుకున్న కావలికి దగ్గరలో నున్నవనియు, కోవూరుతాలూకా కావలి మునసబ్ కోర్టు అధికారముక్రింద నున్నదనియు, అందుచే కావలి సబ్ డివిజన్ ఎత్తి చేయుట ఏమాత్రమును శాంఘియము గాదనియు, కావలి మండితకోర్టుమైన ఊరై నగరడివికమునకు గ్రామజీవితమునకు, రెంటికి కావలసియున్న సదుపాయములను కలిగి యుండుటచే సబ్ డివిజన్ ముఖ్యస్థానముగా నుండుటకు తగినదనియు, నెల్లూరుజిల్లాలో 5 సబ్ డివిజన్లు ఉండగా పొదిలిదర్శి విజన్లు భరింపరానివి గావనియు, వాటిని గుంటూరుజిల్లాలో కలుపవలసినవియుగా నిర్ణయించదనియు, ఇంతకన్న మార్పుచేయదలచిన పక్షమున నిస్సారప్రదేశమున ఆత్మకూరు సబ్ డివిజన్ ను ఎత్తివేయవచ్చుననియు, ఆత్మకూరు డివిజన్ లోనున్న ఉదయగిరి ఆత్మకూరు తాలూకాలలో ప్రజాసమ్మతముగూడ విశేషముగ లేదనియు, ఇందులో ఒకటి నెల్లూరుకోర్టుక్రింద రెండవది కావలికోర్టుక్రింద నున్నవనియు, అందుచే ఆత్మకూరు తాలూకాను నెల్లూరుకు ఉదయగిరి తాలూకాను కావలికి కలిపినచో భాగుండునుగాని పై మార్పు లనవలసినవియు పొదిలిదర్శి విజన్లు జనులతోలికి పోక ఒకసబ్ డివిజన్ ను తీసివేయుట తప్పని సరియగునో ఆత్మకూరు సబ్ డివిజన్ నెత్తివేయుట క్రేయమనియు, పైన్యామమును జరుపగలందులకు మీకు ఆయురారోగ్యముల కోరచున్నామనియు గవర్నరుగారి కోకముహజరు పంపిరని మాన్యకీయవిలేఖరి తెచ్చుచున్నాడు.

వాడేపు జగ్గరాజుగారి సంచారము

శ్రీయుత వాడేపు జగ్గరాజుగారు డిల్లీనుండి 20 లేదీన యిటకువచ్చిరి. వీరు అలిఫుర్, ఆగ్రా, మొదలగు పట్టణముల దర్శించివచ్చిరి. ఇవట రెండురోజులుండిరి. నాగురుకులమును దర్శించి, రాట్టుముపై దమప్రావీణ్యతను కనుపరచుచు నుత్తరమునకు వెళ్ళి ఆంధ్రమార్గమున జగ్గరాజుగారు 21 లేదీనానాపట్నమునకు వచ్చిరి. వీరివెళ్ళిన తేదీనుకొని సత్యాగ్రహ మొనరించెదనని వీరు చెప్పిరి. వీరి సంచారకార్యక్రమము నీ క్రిందివిధముగా చూప తెప్పిరి. 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 1, 2 కలకత్తా, 3 లేదీకి యింటిపెట్టుచునని మామచెప్పినవిల్లుందావనమునందలి సురుకులకార్యదర్శి యగు గంగాప్రసాద ర్యగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ జనవరినెల 31-వ తేది

శనివారము

మద్రాసు కార్పరేషను పరిపాలనము

మద్రాసు కార్పరేషను పరిపాలనపు రిపోర్టుపై, ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును ప్రచురించిరి. పూర్వవిమర్శములందలి ప్రతికూల భావము దీనియందు గనుపించదు. ఇందునుబట్టి పరిపాలనము విశేషాభివృద్ధి జూపెనా యని విచారించవలసియుండును. 1923-24 సంవత్సరమునందు మామూలు ఎన్నికలు పడి జరిగెను. వీనిలో 100 కి దాదాపు 67 మంది ఎన్నికదారులు హాజరయిరి. ఈసంఖ్య చెన్నపురివంటి ప్రధాన నగరమున ప్రోత్సాహకరము గానేరదు. స్త్రీవోటరులలో 100 కి 61 మంది హాజరుగట్టమాత్రము మిగుల ప్రశంసార్హమని ఎంచవలయును. కాన్సిలరులలో స్త్రీయొక్కర్లు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడెను. స్త్రీలు కాన్సిలు అభ్యర్థినులుగ పోటీజేయుట కవకాశమున్నను, ఎవరును ముందుకురాలేదని నివేదిక చెలుపుచున్నది. కాని, నివేదిక తయారయిన పిమ్మట రాయపురమునకు జరిగిన ఎన్నికలలో స్త్రీలొకరు కార్పరేషను సభ్యత్వమునకు పోటీజేసియుండిరి. ఇకముందు స్త్రీలు పలువురు ముందుకు వచ్చెదరని భావించెదము. 1923-24 సంవత్సరమున రోడ్లకొరకు గావింపబడిన వ్యయము తగ్గిపోయెను. ఇందుకు కారణ మేమియో తెలియదు. పెద్దరోడ్లపై జూపెడి శ్రద్ధ, చిన్నరోడ్లపై జూపుచున్నటుల దోచదు తారువేయుటకు విశేషముగ ఖర్చుగుచున్నది.

మోటారుబండ్ల నెక్కి దిరుగువారికి తారురోడ్లు ప్రయోజనకరమయినను, సామాన్యప్రజలకు వీనితో సంతకం వనిలేదు. అన్నిప్రదేశములకు మెటలు రోడ్లను వేయించి, వానిని ప్రతిసంవత్సరమునను మరమ్మత్తుజేయించిన, ప్రజల కెక్కుడు లాభముండును. నూతనముగ 7 మైళ్ల 2 ఫర్లాంగుల రోడ్లమీద మొదటిమారు తారువేయబడెను. నాలుగుమైళ్ల 155 గజముల తారురోడ్లపై మరల తారువేయబడెను. మొత్తముమీద ఇరువది నాలుగు మైళ్ల రోడ్లపై తారుగలదు. తారురోడ్లపట్ల నింతటి శ్రద్ధను మద్రాసు కార్పరేషనువారు వహించుచుండ, మెటలు రోడ్లస్థితిమాత్రము అధ్వాన్నముగ నున్నదని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. ఈ విషయమై కార్పరేషను వారి కెక్కుడు శ్రద్ధవహించుటకు, కొంత కాన్సిలరు లయినను పురికొల్పుట శ్రేయస్కరము. దాదాపు పట్టణమంతటను విద్యుచ్ఛక్తిదీపములను నెలకొల్పి, కార్పరేషనువారు చాల యభివృద్ధి జూపిరి. విద్య యింకను పురమందు వ్యాపింపవలసియున్నది. బాలురలో 100 కి 7 వంతునను, బాలికలలో 100 కి 51 వంతునను విద్యాలాభమునుపొందుచు లేదు. పాఠశాలకు నాలుగు డివిజనులలో నిర్బంధవిద్య పాఠశాల పెట్టబడును. మిగిలిన డివిజనులలోగూడ, విద్య

ఎల్లరకను గలపుటకు ప్రయత్నములు త్వరలో జరుగునని యూహించెదము. కార్పరేషను పాత కాలలలో జదివెడి విద్యార్థులసంఖ్య పెరిగినను, పై తరగతులలో జదివెడివారిసంఖ్య తగ్గినని చెలియుచున్నది.

నీటిసప్లయ విషయమునమాత్రము, అభివృద్ధి ఏమాత్రము గనుపించుటలేదు. కొన్నిపైపులు కారుచున్నవనియు, వెలుపలి మురికినీరు వానిలోనికి జొచ్చుటకు వీలుండుననియు, తెలియుచున్నది. ఇంతియగాక, వడియగట్టిననీటిని కార్పరేషనువారు పారులకు సప్లయిజేయుటలేదు. చెన్నపురియందు వ్యాధులుప్రబలుటకు, అపరిశుభ్రమగునీరే కారణమని యెంచవచ్చును. ఈలోపమును నవరించనంతవరకు, కార్పరేషను తనధర్మమును నెఱవేర్చజాలదు. నీరు వృథాగాకుండ మీటరులను పెట్టవలయునని, ప్రభుత్వమువారు నలహా నిచ్చుచున్నారు. ఇప్పుడు మీటరు లత్యల్పముగమాత్రము గలవు. డ్రెయినేజవర్కులందుగూడ అభివృద్ధి గనుపించుటలేదు. ఆరోగ్యవిషయమున కొంత యభివృద్ధి కలిగినటుల, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. 1923-24 సంవత్సరమున జననములరేటు వృద్ధియగుటయు, మరణములరేటు తగ్గుటయు, జననములకన్న మరణము లధికముగ నుండుటయు, శిశుమరణపురేటు తగ్గుటయు, తీవ్రమగు అంటువ్యాధులు లేకుండుటయు అభివృద్ధి సూచనలే యగును. కాని, ఈ చిహ్నములు చిరకాలము నిలుచునా, కార్పరేషను ప్రయత్నములే యిందుకుకారణములా, లేక ప్రకృతి చెన్నపురిపై ఎక్కుడు దయజూపెనా, యీవిషయములను మున్ముందుగాని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు.

కాని, ఇట్టి అనుకూలఫలితమునకు కార్పరేషనువారి సభినందించుటకు వెనుదీయము. తండ్రియార్యేట, ఎస్సెస్సేడు డివిజనులు మిగుల అనారోగ్యములుగ నుండెను. తండ్రియార్యేటయందు వేయింటికి 53 గురును, ఎస్సెస్సేడుడివిజనునందు వేయింటికి 141 మందియు చనిపోయిరి. మహమ్మదీయులలో మరణములసంఖ్య విస్తారముగనుండెనట. జననములరేటుగూడ యీసంఘమునందే విస్తారముగ నుండెను. అయినను, శిశుమరణ మిసంఘమునందు చాల తక్కువగనుండెను. మన్యపుజ్వరము మూలమున గలిగిన మరణము లధికముగనుండుట శోచనీయము. శిశుసంరక్షణ సంఘము, బాగుగ కృషిసలిపెనని, ప్రభుత్వమువారింపుచున్నారు. ప్రైమరీ వాక్సినేషనులసంఖ్య వృద్ధిజెందినను, రెండవమారు టీకాలను వేయించుకొనువారి సంఖ్య తగ్గెను. రెండు మార్లు టీకాలువేయించుకొనవలసిన యావశ్యకత గూర్చి, అభిప్రాయభేదము చాల గలదని చెలుపనక్కరలేదు. 1923-24 సంవత్సరమున దాదాపు 54 లక్షల రాబడి చేకూరగ, 53 లక్షల వ్యయము జరిగెను. వ్యయము, గతవత్సరమునకన్న చాల యధికముగనుండెను. పన్నులవసూలు సంతృప్తికరముగ లేదని ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు. ఇందుకు పన్నుల యాధిక్యమును, ప్రజల దాక్షిణ్యమును కొంతవరకు కారణములని గ్రహింపవచ్చును. ఇటీవలపన్నులను కొంతవరకు తగ్గించుటకు కార్పరేషనువారు నిశ్చయించిరి. ఈ నిశ్చయమునకు ఫలితముగ పన్నులవసూలికముందు చురుకుగ జరుగునని

భావించెదము. కార్పరేషను స్వపహారము లింకను విశేషాభివృద్ధి జూపవలసియున్నది. డ్రెయినేజి కన్సర్వేన్సీ ఏర్పాటులవిషయమున, చెన్నపురి మిగిలిన నగర రాజములకన్న చాల వెనుకబడియున్నది. కన్సర్వేన్సీ ఏర్పాటులు, పురాతనమగు ఏర్పాదకతుల ననుసరించుచున్నవి. నీటిసప్లయ విషయమున, తీవ్రమగు మార్పు జరగవలయును. కాంగ్రెసుసభ్యులు కార్పరేషనులో ప్రవేశించినందులకు ఫలముగ, పన్నులు కొంతవరకు దగ్గుటయు, నిర్బంధవిద్యా ప్రతిష్ఠాపనయు చేకూరెను. అనతికాలములో మరల పదిస్థానములకు ఎన్నికలు జరుగవలసియున్నవి. ఈమారును కాంగ్రెసుసభ్యులు పోటీజేయ నిశ్చయించుకొనిరి. చెన్నపురిపౌరులు కాంగ్రెసుసభ్యులను ఎన్నుకొందురని విశ్వసించెదము. కాంగ్రెసుసభ్యులు కార్పరేషనులో ప్రవేశించుటతో సంతృప్తిజెందక, పౌరులతో కలిసి మెలసి తీరుగుచు, వారి కష్టసుఖముల నరయుచు, వారి యభిప్రాయములను తరుచుగ గ్రహించుచు, వారియందు ప్రబోధము గలిగించుచు పాటుబడుచో, ప్రజల విశ్వాసమును చూరగొందురు. స్థానికస్వరూపాలనాభివృద్ధి స్వరూపాలనమునకు దారిజూపును. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణమునకు స్థానికసంఘములు బూనుతో, సర్వరాభివృద్ధిని జూపగలవు. ఇక్కార్యము జయప్రథముగ కొనసాగవలయుననిన, పౌరులును వారిప్రతినిధులునుగూడ ఎక్కుడు దీక్షబూని పాటుబడవలయును.

నకో శంకరకానాయకుగారు :

రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము

నకో శంకరకానాయకుగారు తమ నూతనాభిప్రాయములను హిందూపుత్రికా ప్రతినిధికి చెలియజేసిరి. నాలుచందాపట్ల వీరు సుముఖత జూపకుండుట వింతగాదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు ఉద్యోగ కుదవుల సంగీకరింపలేదని, వీరు విచారించుచున్నారు. ఉద్యోగపదవులను స్వీకరించిన యెడల, స్వరాజ్య పక్షము వారును మితవాదులతో తులదూగెడివారు. మంత్రపదవుల సంగీకరించి, వీరు ప్రభుత్వమును ప్రోద్బలపరుపగలుగుట దుర్లభము. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము ఆచరణ యోగ్యము గానపుడు, స్వరాజ్యపక్షమువారియినను దానినెటుల నడుపగల్గుదురు? ఏకపక్షమువారియినను కాన్సిల్లోజేరి చేయగల పని యత్యల్పమనియు, వెలుపల నిర్మాణమునకు బూనినగాని ప్రజాశక్తి విజృంభింపదనియు, ఇప్పుడు దెలిసినంత స్పష్టముగ నిదివరకెన్నడును వెల్లడిగాలేదు. సర్దిశిక్షింపబడు ప్రయోగములను నిరోధించుటకు స్వయంకృషియే ఫలదాయకమని ఎంచవలయును. బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ప్రయోగించుట అక్రమమని శంకరకానాయకుగారు సయితము అంగీకరించుచున్నారు. రాల్తెట్టుచట్టమును పునర్నిర్మించుట ఎంతమాత్రము బనికిరాదనిగూడ వీరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. భారతీయ ప్రముఖులలో ఆర్డినెన్సు నామోదింపబడి వారెవరును గనుపించుటలేదు. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనమువలన, హిందూమహమ్మదీయ కలహములు తగ్గునని వీరు భావించుచున్నారు. అట్టికలహములు

లేని రాష్ట్రములలో పెంటనే హోంయూలును ప్రవేశపెట్టవచ్చునని వీరి తలంపు. చెన్నరాజు ధానిని నాల్గరాష్ట్రములక్రింద విభజించి, అందు తమిళ, తెలుగు, కన్నాట రాష్ట్రములకు హోంయూలు నీయవచ్చుననియు, హిందూమహమ్మదీయ కలహము లధికముగ నున్న మలబారు జిల్లాలో హోంయూలు నిష్పక్షపాద ప్రవేశపెట్ట వీలులేదనియు, వీరు భావించుచున్నారు. మహారాష్ట్రల నొక రాష్ట్రమునందు జేర్చియు, ఉత్తరముల నొక రాష్ట్రమునందు జేర్చియు, వారికి హోంయూలు నీయవచ్చునని, వీరియుద్దేశ్యము. పంజాబునందు, హిందూమహమ్మదీయ కలహము లంతరింపనిచో, హిందూ, మహమ్మదీయ సిక్కురాష్ట్రములక్రింద దీనిని విభజింపవచ్చునని వీరు తలచుచున్నారు. లేనిచో, పంజాబుకు హోంయూలు ఆఖరుకు రావలసివచ్చునట. దక్షిణహిందూదేశమున గల బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వర సమన్వయము హోంయూలు కష్టపడదని, వీరి యుద్దేశ్యము. శంకరనాయరుగారి యూహ లెటులున్నను, కేంద్రప్రభుత్వ బాధ్యత గూర్చి వీరి యభిప్రాయ మేదియో చెలియలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వమును నిరంకుశముగ నుంచి, రాష్ట్రములందు స్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టుట సాధ్యమని దోచదు. హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయమునను, శంకరనాయరుగారనుకొనినంత దుస్సాధ్యమని తోచదు. రాష్ట్రములమధ్య పోటీపెట్టుటవలన నూతన కలహకారణము లుదయింపవచ్చును. ఎట్టి హోంయూలు విధానమును నిర్ణయించినను, దానిని సంపాదించు టెటులను ప్రశ్నముఖ్యము. ఆ ప్రశ్నను గూర్చి శంకరనాయరుగారెట్టిమాత్రము గావించుట లేదు.

రైల్వేలు: ఆంగ్లోయిండియనులకు ప్రత్యేకపుగదులు రైల్వేలలో, ఆంగ్లోయిండియనులకు ప్రత్యేకపుగదుల నమర్పుట ఎంతమాత్రము నమంజనముగాదని ప్రజలు చాలకాలమునుండియు భావించుచున్నారు. హైకోర్టులు కొన్నిటిలోగూడ ఇట్టి ఏర్పాటులు అక్రమమను నభిప్రాయము చెలుపబడినది. ఆంగ్లోయిండియనులపట్ల ప్రత్యేకాభిమానము జూపుటకు కారణముగనుపించదు. దీనిని తొలగింపవలయునని, నియోగిగారు చెచ్చిన చట్టము సామ్రాజ్య శాసనసభలో సంగీకరింపబడినందుల కంతయు సంతసింపదము. దీనిని ప్రభుత్వమువారు కొనసాగించెదరో లేదో చూడవలయును. ప్రభుత్వపక్షమున సర్ ఛార్లెసు ఇన్సుగారు ముచ్చటించుచు, నియోగిగారిచట్టము సామ్రాజ్య శాసనసభలో చర్చింపదగినదిగాదని అభిప్రాయించిరి. ఈ న్యవహారము ఇన్సుగారనుకొనినంత నిరర్థకమయినదిగాదు. హిందూదేశమునం దంతటను యీ విషయమై ఆందోళన జరుగుచునే యున్నది. ఆంగ్లోహిందవులపట్ల సానుభూతి జూపవలయునని ఇన్సుగారు కోరిరిగాని, సానుభూతి కవకాశము గనుపించదు. ప్రత్యేకపుగదులను దీసివైచినయెడల, భారతీయులలోబాటు ఆంగ్లోహిందవులను మామూలు బండ్లలో కూర్చునవలసియుండును. అప్పుడు అందరకును సమానపు హక్కు లేర్పడును. ఇంతకాలమునకు, దేశమునందు ప్రబలిన అక్రమము తొలగునేని ఎల్లరును సంతసించుట సహజము.

మిషనరీలు : మహాత్ముడు వాసింగ్టను సగరమున జరిగిన మిషనరీల సభయందు, రివరెండు జోన్సుగారు ప్రధానవిషయములను కొన్నింటినిచెలిపిరి. క్రీస్తు ప్రపంచమునం దే కిరిని తిరిగెనో, మిషనరీ లటులనే హిందూదేశమునందు ప్రవర్తింపునో, వారి సందేశము వ్యాపించునని, గాంధీమహాత్ముడు తమతో బలికినటుల జోన్సుగారు బలికిరి. మిషనరీలు తమమతములోనికి ప్రతివాని కలుపుకొనుటకు ప్రయత్నింతురేగాని, వారి హృదయమును మార్చుటకు ప్రయత్నింపరు. క్రైస్తవ ధర్మానుష్ఠానమునకు ప్రజలను పురికొల్పరు. బాప్టా చిహ్నములం దెట్టిమార్పు గలిగించినను, చిత్రశుద్ధిగలుగనియెడల యివి ఏమాత్రము కొరగావు. గాంధీమహాత్ముడు మానవహృదయ పరివర్తనము గలిగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. అందుచే నిజమగు మిషనరీ ఎవరయిననున్నయెడల, అతడు మహాత్ముడే యని ఎంచవలయును. వివిధమతప్రచారకులు, మహాత్మునిపద్ధతిననుసరించిన, ఆధ్యాత్మికసంపద ప్రపంచమునందు వృద్ధియగును. భిన్నమతములవారి మధ్య ప్రబలిన కలహము లంతరించి, ప్రేమయు, భ్రాతృభావమును పెల్లివిరియును.

పురుషోత్తమశాసన టాండనుగారు పురుషోత్తమదాసు టాండనుగారు దక్షిణ హిందూదేశమున హిందీప్రచారమును జయప్రదముగనిర్వహించి, స్వస్థలమునకు బోవుచున్నారు. హిందీభాషను భారతీయులు తప్పక నేర్చుకొనవలసిన యావశ్యకతను వీరు చక్కగ నిరూపించిరి. విదేశభాషకు దాస్యమునలుపుటవలన, ఇంతవరకు పెక్కునష్టములు గలిగినవి. హిందీభాషను సామాన్యభాషగ వాడుటవలన జాతీయభావము దేశమందంతటను వ్యాపించును. బెల్గాంకాంగ్రెసుసభలో గాంధీమహాత్ముడు హిందీభాషయందే ప్రసంగించెను. పలు పురుష దేశభాషలందే ప్రసంగించిరి. రాబోవు కాంగ్రెసుసభలో హిందీభాష యగ్రస్థానము బడయుననుటకు సందియములేదు. హిందీప్రచారము విషయమై ఆంధ్రదేశమిదివరకు విశేషశ్రద్ధవహించెను. ఈసంవత్సరము కద్దరునిర్మాణముతోబాటు, హిందీభాషా వ్యాపకముగూడ చురుకుగ కొనసాగునని నమ్మెదము.

గుత్తపుపందెములు వివిధరాష్ట్రములందును, గుత్తపుపందెములు జూదములక్రింద పరిణమించుచున్నవి. అధికారుల యభిమానాదరణములక్రింద నివి జరుగుటచే, వీనికి ప్రజలు డబ్బు నెంతయినను దండుగ బెట్టుచున్నారు. కొన్నికుటుంబములు కూలిపోవుచున్నటుల గూడ తెలియుచున్నది. బొంబాయిపందెములలో డబ్బునంతను కోల్పోయి, నిరాశాభరితుడై యొక మహమ్మదీయుడు భార్యను, పిల్లలను హత మొనర్చినటుల, ఇటీవల అస్సామీయేటెడువెన్ను వార్తలు తెలియబరచెను. ఇట్టిజూదముల నింకను ఆదరించుట ఎట్టి యక్రమమో యూహింపవచ్చును. ఈ విషయమై ప్రజలలో తగిన ప్రజాభిప్రాయము గలిగించుట అత్యవశ్యకమని తోచును.

ఎవరెస్టు శిఖరము బ్రాంకరుగారు నడిపిన వాయువిమానము దార్జిలింగుకొండలపైకి బోయి, హిమవత్సర్వముపై పడునేడువేల అడుగుల ఎత్తు ఎగిరెనని చెలియుచున్నది. యంత్రము సరిగనున్నచో, ఎవరెస్టు పర్వతముపై నెగురవచ్చునని, బ్రాంకరుగారు హించుచున్నారు. కాలినడకన్లు ఎక్కుటకు సాధ్యపడని పర్వతశిఖరము, వాయువిమానప్రయాణము వలన చేరుటకు సాధ్యపడవచ్చును. ఇంకను ముందెట్టి యభివృద్ధి గలుగునో చూడవలయును.

ని దేశ వార్తలు

జర్జీ రహస్యపునిధానములు

తీవ్రమగుచర్చ ప్యారిస్, జన 29:—జర్జీనినిగూర్చి ప్రభుత్వమువారు కలలించవలసిన విషయమే హెరియటుగారు వ్రాసినలేఖకు ప్రాంసులో ఆందరకును బంచిపెట్టవలెనని ప్రెంచిపార్లమెంటులో 541 మంది సభ్యులముగత, 32 ప్రతిపక్షముగను తీర్మానించిరి.

జర్జీనినికోపము బెర్లిన్, జన 29:—ఇంతవరకును సఖ్యత, కాంతినిమిత్రము పాటుబడుచున్నారనుకొనవచ్చు హెరియటుగారు ఇంతవ్యగ్రభావముతో జెప్పినసంగతులు జర్జీనులకు చాల ఆకాభంగమును గలుగజేసెను. హెరియటుగారి యుపన్యాసము చాల సంచలనమును రాచకీయపద్ధతును గలుగజేసెను. వార్తాపత్రికలు చాలకొపముగనున్నవి. బోక్స్ కొరతొండు పత్రిక మూతనకాంతికాంత్యమునుపేర ఇట్లు వ్రాయుచున్నయది. హెరియటుగారి యుపన్యాసమునకు ప్రెంచి ప్రజాస్వామ్యవాదులు, సాంఘికవాదులు, కాంతివాదులును జర్జీని తరతరములరకు రాచకీయపైనిక ఆధిక విషయములలో తిక్కులేనిసిద్ధియందుండవలెననే కాంక్షించుచున్నారు. రైను సరిహద్దుగానలే ననుచున్నారు. పత్రికలలో మాటికీరి మండి ఇటులనే కోపముగ వెలుపుచున్నాను. హెరియటుగారి యుపన్యాసముచే చాలమంది జాతీయపక్షము లో జేరెదరని అనుకొనుచున్నారు. ప్రాంసుతో ఒడంబడిక జేసికొనుట బడదనుకొనుచున్నాడు.

హెరియటుగారి ప్రత్యుత్తరము ప్యారిస్, జనవరి 29:—నిన్నటిదినము హెరియటుగారి యుపన్యాసము సాంఘికవాదులకు చెగటుగ దోచెను. తమ ఆయుష్షతమ జూపి టటు నీయకుండెదమని నూచించిరి. అతి ప్రశంసయతో కువకు ఘోరముగ చర్చజరిగినపిదప తీర్మానము సంగీకరించిరి. ఎట్లయితేనేమి సాంఘికవాదులకు తృప్తిపరచిరైటు, నెంటరు పక్షమువారిని చేరదీసికొని హెరియటుగారు రాజీకి వచ్చిరి. నిన్నటిదినము విందుకు పోయియుండుటచే తన యుపన్యాసము నుండి కొన్నిచాక్యములకు తీసికేవవలసి వచ్చెననియు జాతీయమితివ్యారా జర్జీనితో ఒడంబడిక జేసికొనుటకు ప్రయత్నించవలెనని కాంతి సపేక్షించువారిని స్వాతంత్ర్య ఆశయములుగలవారిని నేడుకొనుమంటినని హెరియటుగారునిరి.

ముష్టియుద్ధశూరుడు అని ప్రసిద్ధిగాంచిన జమ్మిశిస్కానుగారుచరిపోయిరి

ప్రాపంచిక వైమానిక పయనము ఇటలీ ఏర్పాటులు కోమ, జనవరి 29:—కోమనుండి హేమాసములో ప్రాపంచిక వైమానిక యాత్రను గావించుటకు ఇటలీవైమానిక వాయుకుడు ప్రయత్నములను చేలుపుచున్నాడు. సిద్ధి నులగా బయలుదేరెదరు. 5500 కిలోమీటరుల దూరము పయనమొనరెదరు.

నల్లమందునభ

ప్రతిష్ఠాపనము

అమెరికా పరిశీలకసంఘము

లండన్, జనవరి 29:—కేంద్ర మత్తుకాద్యముల సంఘము నొకదానిని వాణిజ్యమితివా రేర్పాటుకేయుటకు పోరుగా రంగీకరించినది తెలిసి పెట్టుటలో దీని కిష్టములేని వారందఱును గోలెట్టుచున్నారని వాషింగ్టన్ నుండి మార్చింగుపాస్తు వత్తి కా విశేషం చెబుచున్నాడు. యునైటెడ్ స్టేట్స్ లకు పన్ను తీలుపుటకు యందు ఎంతవరకు వాణిజ్యమితివారితో కట్టుబడదో తెలియజేయలేనని ఇందుల కిష్టములేనివారకు గుఱున్నాడు.

అంతర్జాతీయచర్య విలువదను

లండన్, జనవరి 30:—జనీవా నల్ల మందునభనుగూర్చి వ్యాఖ్య యొనర్చుచు ట్రెన్సువల్ క ఇట్లు వ్యాఖ్య యొనర్చుచున్నది. ఇంగ్లండు పొంగుకంగు, మకవో, అపాను, మున్నగునల్లమందు ఇంగ్లండు నల్లమందు విస్తారము ఎగుమతి యగుచున్నది. అతాండు విషయములో ప్రైయిట్టు సెట్లెంటు ప్రభుత్వ హక్కున వస్తున్నందు. అందుచే ఈనల్లమందు వ్యాపారము సెట్లెంటుకు పూర్వకమున మొదట చీనా తీవీషముమే పర్వకొన్నదని ఇతరులు ఏమి చేయుటకును వీలులేదు. ప్రతి ప్రభుత్వమువారును తీవీషముమే పర్వకతో పనిజేసిన మనము దానిని సాధించుటకు వీలగును. ప్రభుత్వమున అంతర్జాతీయ చర్య తీలుగాకానుటచే ప్రస్తుతమువరకైన (విటిఫికాటు స్థానిక వాద్యతకు జమించుటయే ఉత్తమకర్త.

చీనాటడ దొంగతనము

నాకా సంరక్షణము

లండన్, జనవరి 29:—ఉపద్రవముగల ప్రదేశములందు నాకాను ఓడ దొంగలపాలా గావడ గాపాడుటకు నియమించబడిన సంఘమువారి నివేదికమును పొంకాంగు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి. నాకాదళములకు పరిశీలనాధికారము నిచ్చిన ఓడలకు అంత ఉపద్రవముండదని నూచించిరి. ఇదితరలో చేసిన కాపుడల న రక్షణకలకు లేనిపోని భారమును తెచ్చి పెట్టెదనరి. అన్నిటిని వీలగునట్లు సాయుధనాకలను రీడింటిని హెచ్చుజేయలేననిరి.

చీనాపొరాటము

విరోధములు అంతరించుట

హ్యంగు హే, జనవరి 29:—చీన పేయూన్ గారు జపానుకు పోవుటచే విరోధములన్నియు అంతరించినవి. సాయుధరైలుబండి నేటి సాయంకాలము లూయోగు హిసింగు తాలూకు 50 క్షేతరక్షియనులతో హ్యంగు హేకు వచ్చినది. విరోధములేకనే వారు రైల్వేస్టేషనును స్వాధీనము జేసికొనెను.

విశేష ప్రభుత్వమువారు పరిశీలులు అనుకూలపడుచున్నవనుకొనుచున్నారు. నగరముచుట్టు ప్రక్కల ఇక నెంతమాత్రము పొరాటము జరుగరాదని లూయోగుహిసింగు గారు తరుపుజేసిరి.

బంగారు ఎగుమతినిషేధము

త్వరలో తీసివేయవలెను

లిపుగారి అభిప్రాయము

లండన్, జనవరి 29:—వెస్టుమిడ్లెండ్ వ్యాంకు బంగారు ఎగుమతితీరుగూడదను నిషేధము 1925 ఆఖరున ప్రారంభమన తెలియజేసిరి. గోల్డ్ రిజర్వులను గూర్చి సమాచారముతో జనియేయుటకు ఒక విధానమును తయారు చేయవలెననిరి. మరల బంగారుభర సమానముగ ఏర్పడుటచే అంతర్జాతీయ రక్షణము పకు లాభముగ నుండుననిరి.

పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వమునాకు 3,30,000 పానులను పనులు జేసిరి.

యుద్ధ పరికరములను

తయారు చేయుట

క్రొవ్వు కర్మాగారము

లండన్, జన 27:—రాత్రి 1/50. జర్మనీ, ఆర్థెంట్లకు, సప్లయినిమి తమ బోయిలరులు, టూర్నింగ్ పడవలకును ఆర్థరుచేయుటచే తెలిసి విశ్రమించుట ఆ ఉత్తమము. రజుజేయవలెననియు, లేనిచో క్రమవర్తన దీనికొనడమనియు, వెర్మెయి ల్ను ఒడంబడికకు భిన్నముగ ప్రవర్తించినవారగుదురనియు జర్మనులకు కలుగునీరి. ఆ ఒడంబడికలప్రకారము జర్మనీలో విశ్రమించుట అనుమతి లేనట్లే యుద్ధసామగ్రిని తయారుచేయకా పనువరకులకు తెలియజేసిరి.

మరాఠో పరిస్థితులు

మరల స్వయీను చిక్కుకొనుట

లండన్, జన 30:—అబ్దుల్ కరీం రెయినులీయుద్ధమును బాగ్రత్తగ కనిపెట్టినాడనెనటచే మరల మరాఠోలో అయా తెగలవారు పోరాటమునకువీరినది తెలియచున్నది. మరల స్వయీను ఇందులో తగుల్కొనవలెనున్నాడు. అబ్దుల్ కరీంగారి మనుష్యులును రెయినులీయుద్ధమును కొన్ని గ్రామములను తగులబెట్టిరి. రెయినులీగారు ఆయుధములన్నిటిని స్వాధీనము జేయవలెనని అబ్దుల్ కరీంగారు గోరిరి. రెయినులీగారు నిరాకరించుటచే టుజర్లు అను పవిత్రదేశమును మట్టించిరి. భూగర్వము పోరాటము జరిగెను. ఉభయపక్షములవారికిని అపారమగునష్టములు గల్గెను. రెయినులీ అతని అన్నగారునకు వీలవగుగాయములు తగిలెననుచున్నాడు. రెయినులీగారు ఇప్పుడు తజర్లులో బందీగ నున్నాడు. దీనిని రిఫ్రులు పట్టుకొనిరి.

మరల విరోధములు

ప్రారంభమగుట

లండన్, జన 30:—స్వయీను మైమానికులు తజర్లును బాంబులతో మట్టించిరి. ఇది 27 తేదీన జరిగెను. స్వయీనుతో మరల త్వరలోనే పోరాటము జరుగగల డనుచున్నాడు.

ఇంగ్లండులో గోదములు

ఒకేధరకు విక్రయించుట పడదు

లండన్, జనవరి 29:—సర్ విలియం ఎస్టోరు నికల్సంగారు ఆచారవద్ధాధికారి విచారణసంఘమునెదుట ఇట్లు చెప్పిరి. గోదములన్నిటిని తేర్చి ఒకేధరకు విక్రయించుట పడదు. ఇంగ్లండులో గోదములను పండించుటకు ప్రయత్నించక సరకు తెప్పించి యభివృద్ధిజేసి పెద్దవిని త్రమక తెట్టుకొనవలెను. ఇంగ్లండులో తయారగు గోదములు మంచివే. దిగుమతి చేయబడిన గోదములు చాలవరకు, ఇంగ్లండులో తయారైన గోదములు తేమతో గూడుకొనుటచే, మంచివి. అందుచే ఇంగ్లండు దేశములో పండించుటకంటె వైనుండి వచ్చిన సరకును ఎక్కువ బాగ్రత్తగ జేయవలెను.

కైస్తవమతము

నవలంబించని ప్రదేశములో

కైస్తవ దేవళములు

వాషింగ్టన్, జనవరి 29:—ఇండియాలో కైస్తవమత ప్రచారకులు ప్రాచ్యదేశము పూర్తిగ పాశ్చాత్యవిధానము నకలంబించినట్లుల జేయుటలేదనియు కైస్తవ మతమునందు తమంతటాకా అభిరుచిని గలుగజేసికొననట్లుల జేయుచున్నారనియు తివరెందు స్టాన్లీ బోన్నగారనిరి.

కైస్తవ ప్రపంచములో అవతరించుటల కైస్తవమత ప్రచారకులు ఇండియాకు వచ్చిలేని సార్థకము గాంచుట కభ్యంతరముండదని గాంధీగారిని రనిరి.

వాతిద్యమమును తొలగించుటకు ప్రయత్నించువలెనని ఓల్డహోం (లండన్) గారనిరి. ఇండియా మక్లాంక్, (అఫ్రికా) హర్ల జర్మగారు ప్రస్తావించిరి.

ట్రాప్స్-గారి స్థానము

ప్రాంతీకా రాక్రమించుట

మాస్కో, జనవరి 29:—సైనిక నాకాధిపత్యమునుండి ట్రాప్స్-గారిని తొలగించుట ప్రాంతీకారిని నియమించిరినని సానియట్లు కేంద్ర కార్యనిర్వాహకవర్తమానాన ప్రకటించిరి. పూర్వము ప్రాంతీకారు మాల్దేవులలో ఒకరైతేవిడ్ల. ఇరదు మాస్కో-ప్రపంచ పాల్గొనెను. 'వారహాలనమున రి పర్యాయములు జేసెదనెను. తందు పర్యాయములు ఉ రి కి త విధింపబడెను. తువకు పై రి రి యా కు 10 దేండ్లు ప్రవాసమున కండుదేరి. సైనిరీయానుండి తప్పించుకొని పారిపోయి విప్లవ కార్యాలయముల నేర్పాటుజేసిరి. కొల్చకు, క్యాంగ్-గో-ప్రతిపాలముగ నైవ్యములను నడిపించెను.

కెయిరో వాత్స

ఇద్దరిని అరెస్టు జేయుట

కెయిరో, జనవరి 29:—మతప్రతిపాదనఅందు పని జేయుచున్న మహమ్మదు యిస్సాయిలుగారిని సర్దారు వాత్సవి చాతలో బట్టుకొనిరి. అందోగమునకు పేరెక్కిన దాక్టరు చమీకుమార్సుగారు మరల అరెస్టుచేయబడిరి. కెయిరో జిల్లా జిరదు అధ్యక్షిగ వాప్తపక్షమున ప్రయత్నించుచున్నాడు. నగంబులలో మొదట ఇతనిని అరెస్టుజేసిరి. సాత్వము లేకపోవుటచే వదిలిరి.

విద్యుచ్ఛక్తి పనివాండ్ర నమ్మె

యూనియను (సంఘము)వారి కోర్కెలను

నిరాకరించుట

లండన్, జనవరి 29:—ట్రేడ్ యూనియనులో జేరని రీవుగారిని పనిలోనుండి తొలగించవలెననియు అత్తడు మరల యూనియనులో చేరుటకు దరఖాస్తు తెట్టుకొనవచ్చుననియు కోరగ, దానిని వర్క్సు అఫీసువారు నిరాకరించిరి. రీవు ఒక్కడే పనిలో ఉన్నవాడు. గునుపాటు, సందేశములు, ప్లానులు గీయువారు వాత్రము కాలక్షేపము జేయుచున్నారు. అంత ఇబ్బంది లేకుండ పనిజరిగించెదమని అధికారు లనుచున్నారు.

రాయవారము చెడిపోవుట

శనివాండ్రును, వర్క్సు అఫీసువారికిని వ్యవహారము చెడినది. మరల సభ విషయమై ఏర్పాటులు చేయలేదు. కేపు పనివాండ్రందరను సభ సర్వీసుల్లో రెక్కినసంగతులు ప్రకటించబడును.

లాయుడ్ జార్జిగారి తరువాత ఎత్తు

లాయుడ్ జార్జిగారు ప్రభువులసభలోనున్న లిబరలుపక్ష నాయకత్వమును వదులుకొను నని తెలియజేయుటచే లాయుడ్ జార్జిగారు తగాదాజేయుననుచున్నారు.

లాయుడ్ జార్జిగారు లిబరలుపక్షమునుండి తొలగడరని డెయిలీఎక్స్ప్రెస్ పత్రిక రాజకీయవిశేషం చెబుచున్నాడు.

ఏథెన్సు మతాచార్యుడు

కాన్స్టాంటినుపోపిలునుండి వెజలగొట్టబడుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జనవరి 30:—కాన్స్టాంటినుపోపిలునుండి ఏథెన్సు మతాచార్యుని వెజలగొట్టుటచే కాలభయముగల్గెను. ఏథెన్సులో మిక్రమసంఘమువారు మతాచార్యులకు మరీకొండకను అధికారపుతముల నిచ్చినతరువాత వెజలగొట్టుటచే ఇది గ్రీకు తురుష్కప్రజలకు హుర్దుకొను ఒడంబడికకుభిన్నముగ తురుష్కలు ప్రవర్తించినవారైనది ఏథెన్సు ప్రధానామాత్యుడు తెలియజేసెను. లానేను ఒడంబడికకు భిన్నముగ తురుష్కలు ప్రవర్తించినది విచారమును కాపుటకు పార్లమెంటుసభ నాపుజేసిరి. తమ ఆక్షేపణను అసమ్మతిని ఇందుములముగ తెలియజేసిరి. ఈ విషయమై మైత్రితో నున్న అన్ని ప్రభుత్వములకు తంతిములముగ తెలియజేయదనని ఏథెన్సు పార్లమెంటు అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను. పరిస్థితులు వరిముల్లువాటముగా నున్నవనుచున్నారు.

లిబరల్స్ భౌతికత్వము

అంశం 29:—

లండన్, జనవరి 29:—దేశమునకు లిబరల్ సిద్ధాంతములను వ్యాపకముచేయుటకు లండన్ లో లిబరల్ పత్రికలు వారందరను సమావేశమై 1800 ప్రతినిధులు వచ్చిరి. అస్పిక్ట్రు, లాయిడ్ బ్యాంక్, సర్ బాన్ బ్రెయిన్ గార్డ్ల వచ్చిరి. సర్ బొన్ బ్రెయిన్ గార్డ్ల అస్పిక్ట్రు గార్డ్లను రమ్ విశ్వాసమున చెరిచిచ్చిరి. అస్పిక్ట్రు గార్డ్ల శాసనమును వహించి తమని సదేహించువలె ననిరి. సార్వభౌమము అస్పిక్ట్రు గార్డ్ల ఎరర్ లిబరల్ మునిచ్చినందులకు గర్వపడుచున్నా మనిరి. (సంతోషము)

అస్పిక్ట్రు గార్డ్ల బ్రహ్మరథమును బట్టిరి. తన శాసనమును వదలి బట్టిరేదని అస్పిక్ట్రు గార్డ్ల చెప్పిరి. లిబరల్ సిద్ధాంతములు ఇంకను అరిష్టాపుటలేదని నాటిసభ తెలియజేసెను. లాయిడ్ బ్యాంక్ గార్డ్ల అస్పిక్ట్రు గార్డ్ల శాసనమును నిర్దోగములముగ అంగీకరించిరి.

మల్లీశునంపుమువారి ఏర్పాటులు

లండన్, జనవరి 27:—29 తేదీన నేమనలు లిబరల్ కన్వెన్షనువారు లిబరల్ పత్రికలను మరల పునర్విధింపజేసి ఏర్పాటుజేయుటకు ఆలోచించెదరు. సంతోషించుచున్న నేమనలు లిబరల్ అసోసియేషన్ లో కలిసి పనిచేయుటకు రాజకీయవిశ్వాసముగల ఒక అధికారిని నియమించెదరు. స్ట్రీంసు, యువకులను, కార్మికులను కేర్చుకొనుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నది. సామ్యముగూడ ప్రోత్సహించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ సామ్యము ప్రజాస్వామ్యమున కనుకూలముగ వాడవలె ననుచున్నారు.

కార్మిక తరగతుల ప్రాతినిధ్యము

1/8 వంతు అధ్యయన కార్యానిర్వాహకవర్గములో అధికారులు స్ట్రీటును గాని అసంఘమును అసంఘముతో కేర్చుకొన రాదనుచున్నారు. 25 స్ట్రీటుల ప్రధాన కార్యానిర్వాహకులుగ నియమించి తీరవలెను. పారిశ్రామిక వ్యవసాయ తరగతులవారికి తగిన ప్రాతినిధ్యము నీయవలె ననుచున్నారు. వీరు కళలకు వచ్చుటకు అధిక సహాయము చేయవలె ననుచున్నారు.

రాజా సర్ హరిసింగు

అంగరక్షకుడు ఆర్థరు గారు పట్టిలపైగింపజాలమనుట

(అంధప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జనవరి 30:—పూర్వము సర్ హరిసింగుగారి అంగరక్షకుడుగనున్న ఆర్థరు గారిని పట్టిలపైగింపజాలమని (పెంచుట) ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. దొంగసాత్తుకు తీసికొన్నందులకు ప్రాంతంలో తామే నిచారించెదమనిరి.

సూడానుపరిస్థితులు

జగులులుపాపాగారి ఆక్షేపణ

(అంధప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

కయో, జనవరి 30:—బ్రిటిషు విదేశాంగ కార్యాలయమువారికి వాస్తవములను తెలియజేయు జగులులుపాపాగారు అరెస్టుకు భావతో నిట్టు తెలియజేసిరి:—ఈజిప్టుపార్లమెంటు, ప్రతినిధి ప్రభుత్వము తేనట్లు సూడానులో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జేయుచున్న చర్యలు బాగులేవు. వీనివలన పాదురాజు అధికారములకు గవర్నరు జనరలుకు ఇచ్చివేయబడెను. సూడాను సైన్యమును అసలు సైన్యమునుండి విడదీయబడినది. దీనివలన సూడానును ఈజిప్టునుండి విడదీసెదరని తోచుచున్నది. సూడాను ఈజిప్టుతో కలిసియుండెదమని తెలియజేసినను బ్రిటిషు వారు ఈజిప్టువారిని సూడానునుండి వెడలగొట్టిరి. మాంచెస్టరు పరిశ్రమకు కావలసిన ప్రతిని సూడాను ఉత్పత్తిచేయును గాన దానిని బ్రిటిషువారు వెళ్లవలెనుననిరి. అందుచే ఈజిప్టుకు వ్యాపారమును గలుగజేయువలెను. ఈజిప్టు సూడానులేనిదే బ్రతుకుట కష్టము. సూడాను ఈజిప్టునుండి విడిపోయి బ్రతుకజాలదు. భగవత్సంకల్పముచే ఏకమైన సూడాను ఈజిప్టురాజ్యములను పశుపలప్రయోగముచే విడదీయబాలరు.

జర్మనీయుద్ధమున వితంతువులైన స్త్రీలు

100 కి 36 వంతు మందికి మరల పెండ్లుజరిగెను (లిబరల్ దేశమున జర్మనీయుద్ధములో భర్తలనుగోల్పోయిన స్త్రీలలో 100 కి 36 మందికి మరల వివాహములుజరిగెను. వారు మరల పెండ్లియాడినందున ఫించెసులు రద్దుచేయబడెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఇదివరకు 2,500,000 (స్త్రీలు పిల్లలుకలసి) మందికి ఫించెసులుచ్చియుండిరి. ఇప్పుడు 2,50,000 మందికి పెండ్లియైనందున 2,150,000 మందికి మాత్రమే ఫించెసులు యిచ్చుచున్నారు. ఫించెసులక్రింద పాలుకు కామాక్షాను 72,380,000 పానులు వ్యయమగుచున్నది.

థిల్లిలో ఐకమత్యోపసంఘము

ప్రతిదినమును నభయ జరుగుచున్నది. హిందూమహమ్మదీయమైత్రీ సమస్యయే ప్రధానముగా నున్నది. భారత కావనసభలుగూడ కాం ప్రాద్దుభావరతును జరుగుచుండుటచే తీవ్ర కలుగుటలేదు. త్వరలో కొంత విశ్రాంతి కలుగును. అప్పుడు చర్చ బాగుగా జరుగును. సత్యమార్తిగారు 29-వ తేదీరాత్రి చెన్నపురికి బయలుదేరిరి. అక్కడ బిడంబడి కను సవరించునెడల మిశ్రమరియోజకవర్గమునే యేర్పరచవలెను. ప్రత్యేక నియోజకవర్గం తాత్కాలిమనియే నిర్ణయింపవలెను. జనసంఖ్యనుబట్టి అల్పసంఖ్యాకులకు స్థానముల నిర్ణయింపవలెను. వంతుల నిర్ణయము అన్ని రాష్ట్రములకు ఒక్కరిగానే యుండవలెను. ఈవర్గం అంగీకరింపబడినచో జనసంఖ్యనుబట్టి మిక్కిలి తక్కువస్థానములు లభించగలసంఘములకు ప్రత్యేకముగ ప్రతినిధులసంఖ్యను పాల్పించవలెను.

స్వరాజ్యవిధానమును సిద్ధపరుచుటకు డాక్టరు లిసెంటుగారి అధ్యక్షతక్రింద మరెయ్యక ఉపసంఘ మేర్పరుపబడెను. అసంఘమున నేనుగూడ సభ్యుడనుగా నున్నాను. రాజకీయములం దన్నిపక్షములవారును కలిసి చేయగలవనిని వీరు ముందు నిర్ణయింపవలెను. అన్నిపక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరుట తోర్పాటు చేయవలెను. దేశీయులలో ఏకీభావము కలిగినదని బ్రిటిషువారికి స్పష్టపరుపవలెను" అని సత్యమార్తిగారు నుడివిరి.

కానాటు రాజదంపతులు

లక్నోపురము, జనవరి 30:—కానాటురాజదంపతులు పంజాబునకు బయలుదేరిరి. సింఘాయరాణిగారి సంస్థానములో మూడువందల పదియేళ్లముగ వీరు కాలక్షేపముజేసిరి.

అమృతసరము, జనవరి 30:—నేను ఫోనుండి కన్నాటు రాజదంపతులు, మధ్యాహ్నము ౧0-11 కి యూరు తేరిరి. వారికి ఘనమగు స్వాగత మివ్వబడెను. ఇచ్చటనున్న కాంటనమెంటులోనికి బోయిస్కాట్సుక్రమదళమును (ఈజిప్టుతో వీరికి సంబంధముగలదు) జూచిరి. సామంతాలము సైనికులతోవీరుగలతో గలసి యల్పాకారములను దీసికొనిరి.

రేపటియదయము ౧0-11 కి లూహారు తేరుదురు. కానాటు దంపతుల యాగమనము

లూహారు, జనవరి 31:—కానాటుదంపతులు ప్రత్యేక క్రమబద్ధిలో నేడుగం 10 లకు వచ్చిరి. గవర్నరుమొదలగువారు రైలువద్ద వారి నావ్యసించిరి.

క్రాంతి పాతకాల

బొంబాయి, జనవరి 29:—బొంబాయి గవర్నరుగారు బార్లెను పాతకాలకు వెలిదిరి. ఈపాతకాల 110 సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపితమైనది. క్రమశుభ్ర మది బ్రెకుల్లా (బొంబాయిలో కొకభాగము) యుండున్నది. కాని యిక్రమం దవలెనుండుటకెల్లల కారోగ్యవంతులుగాదని, దూలారీయను ఫలములో 250 యోగముల కేలలో నూతనముగ విశాలముగ గట్టుచున్నాను. ఈపాతకాలకు విరాళము లాంగ్లాయరే యిచ్చి, వారికిలయంపయోగమునకే యియినను, హిందువులనుగూడ తేచ్చుకొనుచున్నాడు. పాతకాల 200 భారు, 200 బాలికలు జన్మపుకొనుటకు పిలువబడిరి. గవర్నరుగారి కొకబాలునికని, వారిభార్య యొక్క కాలికనును ప్రతివత్సరము బహుమాన మిచ్చెదమని ప్రకటించిరి.

రాష్ట్రీయక్రాంతిసంఘము

నత్యదేవస్వామిగారిని ప్రచారము చేయగోరుట శ్రీ సత్యదేవస్వామిగారి రిటేషన్ పోస్టాల్వర్తకముల నుండి వచ్చిరి. వీరు రాష్ట్రీయసంఘంకంటను సంచారముచేసెదరు. 28-వ తేదీన నాగపూరులో నువ్వనగించిరి. అనాడేబయలుదేరి వార్ధాకువెళ్లిరి. వంగరాష్ట్రమువారికి రాష్ట్రీభిమానము మిమిరిగది. మహారాష్ట్రీలుగూడ వామనల సట్టిపారబాటును చేయగూడదు. అచరశానుకూలమునుప్రదర్శి నవలంబింపవలెను. ఈవిషయమున మహారాష్ట్రీలు ప్రకంపనీయులు. విశవత్సమున కలిగించినందులకు మహాత్మునకు వందనములు అని స్వామి నుడిచెను.

దక్షిణ హిందూదేశపు రైల్వేసంఘము

తిరుచనాపల్లి, జనవరి 28:—దక్షిణ హిందూదేశపు రైల్వే స్థానికసలహాసంఘమువారు చెన్నపురిలో జనవరి 24 తేదీనారవణనాడు వి. సి. స్కాటుగారి యధ్యక్షత క్రిందగభిరవె. సభలో నీక్రింది తీర్మానములు గానింపబడెను.

- 1. చాలదూరముపోవు మూలపరగతి రైల్వేసంఘములకు క్కపాకీదొడ్లయందు చాలినంత నీటివసతిగలగాక జేయుటకు. 2. తిరుచేంద్రము స్టేషనులో నెక్కువ కెలుతురునిచ్చు దివములనుంచుటకు, స్టేషనునువచ్చు రోడ్డును చెడబుజేయుటకు మూడవరగతివారి సౌకర్యమునకై యాచెయిటించుగదిని పెద్దదిజేయుటకును. 3. తిరువాన్కూరు మహారాజుగారు (నూటుకెత్తును) వివాద రాత్రులందు బండ్లను నడుపగూడదనునది యాలోచించి యెటుల జేయుటవలెన (ప్రయోజికల కిబ్బందులు గలుగునుగాన పిలురేదనియు. 4. లేమనూరు స్టేషనుచేరు శాలకాలమునుండి యుండుటచే మార్పుటకు పిలురేదనియు, కాని స్టేషనువద్ద తిరుపునాధురాయి దేవాలయమునకుబోవు వారిచ్చట దిగవలయునను ప్రకటనను జేర్చుటకు తీర్మానించిరి.

భూవిరాళము

లూహారు, జనవరి 30:—ఈనడును లూహారు వచ్చి తొలిసారి సనాతన ధర్మకళాశాలకు వచ్చినందులకు బర్మాను మహారాజుగారు కళాశాల పునకభాండాగారమునకు రు 1000 లు, బర్మానుమహారాణి బాలికాపాఠశాలకు రు 1000 లు నిచ్చిరి. కళాశాల ప్రకృతిరాష్ట్రీయభవమునకును, పరిశోధనాలయమునకు రు 10, 000 నిచ్చెనుని వాగ్దానముజేసిరి. వట్టణములోని క్షత్రియసంస్థ లనేకములకుగూడ విరాళములనిచ్చిరి.

ఇండియాగెజటు

రెల్లి, జనవరి 30:—ఈక్రింది యింకములు గెజటులో ప్రచారము గాబడినవి.

కావనసభకాళి రాష్ట్రీకావనసభలో బ్రవేశకెట్టుబడినదిలు కావనసభ ముగియులోపల జర్నలురానియెడల, నాటిల్లు యంతరించునటులే యెంచబడును.

కోకళాళి

కచ్చినుండి సారానుముల దిగుమతి నిషేధింపబడినది. పి. యస్. ఛౌదూర్గారు కచ్చినున్న అసిస్టెంటుకలెక్టరు బొంబాయినుండి మదరాసునకు మార్చబడిరి.

విద్యాశాఖ

మదరాసులో డైరక్టరుఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్స్ట్రక్షను (విద్యాధికారి) గాను ఆర్. లిటిల్ హేల్సుగారు భారతప్రభుత్వమునకు ఎడ్యుకేషనులు కమిషనరుగా నియమింపబడెరి. వీరు యెనిమిదివలలు సెలవుదీసికొని నరిచిగారిస్థానమున నియమింపబడిరి.

ఒక ఎజవా స్త్రీని

పాము మోహించుట

తిరకరియూరులో నివుడు జరుగుచున్నది ఒక ఎజవాస్త్రీ తన భర్త తన్నుడికముగా ప్రేమించునటుల చేయుటకు ఒకమాంత్రిని సహాయమున నొక అనరస దార్లమును తయారుచేసెను. వాని నొక పాము తినెను. ఆ పాము తిని యింక ఆ పాము ఆ స్త్రీ తలపైను కరిసెనునైనను మార్పుండి ఎల్లప్పుడును ఆమెను ముద్దుపెట్టుకొనుచుండును. దానిని పొరగోలుటకు మాంత్రిలు చాలప్రయత్నించుచున్నదిగానిసాధ్యపడలేదు. కొన్నిరోజులనుండి యెటులజరుగుచున్నది అని ఒకరు తిరుక్కరియూరునుండి వ్రాసిరి. (మదరాసు మేయలు.)

చెన్నపురి కార్మికుల కష్టాలు

శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయమిర్వహణములోని
లోపములు

మొదటి కమిషనరు చర్యను చర్చించుటకు
సభ వారసుమతి నిరాశించుట

చెన్నపురి కార్మికుల కష్టాలు పరిష్కరింపఁ జేయుటకు
రణ సమావేశము ఈ మధ్యాహ్నము 12 గం.కు, రివ్యూ భవ
నములందు, ఖాన్ బహదూరు ఉస్మాన్ సాహెబు గారి యధ్యక్షత
క్రింద సమావేశమై, సభ్యుల తీర్మానముల చర్చించుటకు ప్రారం
భించెను. శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయము (చెయిల్లవర్ ఫేరుస్) యు
ను నిర్వహించుటలో అధికారులు గావించుచున్న ఆక్రమణ
గురించి విచారించుట కొక యావసరమును నియమింపవలెనని
డా॥ వి. రామకృష్ణగారు చెప్పిన తీర్మానముపై దీర్ఘముద
చర్చ జరిగెను. ప్రస్తుతము ఈవిషయమును విచారించుచున్న
ఉపసభ్యులు వారి నిశ్చయమును నివేదించుచున్నపుడు నిలు
పవలసినదని గౌ. జి. ఎ. నటేశ్వరరావు చెప్పినపుడు సభ
కు సభాపాఠానికి 10 నిమిషము ఆర్. గో. ద్వయమిర్వహణమును
గురించి—చెనకటి కమిషనరు—సభకు తెలియజేసి యభిప్రాయ
ములను తెలుపుచుండలి కార్యకర్తల యభిప్రాయములను చర్చిం
చుటకు ఆనుమతి గోరుచు రామకృష్ణగారు మరెవరికీ తీర్మా
నము చెప్పెను. కాని, తీర్మానమునకు జరిగినవిషయ, సభయం
దధికారములు అట్టి అనుమతిని నిరాకరించిరి. ఈ రెండు
తీర్మానములకు 12 ప్రతిపక్షముగను, 9 ఆనుకూలముగను సభ్యు
లు సంతకము చేసిరి.

నాకా, సైనిక వ్యాయామముల జూచుటకు
ఉద్యోగులకు సెలవొసంగుట

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు సభా కార్యక్రమ
మును ప్రారంభించుటకు పూర్వము మొన్నటికి సమయము నాకా సై
నిక వ్యాయామ ప్రదర్శనమును జూచుటకుగాను కార్మికులను
ఉద్యోగులకు సెలవొసంగవలెనని దెలియజేయుచున్నానని
ప్రకటించిరి.

అధ్యక్షుడు:—ప్రదర్శనమును జూడవలసినవారు సభ
వచ్చునని అడిగినను సమయము ముగియడము. అన్ని ప్రభుత్వ
కార్యాలయములందువలెనే ఇట్లు సర్దుచుండెను.

సా. వెం. చెట్టిగారు:—ఆయనకాశము సంతమంది యువ
యోగిండుకొనిరి?

అధ్యక్ష:—కొలదిమంది తప్ప అందరు సుఖయోగిండు
కొనిరి.

డా॥ కామతు:—ఇది ప్రతియుద్ధానికిని ప్రతిమానమున
కు గల ఒకదినము సెలవులలోనికి వచ్చునా? (నవ్వు)

శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయమిర్వహణములోని అక్రమణ

డా॥ రామకృష్ణగారు ప్రభుత్వమున నీక్రింది తీర్మాన
ము నుపపాదించిరి. “కార్మికులను చైల్డ్రెన్ ఫేరుస్ స్కీమును
నిర్వహించుచున్న అధికారులు తమ విధులను నిర్వహించుట
యందు విక్రియ అక్రమణ గమనమున్నారని, చాల ఫిర్యాదు
లు వచ్చినవి. ఇట్టి ఫిర్యాదులలో రెంటిని కమిషనరు విచారించి
“శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయమిర్వహణము చాల అసంతృప్తికరముగ
నున్నది” అని తెలిపెను. అందుచేత ఈవిషయమును విచారించుటకు,
ఈసభయందుగల డాక్టరు సభ్యులనుగల సభాపాఠానికి
ఈయనను నియమించుచున్నాను. ఈ యావసరమువారు
ప్రతియుద్ధమనిర్వహణమును గురించియు నిర్మాణమును గురిం
చియు విచారించి 1925 ఏప్రిల్ నెలములోగా ఈసభవారికి
నివేదించవలెననియు, ఈయనను ప్రజల కుపయోగకరము
గ నొనర్చుటకుగాను ఎట్టి మార్పు లవసరముగా జూచింపవలెనని
యు ఈయనను విశిష్టముతో సాగింప జేయగ
వలయుననియు” అని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ప్రతిర్వానము నుపపాదించుచు కామతుగారిట్లునుడిసిరి:—
ఈవిషయమును విచారించుట కొక యావసరమును నియమింప
వలెనని నే నెరుగుదును గాని ఈవిషయము తిరిగివరకు నేమియు
జేయజాలరాదు, ఈవిషయము తిరిగి యొక యావసరము
మును నియమించిరి. వారు, శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయమిర్వహణమును గురించి
విచారించుట కుద్దేశించబడెను. కాని ఈ యావసరములోనికి
లోపము లేకుండునట్లు దెలిసికొనకుండునీయనద్వయమును సంస్కరింప
జేయుచున్నాను. ఈలోపములు అసంతృప్తికరమున గ
లవి, కానిని నిర్వహించు అధికారులందుగలవి గమనము
ముఖ్యము.

చక్కరయ్య చెట్టిగారు:—ఈవిషయమును విచారించు
టకు ప్రత్యేకముగ నుపసభ్యులమేర్పరచబడెనా, లేక ఆర్. గో.
ద్వయమిర్వహణము, ఉపసభ్యులముగ నేర్పరచబడెనా?

డా॥ రామకృష్ణగారు:—ఈసభవారు ఉపసభ్యులము
వారి విచారణలకొరకు కొన్ని విషయములను నిర్ణయింపవలెను.
ఉపసభ్యులమువారు సభవారికి గావలసిన విషయములందు సూచన
ల నొనర్చవలెను గాని వారికివచ్చు విషయముల దెలుపరాదు.
ప్రస్తుతము ఈయనను నిర్వహణము చాలాలోపభూయిష్టము
గ నున్నదని అందరు సంగీకరించుచున్నారు.

గౌ. జి. ఎ. నటేశ్వరరావు:—ఈ తీర్మానములలోని
యొక్కొక్కొక్కటి నే నేర్పరచించుచున్నాను గాని, అందలివిషయము
లకు నాతీర్మానము నమ్మిని తెలుపుచున్నాను. ఉపసభ్యులమువారు
తమకార్యనిర్వహణమునందు అత్యంతమగు నశ్రద్ధను గర్వర
చిచి తీర్మానము ఆలోచించుచున్నది. అది వ్యాయముగాదు. ఆపదముల
తోగలంపవలసినదని నేను సభరణ నుపపాదించుచు
న్నాను.

మీనాక్షి సుందరం పిల్లేగారు:—ఉపసభ్యులమువారు ఆ
క్రమణమున్నారని ఫిర్యాదులు వచ్చుచున్నవని మాత్రమే తీ
ర్మానము దెలుపుచున్నది గాని, అందలి ఆలోపణలు యథార్థ
ములని దెలుపుటలేదు. కాని అట్టిసభరణ కవసరములేదు.

డా. సి. నటేశ్వరరావు:—తీర్మానమునందు దెలి
పిన ఆలోపణలు సర్వము జేసరలువలెనని పంపబడెను. ఆలోపణలను
ట్టియే—శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయమిర్వహణము యొక్క ప్రతిష్ట పాదు
చున్నదని సర్వము జేసరలువలెనని. ఈ ఆలోపణలగురించియు, ప్ర
జల ఆలోపణలగురించియు, కార్మికులను సభ్యులలోని డాక్టరు
లందరూను విచారించి వారివారి నివేదికలనుపెరి. వానిని యొక
సంఘమువారు విచారించుచున్నారు. అట్టిసమయమున నీ తీర్మా
నమున కవసరములేదు.

నవరణ

గౌ. జి. ఎ. నటేశ్వరరావు:—తరువాత నీక్రింది సభర
ణ నుపపాదించిరి. “శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయమిర్వహణము
నందలి లోపాలోపములగురించి ఇదివరకే విచారించుచున్న
ఉపసభ్యులమువారు తమనివేదికను, త్వరితముగ తయారుజేసి
1925 ఏప్రిల్ మాసమునెలాఖరులోగా సభ వారి యందుటకు
పంపవలెననియు, అనివేదిక అందువరకు ప్రస్తుతతీర్మానముపై
చక్కరపాఠానికి, ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”
ఈసభరణ నుపపాదించుచు నటేశ్వరరావు, - అధికారులపై
కొందరు గావించుచున్న ఆలోపణల గురించిగాని, అందలి య
థార్థమునుగురించి గాని కొందరకు దెలిసినను సభ్యులందరికిని
దెలియవలెననియు, అందుచే ప్రస్తుతమీవిషయమును విచారించు
నుపసభ్యులనేదిక వచ్చువరకు వేచియుండుట యుచితమనియు
నుడిసిరి.

జి. తదికాచలం చెట్టిగారు సభరణను బలపరచుచు,
ఈతీర్మానము చాలకాలమునకు పూర్వము నోటిను నొసగబడి
నదని నుడిసిరి. ఈవిషయమును నిట్టివి కొంతవిచారణ జరిగినది.
ఈతీర్మానము సంగీకరించుచు, ఆలోపణలయందలి తీవ్రము
లు ఇతరసభ్యులకు దెలియజాలవు. ప్రస్తుతమును ఉపసభ్యులము
వారి నివేదిక వచ్చినతరువాత సభ వారి విషయములపైతమ
యభిప్రాయముల దెలుపవచ్చును అని అభిప్రాయపడిరి.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు: సభరణ సంగీకరించుచు
తీర్మాన మొకవర్షమునకు పూర్వము పంపబడెననియు, అందు
చే కానికి కొన్ని సభరణ లవసరమని, ప్రతిపాదకులను తామును
యొందితిమనియు, ప్రస్తుత ఉపసభ్యులమునకు చురుకుగలిగిండు
టక్రి ప్రతిపాదనము దెచ్చితిమనియు నటేశ్వరరావు సభరణ సంగీ
కరించెదమనియు నుడిపి సభరణకుడిన రీతిని తీర్మాన మంగీక
రింపబడెను.

ప్రతి కమిషనరుయొక్క ఆకాశ్రీయచర్య

డా. వి. రామకృష్ణగారు తరువాత నీక్రింది తీర్మా
నము నుపపాదించిరి. “శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయమిర్వహణ
మును గురించి విచారించవలసినదని చెనకటి కార్మికులను క
మిషనరు ఖాన్ బహదూరు మహమ్మదు బఖాల్ సాహెబు
గారు, సర్వము జేసరలు, మేజరు జేసరలు గిఫ్టనుగారిని కొలు
టుకుం దవలంబింపబడిన విధానమునుగురించి ఈదినమున చర్చిం
చుటకును, ఈ విషయమును ఈ సభ వారు తమ యభిప్రాయమును వ్యక్త
కరించు సంతకమును కమిషనరు సర్వము జేసరలు 1925 మే 9 లేదిన
ప్రత్యక్షతర మొసగుగా గావించిన సూచనలపై చెట్టిచర్యను
దీసుకొనకాదనియును ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

కామతుగా తీర్మానము నుపపాదించుచు, ప్రతి కమి
షనరుయొక్కయు, సర్వము జేసరలుయొక్కయు జాబులనుజదివి

ఈసంబంధమున, కమిషనరు అనుబంధించిన చర్య ఆకాశ్రీయ
మైనది నుడిపెను. కార్మికులను రనుమతిని పుచ్చుకొ
నిది కమిషనరు స్వతంత్రముగ, మరెవరికీ ప్రభుత్వోద్యోగి
వీలవి కార్మికులను వ్యవహారముల తనిఖీజేయించు నధికార
ములేనిది. ఈవిషయమున గౌ. జి. ఎ. నటేశ్వరరావు తమ తీ
ర్మానము సక్రమముగ లేదనియు, బర్చువచ్చు తీర్మానము
నందు ఒకానొక అభిప్రాయము స్పష్టముగ దెలుపబడవలెనని
యు, ప్రస్తుత తీర్మానము ఒకానొక అభిప్రాయముకొక చర్యన
చర్చింపవలెనని మాత్రమే దెలుపుచున్నదిగాని, అట్టిచర్యన
ప్రకటించుచుగాని, నిరసించుచుగాని అభిప్రాయము దెలుపుట
లేదనియు నుడిపెను.

వ్యాపకాచలం చెట్టిగారు:—తీర్మానమునందే నొకనిర్ణయము
ప్రాయమును దెలుపవలెనని ఎట్టినిబంధనయులేదు. తీర్మానము
నుదెచ్చుటకు ప్రతిసభ్యునికి హక్కుగలదు. గౌరవనీయసభ్యుడు
వీనిబంధన ననుసరించి తీర్మానము నాక్షేపించునో దెలియజో
రెదను.

అధ్యక్షుడు:—ఈతీర్మానమును చర్చించుటయు చెట్టి
ప్రమాదమునులేదు. ప్రాతకమిషను ఇందుగావించిన దోష మేమి
యునులేదు.

డా. రామకృష్ణగారు:—కమిషనరు, శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయ
ద్వయమును గురించి, ఇతరఅధికారుల యభిప్రాయములను—కా
ర్మికులనువారి యనుమతి నందకుండు—నడుగవచ్చునా యను
విషయమును చర్చింపవలెను. ఈస్కీము ప్రారంభమున నగర
ప్రజల ఆర్. గో. ద్వయము, శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయమును అభివృద్ధిపరచి,
జనసంఖ్య నభివృద్ధిజేయుట కుద్దేశించబడెను. కాని ఈయన
మనిషిహామనునందు మాత్రమును. పూర్తిగా ప్రతిహామలిత
ములుగలగునట్లు జేయబడుచున్నది. దీనిని కంతుకును
వెనుక నొక రహస్య వ్యక్తి యుండి యి
ట్లు జేయుచున్నది.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు తీర్మానమును బలపర
చుచు, కార్మికులను, ఆర్. గో. ద్వయము, శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయ
కామతుం దధికారిగ నున్నట్లుచెప్పురానికిని వివాదములు గల
గుటచే, శ్రీమతి ఆర్. గో. ద్వయము సరిగ నిర్వహించబడుటలేదని
సర్వము జేసరలు కొన్ని ఆలోపణల నొనర్చినవియు, అందలి స
త్యాసత్యములను దెలిసికొనినవియును ఎట్టిచర్యగాని దీసుకొన
వలెననియు అందుచే నీతీర్మానములోని విషయముల చర్చించు
టపుసరమనియు నుడిపిరి.

ఇంతలో తదికాచలం చెట్టిగారు ఈతీర్మానమును చర్చిం
చుటకు సభవారి సమ్మతి గమనొనవలెనని గోరిరి.

అధ్యక్షుడు సభ్యులసమ్మతిని గమనొనగా, 12 గురు ప్ర
తిపక్షముగను 9 గురు ఆనుకూలముగను సమ్మతుల నొసగుటచే తీ
ర్మానమును చర్చించుట కనుమతి నిలకరింపబడెనని ప్రకటిం
పబడెను. ప్రతిపక్షముగ సమ్మతినిచ్చినవారిలో క్రిందివారు గ
లరు నలుకాజమొదలితారు, కుమార స్వామి చెట్టి, తది
కాచలం చెట్టి, జి. ఎ. నటేశ్వరరావు, కుమారరావు నాయుడు, రంగ
నాథం చెట్టి, సి. నటేశ్వరరావు, టి. వరదరాజు నాయుడు,
అరుమనాథం పిల్లే, నర్సయ్యగారు మరెవ్వరును, తీర్మాన
మును చర్చింపవలెనని సమ్మతినిసగినవారు:—శ్రీరాములునా
యుడు. సామి వెంకటాచలం చెట్టి, గౌ. ముద్రమణ్ణం చెట్టి, డా.
వల్లభ్యు, హమీదుఖాన్, చక్కరయ్య చెట్టి, రామకృష్ణగారు,
మీనాక్షి సుందరం పిల్లే, వ్యాపకాచలం చెట్టి,
సభజరుగుచున్నది.

చెజివాడ రామమోహన ఆయుర్వేదపాఠశాల

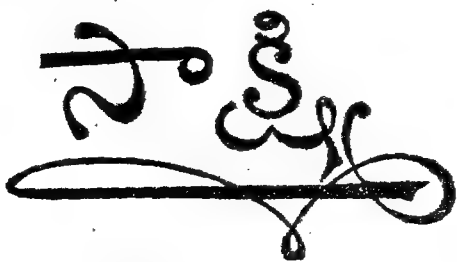
క్రిమనలుకేసులు

చెజివాడలో రామమోహన ఆయుర్వేద పాఠశాలలో
చదువుచున్న విద్యార్థులలో 20-25 ఏండ్లవయసుగలవారిని ఆర్థ
రిని పాఠశాలలో కార్యదర్శి కంకర వేంకటరామయ్యగారు
కొట్టుటచే వారు పాఠశాలను వదలిపోయిరి. క్రిమనలుకేసులు
చేయుటకు ప్రయత్నింతున్నాను. పట్టామున చాల సంక్షోభ
ముకలిగినది. ఈచర్యలన పాఠశాలకు ముప్పువచ్చునట్లునున్న
దని స్వకీయవిలేఖరి నేడు తంజివారం సంగెను.

బొంబాయి డాక్టరు కనబడుట

గృహసంబంధములగు చిక్కులనుల డాక్టరు జేకాయగారు
బొంబాయినుండి మరెవరికీ గ్రామమునకు చెల్లిరహస్యము
గా నుండిరి తెలియుచున్నది.

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు వంతులుగారి

మొదటిభాగము 2-0-0
రెండవభాగము 2 0 0
మూడవభాగము 1-8-0
నాల్గవభాగము 1-12-0

ఇదియొక యపూర్వ మైన గ్రంథరాజము. కథ గాదు. కల్పనముగాదు. పృ బంధ మంతకన్న గాదు. పు రాణోపాసనసంబంధమనలే గాదు. చిత్రముగ గ్రంథముల చదువుడు! చదివి యానం

దింపుడు! తెలుగుభాషలో నిదివఱకున్న డిట్టిగ్రంథము చూచి యెఱుంగము. జంఘాలకాస్త్రీ, కాలాచార్యులు! బొట్టయ్యకెట్టి, వాణీదాసుడు, సాక్షి అను విద్యుదగుసంఘము. ఈసంఘముచే చర్చింపఁబడు విషయములు బహు చమ తార్కమగ నుండును. మొదటినుండి చివరవఱకును కడుపు చెక్కలగునటులు నవ్వు వచ్చుచుండును. పర్యాణము చేయునపుడు - ఏమియుఁ దోఁపకుండునప్పుడు - అనేకవిషయములు దెలిసికొనగోరునప్పుడు - బాలురకు, యువకులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు చదువులు కింపగుగ్రంథ మంతకన్న తెలుగులోలేదు. ఒకమాటు చదివినవా డ్రిగ్రంథమును వదలరు. మనోహరమును పొంగింభారము నగు శైలి కుదుర్చుకొనుటకు విద్యార్థుల కింతకన్న నుపయోగకరమగు గ్రంథము లేదు. జంఘాలకాస్త్రీ యుపన్యాసభోరణి, కాలాచార్యుల రచనాపై పుణి, వాణీదాసుబంధుర ప్రబంధరచనాకృతి సాక్షి విషయ నివేదనావైఖరి, అభిప్రాయసమంజసత చదువదగినవి. పృథియాంధ్రుడు, పృథితిత్ర రామ్యుడును ఈగ్రంథము చదువదగినది. ఒకయెడ సంభాషణచాతుర్యము - ఇంకొకయెడ పాత్రావిలసవైఖరి - మరియొకయెడ అపూర్వవర్ణనా గాంభీర్యము - చదువరుల కంతయో సంతస మొసంగును.

వలయువారు:—

పానుగంటి రాజారావు. విరావురం గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

EVANS

ఇవాన్సు లైమ్స్ అండు గ్లిసరైన్

వెంట్రుకలు పెరుగుటకుగాను దానిని ప్రతిదినము విడువక ఉపయోగించులయును. ఇది కలలోనుండు చుండు మొదలగు వాటిని తొలగించి తల శుభ్రమును, చల్లదనమును కలిగించును. వెంట్రుకలు చూచుటకు అదముగా నిగనిగ లాడుచుండును.

మీరు దీనిని పియటకు ముందు బుడ్డికి అంటించి యుండు ఎర్ర సీలును బాగుగ గమనింపుడు.

అదియే మీకు పూచి.

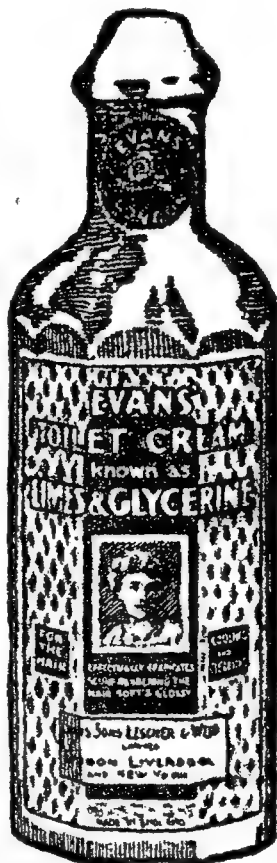
ఇవాన్సు సన్స్. లెశ్చర్ అండ్ వెబ్,

లిమిటెడ్.,

లండన్, అండు, లివర్ పూల్

ఇండియాకు గల రిప్రజెంటేటివ్ విలాసము

పోస్టుబాక్స్ నెం 313 బొంబాయి

Get a copy of "Manufacture of Syrups"

ప్రతిసంవత్సరమున ఆయాముతువులలో లభింపజేయుటకై ఖరీదుగల డి. కె. మిక్స్చరండ్లను ముద్రపెట్టెయ్యు, రుచికరమైన నట్టియు వరజత్తులను తయారుచేయువిధము ఆతిసులభతైలిలో ఆంగ్లభాషయందు రచింపబడినది. వాటిలో కొన్ని విలువగల ఔషధ సంబంధమైన సుగుణములు ఉండుటమాత్రమే గాక ఎక్కువగా తయారుచేసిన మంచితాళము గలదు.

(ప్రతి 1.కి ధర రు. 1.8-0, వి. పి. తపాలా ఖర్చులప్రత్యేకము.

వ్రతచోటను ఏజంట్లు కావలెను

Industry Office (Book Depot, A) 22, Shambazaar Road, Culcatta.

విద్యార్థులు కావలెను.

కాలాజ్ కోడులో నెం 57/58 రు గల మా నూతన, విశాలమైన కట్టడమునందు మోటారు నడుపుటకును, మెకానిజము నేర్పుకొనుటకు విద్యార్థులు కావలెను.

15000 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణముగల స్థలముగలదు.

తక్షణమే తెలుగు, ఆంగ్ల ప్రాస్పెక్టునునకు వ్రాసిన వంపబడును.

ప్రిన్సిపాల్

తంలివిలాసము:—మోటోస్కూల్

తెలిపాను:—నెం 1444

శ్రీరామ్ మోటారు స్కూలు,

మద్రాసు

పంజాబు గవర్నరు

కాటలా, జనవరి 28:—పంజాబు గవర్నరు కేటక కాబాపూరు బయటదేరి, పిమ్మట ధాకినాబు దోలుయంత్రము లనుకొని బాటాపూరువచ్చిరి. అచట మహమ్మదీయులు, హిందువులు, స్థానికసంఘము, పన్నానపత్రముల నర్పించిరి. సాయం కాలము వారికి విడుదలయిరి.

అపాయము

అమృతసరము, జనవరి 28:—అమృతసరములో సస్య క్లాసు మేజిస్ట్రేటు గారు నోపీడ్యుగారు, పీడ్యుగారి యారువత్సరముల ప్రాయముగల కొలుడును మోటారునైకిలు మీద బోవుచుండిరి. దారిలో కుక్కకట్టి నెంటుబడి నైకిలును గలసికొని, దానితోడీగని, క్రిందబడెను. నైకిలు తల్లికిండుగ అడుగులే బాలునికి చాల గట్టిదెప్పులు దగిలినవి. వాని నింటికి దీసికొనిరాగానే చనిపోయెను. పెద్దవారల కంతగా గాయములు లేవు.

కాళిఘట్టము, జనవరి 29:—1924,నవంబరు 15-న తేది ని బుద్ధిపూర్వకముగా రైలును, పట్టానుండి రప్పిపోవునటుల జేసి, యపాయముగావించిన నుత్తేజినివారిని బట్టుకొనినయడం దు 10,000 ల బహుమానమిచ్చుమనిప్రకటించిరి. ఇప్పుడు రైల్వే పోలీసువారేడుగరు వంగదేశజాలను, అట్టకొనిరి. పీరందరును, రైల్వేలో యంత్రోగములుజేసినవారే. అధికారులచే దొంగిలించబడిరి. వారిని పృస్తుతము కారాగారముండుంచిరి

కాళిఘట్టము, జనవరి 29:—అంబులెస్స పంతులు లలో గలచినవారికి బహుమానములు గవర్నరుగారిచ్చిరి.

రాజప్రతినిధి గారు కున్యకోగనివారణోద్యమమునిషయ మై జేసిన యశోధను ప్రజలకు దెలియజేయుచు వంగదేశము నందెక్కడ కున్యకోగులున్నారనియు, తత్కృత వైద్యపరీక్ష ముహందేషివారుగాడ వారేయనియు, గావున చాలాశ్రద్ధసహిత వతనని తెప్పిరి.

కాళిఘట్టము, జనవరి 29:—వంగదేశపు గవర్నరుగారు ప్రాక్షేపక కళాప్రదర్శనమును దెలిచిరి.

మెయిక్ క్యాంగ్, జనవరి 29:—బర్మాగవర్నరుగారు ఆ దర్బారు జరిగించిరి. ప్రజలనేతలువచ్చిరి. సభ ఏనుగులతో ను, పరివారముతోను చాల జయప్రదముగనుండెను. గభ లో నరబలులు, బానిసపోషణము వదలివేయవలెనని తెప్పిరి. రచ్చ రంగునుకు బయలుదేశెవరు.

కుష్టుకు నిరపాయకరమైన, పూచీ

యైన, శాస్త్రసమ్మతమైన ఔషధము

కుష్టువ్యాధులలో అన్నివిధములకు అనగా వాడులర్ ట్యూబర్ కులర్, యైనప్రటిక్, పారారేక అన్నిరకములు కలసి నవి మొదలైనవి లోనికి సైఫుతకు పోగవేయుటకు స్నానము చేయుటకు కావలసిన ఔషధములు 45 దినములు ఉపయోగించుటచే అరివేగముగా కుదురును. పెట్టు 1 కి రు 15/- తపాలు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బూటకమైన ఆశాస్త్రముమేక చికిత్సలను విడుపుడు.

డాక్టర్ సి. ఘర్నాకడీస్ ఎం. డి. మేజర్ వి. ఎన్. ఎస్. ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ సర్ మెటాలజి, గ్రాండు మెడికల్ కాలేజి, బొంబాయి ఏరు మీచికిత్సాశాస్త్ర శాగిని పరీక్షించి యిట్లు తెలిపియున్నాడు:—“మునుపటికంటె యిప్పుడు చాలా కుడిరినది, పూర్తిగా కుదురునను నమ్మకము గలదు”. మిస్టర్ సి. ఏరాస్వామి సర్వేయర్, కాకనాడ:—“మీ ఔషధముల వలననే నా వ్యాధి కుడిరినదని ధైర్యముగా చెప్పుచున్నాను.” ల్యూడోడర్బా (తెలకమ్మ) దేహద్యాయ తగ్గులచేతను, తేక రక్తమునందు వర్ణము తగ్గుటచేతను తేకయే యితర కారణములచేతను గలగిన తెలమచ్చలులోనికి ప్రై. ఔషధమును వాడుటచే తప్పక కుదురును పెట్టు 1 కి రు 10 తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

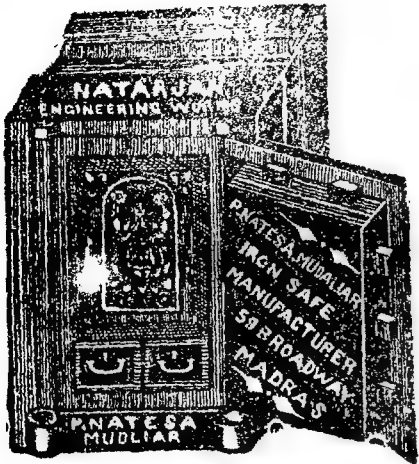
డాక్టరు డి. ఎం. మిక్రా, ఎల్. ఎన్. ఎస్. పోలీసు ఆఫ్ఫిసర్, పూరి:—“వీరు యిట్లు తెలిపియున్నారు “నేను మీ ఔషధములను వాడితిని. మంచుగుముగలదు.” డి. సింగ్ ఎన్వైర్డర్ బోర్డుచేర్ యిట్లు వ్రాసిరి “బాగోమిదని! పూర్తిగా కుడిరినది” మిస్టర్ జి. ఎల్. ప్రొక్టర్, బొంబాయి—యిట్లు వ్రాసిరి “నామచ్చలు పూర్తిగా కుడిరినవి” క్యాప్టెన్ ఏ. డి. మేక్, పి. కార్పూర్, సిండ్—యిట్లు వ్రాసిరి “మిల్ట్యా కోడర్బా చాలా ఉపయోగ కరముగా నున్నది”. మిస్టర్ మల్లిక్, కలకత్తా యిట్లువ్రాసిరి “శాచిక్స్లో నున్న కోగికి పూర్తిగా కుడిరినది”.

Behar Chemical Works Bhagalpur & Mihijam.
Tele. Add:—Chemists, Bhagalpore & obtain from
Agents:—Messrs. W. E. Smith & Co., Ltd. Madras,
Branches at Vepery, Esplanade & Ootacamund.

సరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

యిప్పటికే ప్రపంచవ్యాప్తముగా కార్యకర్తలచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈవిధమున తెలుసుబడిన కారణమునకు నిర్దోషముగాయి. కాంతలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోలకరేట్ల గుండుములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాచీనముగా, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండరీ అండ్ ఎంజినీరింగు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేర్ చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు కావల్సిన సిలండర్లు, సాస్టింగ్స్, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. కుబ్బరాయపేట, పెద్దకాయకొండ, మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్హుల యిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ ప్రకటనలు ప్రాచీనముగా వ్రాయబడును.

మైసూరు చందన సబ్బు

ఈసబ్బులో చేర్చబడునట్టి ప్రతివస్తువు మిక్కిలిపరిశుభ్రమైనది. గమకనే సబ్బుకూడమిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. సరిగుండ్లత, అతిబాగ్లత యివిరెండును యుండుటచేతనే మైసూరుసబ్బులకు అంత శ్రేష్ఠత్వము గలిగినది. దీనియందుగల మనోహరమైన సువాసన చిల్లను వాడుటకు ప్రారంభించిన రోజునుండి చిల్ల పూర్తియగు వరకు అట్లనే యుండును. అందుచేతనే మైసూరు సబ్బులు ప్రస్తుత నాగరికతకు తగినవి. దానిని పాడి చూడుడు. ఇదే మాదిరికృత్రిమసబ్బులనుచూచి మోసపోకుడు. మైసూరు గవర్నమెంటు సోపుఫ్యాక్టరీ వారిచే తయారుచేయబడిన మైసూరుచందన సబ్బునే

ఉపయోగించి మాకు తోడ్పడకోరెదము.

(1560) అన్నిచోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు ముసా హాజీ ఇబ్రాహీం చండు కో, 32, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

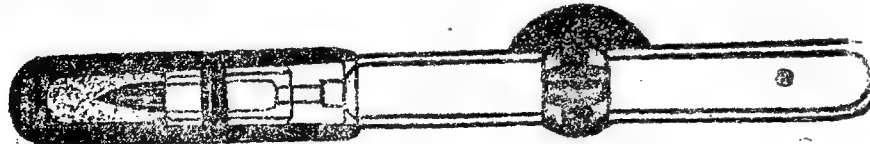
ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము పద్యకావ్యము

7 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు వెల రూ 15-12-0.

3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు వెల రూ 15-0-0.

ప్యాకింగు అండ్ క్యాలిట్రాగు పుచితము పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

ఎ. కణ్ణన్ శెట్టి అన్డ్ కంపెనీ. 286 చై నాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

గౌను పాళీలు

పాంపెన్ పేనాల జంగారపు పాళీలబరులు యానునైన గౌనుపాళీలు దేశమంతయు వాడుకలోనున్నవి. గ్రోసు రూ 14.

గౌనుపాళీల కలము

ఒకటూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చుక్కగా వ్రాయును. గ్రోసు రూ 14, గౌనుపాళీ ఫపులెన్ పేనా రూ 1. డబులు రూ 10.

మైలాపూరు

విక్టోరియా

మద్రాసు.

ధరలు వరినవను. క్యేటలాగు ఉచితము

కాగితము 30, 34, 36 అంగుళములలో దొరకును. ఇప్పుడు కేటలాగ్ తెలుగులో గలిగినది కూడ దొరకును. యంకో. పి. రామానుజం శెట్టి అండ్ కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

ఏలూరు

శ్రీ గాంధీ మహావిద్యాలయము

శ్రీమత్ శ్రీ శ్రీ పద్మి వెంకటరామలక్ష్మీ వారాయణశర్మగారి రాజీనామా

ఈవిద్యాలయమునందు అభిమానసాహస్యములతో స్వార్థ త్యాగముతో, శ్రేష్ఠ పదవినిపొంది పనిచేసియున్న శ్రీమత్ శర్మగారి మరణంపై వారి వారసులు విచారించి యింతి ల్లమన్నాము. వీరి యచూల్యవేదము గోల్పోయినందులకు యీ విద్యాలయమునకు ప్రీతికారిత వాటిల్లినదని తెలుపుటలో నతి శయోకి యేమియులేదు. (విశేషం)

గుంటూరు

లెను హైస్కూలు కమిటీలోనికి మాతస్సభ్యులు దీసికొన బడిరి.

1. అసహాయవాదియగు నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసిం హారావుగారు. 2 మాడభూషి నరసింహ చామ్యలుగారు, 3 దిప్తిప్రభుమణిక్ష్ నంజూరి గోపాలకృష్ణారావుగారు, 4 రైల్వే డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు కొ. చంద్రశేఖరముగారు 5 కలువగుంట నరసింహారావుగారు. హైస్కూలు సంఘమునందు 20 మంది సభ్యులుగలరు. పాఠశాల చాల మందిగిరియందున్నది. 1075 వరకు బాలురు చదువుకొనుచున్నారు.

శ్రీలక్ష్మి ప్రత్యేకనాటకము

శ్రీలక్ష్మి ప్రత్యేకముగా 20 వ లేదిన మునిసిపల్ థేటరు మకానము ప్రయోగింపకాల విద్యార్థులచే ఆగోగ్యత్యాగమును శంభీననుస్థాపకమును ప్రదర్శించుట కేర్పాటుచేసిరి. ఖరీదు 1000 వ స్థానము నాటకాలకు వచ్చిరి.

ఈనాటకమునకు రమణీయముగ ప్రదర్శింపబడుటకు శ్రీ సత్యనారాయణగారే కారకులు. (ప్రత్యేకవిశేషం)

పందిళ్లపల్లి (బాపట్ల తాలూకా)

శ్రీ చౌడేశ్వరీపరివ్రాసాద విద్యానిలయ సమాజమ్ మహాజనసభ

లేది 25-1-1925 నాటి సాయంకాలము 4 గంటలకు వల్లరాశ్రీ బండ్ల బసవయ్యశెట్టిగారి భవనమువద్ద వల్లరాశ్రీ పమ్మి సామిశెట్టి టి. పి. గారి అధ్యక్షతకొంద వోక మహాజనసభ జయప్రదముగా జరుపబడెను.

పెద్దాపురం అంధ్ర దేవాంగ మహాజనసభయందు జరు పబడిన తీర్మానములను, విశేషవస్త్ర బహిష్కారమును, స్వ దేశవస్త్రధారణమును, గురించి వల్లరాశ్రీ, పొన్నేరి రామ కృష్ణయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. ఈ గ్రంథాలయమునకు కొన్ని గ్రంథములను సహాయము చేసెదనని వాగ్దానము చేసిరి. తరు పరి కొ. సుబ్బారావుగారు సఃఫలభావమును గురించి ఉపన్యసిం చిరి. పుస్తక భాండాగారమునకు కొన్ని అమూల్యమైన గ్రంథ రాజములను యిచ్చెదనని వాగ్దాన మిచ్చిరి.

ఆనంతరము అధ్యక్షుడు మత, నీతి, జ్ఞాన, విద్యాభి వృద్ధులను గురించి వ్యుచుచుధరముగా నుపన్యసించిరి. గ్రంథాలయము తరఫునగల పాఠశాలలకు సంబంధించిన పాత్రములను సహాయము చేసెదనని నుడిచిరి

మా గ్రంథాలయమును దర్శించి నేటి మహాజనసభకు అగ్యక్షత పహించిన సభాధ్యక్ష ఉపశాసనకులకు యీ సమా జమునందు వయపుంచి వారు గ్రంథముల నిచ్చెదనని వాగ్దానము చేసినందులకు యీ సంఘము తరఫున వారికి అనేక వందన కతంబు లప్పించుచు సభ 6 గంటలకు ముగింపుచేయబడినది.

పేరక గురవయ్య.

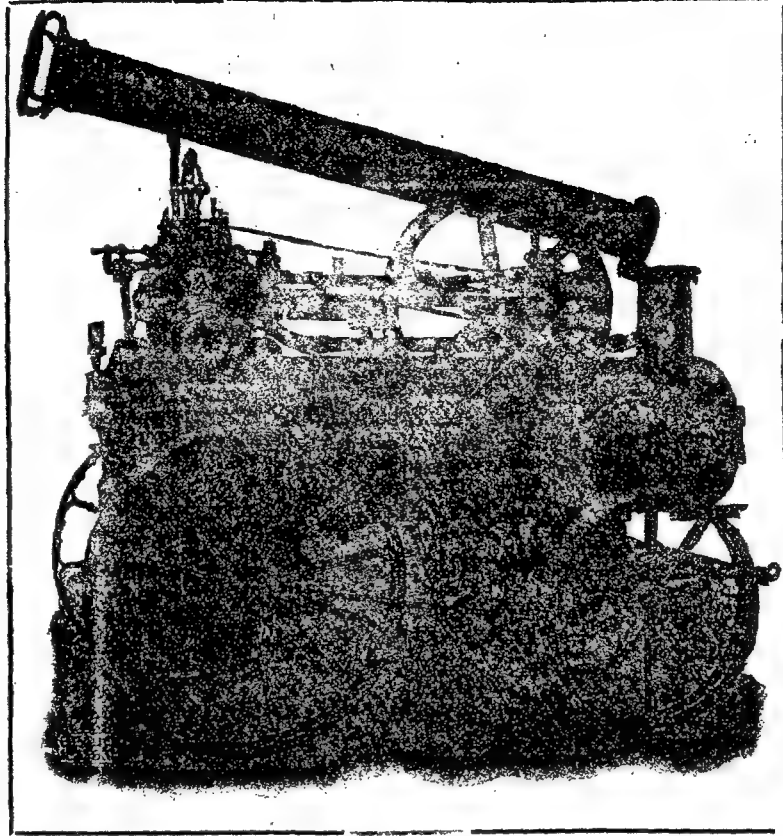
సె. కె. ఎల్.

పొలములు వార్తలు

ప్రాథమిక పాఠశాల:— కడప 12 వ లేదినందులు 18వ లేదిన ఆఖరుకు పాల్కురిక సోమయ్య-సభయు జయప బడెను. హైదరాబాదు గారిని ఆహ్వానింపకలంది కొనిన పురజనులలో మ-రా-శ్రీ గ్రామ హెడ్ కరగారు, మంసు నరసింహారావు పంతులుగారు మ-రా-శ్రీ శ్రీ శ్రీ పద్మి గారిని నాముగారు. మరియొకరు ముగ్గురు సభ్యులు మాత్రమే సభకు ని

వారినలహాకట్నము రు 15-0-0

సిద్ధముగానున్న సరుకుల
నుండి డెలివరీ చేయబడును.

మార్షల్స్

పోర్ట్ ల్యాండ్ ఆవిరి ఎంజినులు

ప్రపంచమునందున్న వాటిలో ప్రశస్తమైన ప్రస్తుతపు సరుకు.

ఇతరవివరములకు వ్రాయుడు.

MARSHALL SONS & Co., (INDIA) L^{TD}
ENGINEERS.

9, Second Line Beach, Madras.

HEAD OFFICE

99, Clive St., Calcutta.

మదరాసు వార్తలు

స్టేటుకౌన్సిలు ఎన్నికలు

26 తేదీన నామినేటు అయిన నలుగురు అభ్యర్థులలో టి. ఎస్. రామస్వామిఅయ్యరుగారు అభ్యర్థిత్వమును వదులుకొన్నట్లు ప్రకటించినారు. అందువల్ల యిప్పుడు నిలిచియున్నవారి ముగ్గురే.

సవరణ

నిన్నటిదినము బ్రకటింపబడిన మాపత్రికలో 3వ పుటయందును, 15వ పుటయందును "దక్షిణాఫ్రికా" యనుటకు బదులు "కెన్యా" యని వచ్చినది. అది పొటబాటని చదువరులకు విజ్ఞాపనము చేయుచున్నాము. "దక్షిణాఫ్రికా" రాయబార" మని గమనింతురు గాక.

కార్యశేషకాన్ఫరెన్సు:—పాత్రాప్తిని 582 గృహమున 2 తేదీన సదాశివయ్యరుగారి భార్య కార్యశేషకాన్ఫరెన్సులు ప్రారంభింపవలయును జరుపుదురు.

రాకపోకలు:—మేజర్ జేమ్స్, కల్నల్ బిల్లీ, ఎఫ్. డి. జి. కే. పి. కేశవమూర్తిగారు నేడు బయటపడిరి.

సర్దార్ హరినాథసింగ్ గారు నెల్లూరు వెళ్ళిరి.

మోటారు ప్రమాదము:—గవర్నమెంటు టెలుకదురుగా నొక మోటారు, డ్రయిరు-పట్టుకొని ప్రక్కనున్న యినుకకొక్కములకు కొట్టుకొనెను కారంతయు తుత్తునియై పోయెను. ప్రయాణికులు మాత్రము దూకి తప్పించుకొనిరి. గూతిన అదురుతప్ప వారిశేమయు మొప్పములుగలేదు. కాస్త తప్పినదికాని తేనిచో కారుకుప్పంసదిలో నైనా పడెడిది, లేనాతల క్రిందులైనా అయ్యేదని మాకు ఎసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారు తెలుపుచున్నారు.

ఉచిత హామనిమాను వైద్యశాల - రాయపేట:—గౌరవకార్యదర్శి యగు జా. జి. ఆర్. ఏ. అచార్యగారు యాదిగవచందాలను దిశంబరు 31 వరకు వచ్చినవి, కృతజ్ఞతతో అంగుకొనినట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—రా. బి., ఎం. రామసుగారు (2వసారి) రూ. 10; డా॥ ఎ. జె. జానుగారు రూ. 5. ఎ. జి. జి. శరణింహాచార్యగారు రూ. 5. క. పార్థసారథిఅయ్యంగారు రూ. 6. పి. రత్నశేలుకెట్టి రూ. 3. రామలింగంపిళ్ళెగారు రూ. 2. చల్లా శేషగిరిరావుగారు రూ. 2. బి. వేణుగోపాలనాయుడు రూ. 1. మొత్తమురూ. 58. దిశంబరుతో అంతముయే సంవత్సరము బాధ్యులన్నీటు అడిబరులు పంపగానే ప్రకటించబడును. చందాలన్ని నూ గా॥ కార్యదర్శికి పంపవచ్చును.

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాలిక నం॥ ౪ చందారు 3 మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిమలములు చదివలగునట్లు

వాంకా త్రికాలేయము సామంత్యము, చివరివరకు చదివితీరవలయును. వల ౪ 12

మిమనాను రాగము (పేరుగన్న నలు) వల ౪ 12 నరసింహకాకావ్య త్రి (ఆపస్తంబ గృహ్య సూత్రములకు తెలుగు

తాత్పర్యముగల స్వార్థకాండము రు. 1-4-0 వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) 10 ఆంద్రనామన గ్రహము (పాద్య) వల ౪ 4

రెడ్డిబ్రదర్సు రాయవరము, చిదామరగిరి.

మదరాసు శాసనసభ

కార్యక్రమము:—3-2-25

మదరాసు శాసనసభ మంగళవారము ఫిబ్రవరి 2వ తేదీన తెరవబడినపు డిదిగవకార్యక్రమము జరుగును.

(1) శాసన మహమ్మదు క్యాబినెట్ ముహినిధునిగారు రాజభక్తి ప్రమాణము చేశారు.

(2) అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరుగును. (3) పిదప ప్రశ్నోత్తరములు. (4) అధ్యక్షుని స్థానేయుండవగినవారి నామములు నాలు ప్రకటించబడును.

(5) మదరాసు హిందూ ధర్మాదాయముల చట్టమును గవర్నరు జనరలుగా రంగీకరించినట్లు ప్రకటించబడును.

(6) మదరాసు సర్వేశాండరీలచట్టమును గవర్నరుగా రంగీకరించినట్లు ప్రకటించబడును.

(7) ఆర్థికసంఘముల చర్యనుగూర్చియు, ఇతరప్రభుత్వ ప్రకటనలు సభ్యుల కందజేయబడును.

(8) సంఘముల నియామకము

"మానుకమిట్టి నియమించుటకు గాను యీసభవారు 5 గురు సభ్యులగు సింగిలు (ట్రాన్సరలులు ఓటుప్రకారము ఎన్నుకొనెదరు" అని వ్యాఖ్యగాను ప్రతిపాదించెదరు.

ఆర్థికసంఘము:—మహమ్మదు యాహ్యూలీగారు ప్రభుత్వోద్యోగమునందు చేరుటచే ఆర్థిక ఉపసంఘములో భాగితి యినస్థానమునకు వేరొకసభ్యుని యెన్నుకొనవలెను" అని ఆర్. ఎ. గ్రహమగారు ప్రతిపాదించెదరు.

(9) మదరాసు శాసనసభ్యుల ప్రయాణ ఖర్చులకు గాను ప్రభుత్వమువారికి రూ. 85,000 అదనముగా ఒసంగవలెనని సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రతిపాదించెదరు.

(10) తరువాత స్టాండింగ్ ఆర్డరుల సవరణలు జరుగును.

(11) సివిల్ కోర్టుల బిల్లు

మదరాసు సివిల్ కోర్టు చట్టమును సవరింపగోరు బిల్లు సెలెక్టుమిట్టివాకిచే సవరింపబడినది. చర్చించి ఆమోదించవలెనని సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రతిపాదించెదరు.

రా. బి., సి. నటేగిముదల్యారుగారు చర్చ వాయిదావేయవలెనని ప్రతిపాదించెదరు.

ఇండియన్ పోర్టుల చట్టము

ఇండియన్ పోర్టుల చట్టమును సవరింపగోరు బిల్లును ప్రతిపాదించి, దానిని సెలెక్టుమిట్టి పంపి సవరణములేకుండనే చట్టముజేయని గ్రహమగారు ప్రతిపాదించెదరు.

మదరాసు జిల్లాకోర్టు స్థానిక సంఘముల చట్టమును సవరించుబిల్లును పాఠకులు రాజాగారు ప్రతిపాదించెదరు. జి. రామేశ్వరరావుగారు అబిల్లునకు 3 సవరణలు సూచించెదరు.

మదరాసు నర్సలు, మంత్రసానులు చిట్టరూజేయవలెనను బిల్లును సి. పి. రామస్వామి అయ్యంగారు ప్రతిపాదించెను.

ఒక సవరణ

స్టేటుకౌన్సిలు వోటర్లకు స్వరాజ్యపక్ష విజ్ఞప్తియను శీర్షికక్రింద ఆంధ్రపత్రికలో నాపేరు గూడ ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్షమువారి యిందుచేర్చబడినది. నేను స్వరాజ్యపక్షమునకు చెందినవాణుకాను. నేనొక నాయకుడను గను నేనందులో స్వతంత్రవాదిగా సంకెము పెట్టితిని. రామకాసుగారు సమర్థుడని నమ్మి నేనట్లు చేసితిని. కాని స్వరాజ్యపక్షమునకు నాకు సంబంధములేదు. ఏదుగభిప్రాయము లేకుండుటకై యీతేభ ప్రచురింపగోరుచున్నాను.

గోవిందరాజు వేంకటకృష్ణారావు

వల్లింగుట న సి నీ మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు జనులయొక్క కోరికపై మరల రెండురోజులు మాత్రమే 31-1-25 శనివారమును, 1-2-25 ఆదివారమును రోజునకు మాడు ఆటలు:—Koll 3-15, 6-15, 9-10 లకు

ది హంచీవాట్ ఆప్ నోటి డేమ్

(విక్టర్ హూగోను ఇమ్మార్టల్ క్లాసిక్) ప్రదర్శింపబడును.

కుష్టరోగనివారణసంఘము

వై(సాయిగారి విజ్ఞప్తి ననుసరించి గవర్నరుగారు యీ క్రిందిసంఘము నివట స్థాపించిరి.

సంఘాధ్యక్షుడు:—బొబ్బిలి రాజాగారు.

ఉపాధ్యక్షులు:—శిలాపురం, వెంకటగిరి రాజాగారు, సర్ జేమ్సు సింప్సన్, అన్నాచలైచెట్టిగారు, సభ్యులు తర్వాకి మిడిరాజా, సర్ గార్లన్ ఫ్రేజర్, సర్ విలియం బి య్ డైనిల్, సర్ ఏ. మేకడోగర్, హతీ మహమ్మద్ ఇబ్రాహీంసేట్, ఖా॥ బి ఉస్మాన్ సాహెబ్, డి॥ బి సర్ దేశికాచారి, ఎం. రత్నస్వామి, రా॥ బి ఓ. తని కాచలంశెట్టి, ఏ. రామస్వామిమొదలియార్, జి. టి. బోగ్, లెఫ్ట్ కల్॥ ఎఫ్. ఎఫ్. ల్యూస్, డి. పాల్ట్ (లెఫ్టర్) అర్చిడేకన్, వికార్ జెనరల్, అడ్వకేటు జనరల్ గారు.

కోశాధికారి:—డబ్ల్యు లాంబ్ గారు.

గౌరవకార్యదర్శులు:—స్థానిక స్వపరిపాలనాకాళా కార్యదర్శి, సర్జెన్ జనరల్ గారు.

కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యులు

ఖా॥ బి ఉస్మాన్ సాహెబ్ గారు (అధ్యక్షులు) ఏ. రామస్వామిమొదలియార్, రా॥ బి ఓ. తని కాచలంశెట్టియార్, లెఫ్ట్ కల్॥ ఎఫ్. ఎఫ్. ల్యూస్ గారు జి. టి. బోగ్ గారు టి. ఎం. రాన్ గారు టి. ఎస్. రామస్వామియ్యర్ గారు ఎం. రత్నస్వామిగారు పి. ఎల్. మూర్ గారు.

బహిరంగసభ

6 ఫిబ్రవరి 5-30 గంటలకు వేంకటేశంగుళులలో గవర్నరుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద కుష్టరోగవిషయమున బహిరంగసభ జరుగును. ఎల్లరును రాత్రి 9 గంటలకి పి. ఎల్. మూర్ గారు ప్రాయశ్చిత్తురు.

"గద్వాల రాణిగారి

క్రిందనుండ వలెను"

కర్నూలు ప్రజల తీర్మానము

కర్నూలు ప్రజలు రా॥ బి ఎస్. వి. సరసింహారావు గారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై గద్వాల సంస్థానమున మహారాణిగారి పాలనక్రింద నుండవలెననియు, ఆమె మనుమనికి మైసూరీ వెళ్లువరకును వైజాంకోర్టాఫ్-వార్డు క్రిందనుండుట అన్యాయమనియు, వైజాం నవాబుగారు తమ ఉత్తర్వుల రద్దు చేసికొనవలెననియు తీర్మానించిరి.

మెన్దరిజము నేర్చుకొనుదు

1416

మెన్దరిజము, హిప్పటిజము, కాట్ రీడింగు, కాన్ సెక్ క్రేషన్, ఆత్మకీర్తి, దూరదృష్టి, దూరక్షణము, మెన్దరిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్కర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

కల ప్రతి 1.5 రు. 1.0-0 పోస్టేజీ 0.4-0

ప్రావేసర్, సేఖర్, మెన్దరిజ్టు ఏలూరు.

ప్రతాపకి సూరి ముత్ర

ఘంటుము ముద్రాసన గలది 3351

తంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అదర్శము, వాయువు, జలబుద్ధిరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది ముఖ్యముగా పనిచేయును. 8

250 మూతల సీసా రు. 0.4-0 దబ్బె రు. 2-8-0 వి.పి. ఆర్. పి. శి. ఏ. అందు కంపెనీ. పెరిచెపి. (నెల్లూరుజిల్లా

ఉత్పత్తి సమీక్షనము

విచారణసంఘమువారి నివేదిక

పర్యవేక్షించినవారు — “విద్యాధికులగు ఓడ్రులు సమీక్షన గోరుదురు. తెలుగువారి రక్షితసంఖ్య కులుగ నున్నను వారే ప్రభుత్వమందున్న లక్ష్యము జేయరు.”

బరంపురం, ఇచ్చాపురం, చీకటియందలి అభిప్రాయములు

(నిన్నటి తరువాయి)

పర్యవేక్షించినవారు

నూటికి 50 మందికి పైకి ఉన్న ఓడ్రుల వాడుక జేయుజనసంఖ్యగల స్థలములందలి అభిప్రాయము:— పైన పేర్కొనిన మ్యూన్సిపల్ ప్రకారము విశాఖపట్నంజిల్లాలో నూటికి 10 నుండి 50 వరకు మాత్రమే ఒరియాజనసంఖ్యగల స్థలము కొంతగలదు. కాని దాని గూర్చి వేరొకచో తెలియున్నాము. గంజాముజిల్లాలో నట్టిస్థలముగూర్చియే యీ పేరాయందు ప్రాసేదము. అందును ఏజెన్సీ విషయము వేరొకచో చర్చించెదము.

శ్రీకాకుళం తాలూకాలోను నరసన్నపేట యందు ఓడ్రులసంఖ్య గణించదగినదిగాదు. అచ్చట మేము వివరముగ విచారించవలసియున్నది. దానికి తూర్పుగను అన్నేయనుగను టెక్కలి, పాత టెక్కలి, నందిగామ, తర్ల, బారు, బుడార్లం గి, జలరాత్రా, మందసా, జమీనులున్నవి. తూర్పున యింక కొంతమారుగ సురంగి, చీకటి, ఇచ్చాపురం (గవర్న మెంటు తాలూకా) తాలూకాలో చాలభాగములు తెలుగు జనసంఖ్య అత్యధికముగానున్నవి గలవుగాని, సాంపేటకు తూర్పు భాగ మంతటను ఉత్కలకు అనుసూలముగన్నట్లు జూపబడుటచే, యీమాడుస్థలములను బర్మాంపురం తాలూకాలో చేర్చవచ్చును.

ఇప్పుడు పర్యవేక్షించిన తాలూకాను గూర్చి ముఖ్యముగా విచారించవలసియున్నది. దానికి తూర్పుగను అన్నేయనుగను టెక్కలి, పాత టెక్కలి, నందిగామ, తర్ల, బారు, బుడార్లం గి, జలరాత్రా, మందసా, జమీనులున్నవి. తూర్పున యింక కొంతమారుగ సురంగి, చీకటి, ఇచ్చాపురం (గవర్న మెంటు తాలూకా) తాలూకాలో చాలభాగములు తెలుగు జనసంఖ్య అత్యధికముగానున్నవి గలవుగాని, సాంపేటకు తూర్పు భాగ మంతటను ఉత్కలకు అనుసూలముగన్నట్లు జూపబడుటచే, యీమాడుస్థలములను బర్మాంపురం తాలూకాలో చేర్చవచ్చును.

పర్యవేక్షించిన సంస్థానాధిపతి ఒరియాజమిందారు. వీరివంశమునకు పూరిరాజులకు సంబంధబాంధవ్యము లుండుటచేసేమి, యితరకారణములచేసేమి యీతన గంజామురాజులలో ముఖ్యముగా గణించబడును. గంజాము ఒరియా జమిందారులందరికి ఆ న్యోన్యసంబంధములు గలిగి, ఒరియాలోని జమిందారులతోగూడ సనేక సంబంధములుగలిగి, అందరుగలసి కట్టుగానుండురు. కావున పర్యవేక్షించిన సంస్థానమునందు జనసంఖ్యలో నెక్కువభాగము తెలుగువారే అయినను, రాజాగారి అభిప్రాయమునకు మంచివిలువయుండునని మేము నమ్ముచున్నాము. కావున అచ్చట ఓడ్రులసంఖ్యనుబట్టి జూచినచో మేముంక విపులముగా విచారించవలసినయవసరము లేకున్నను, ఎక్కువ వివరముగా విచారణజరుపుట మాకు విధిగావించెను.

పర్యవేక్షించిన పట్టుములోనే ఓడ్రులు తెలుగువారు కలసి యున్నారు. అచ్చటనే ముఖ్యముయిన విద్యాసంస్థలు గలవు. సంస్థానప్రజలలో విద్యావంతులందరికీగూడ గూడియుండురు. ఆపట్టుములోనే ఓడ్రులందరు ఏకగ్రీవముగ ఉత్కల సమీక్షనము కోరెదరు. ఆపట్టుములో ప్రతికూలభావ మేమియులేదు. అట్లని ప్రతికూలతయే లేదనుటకు మీరులేదు. ఎవ్వరినైనగూడ ప్రతికూలప్రచార మేమియులేదు. సమీక్షన సంఘములమాత్రము జిల్లాయంతటను తమవాదము బలపరచుకొనుటకు, స్థాపించబడినవి. ఈసంస్థానము మూలభాగములందుగూడ మేము గంజాముజేసితిమి. పశ్చిమమున వారణాసి, ఉత్తరమున ఉప్పలాడ, దక్షిణమున నాతకబోతిమి. వారణాసి (త్రోవలో సమీక్షనముగోరు ప్రభోధములు చాలచోట్లెదురుబడ్డవి, కాని ప్రజలలో అతిస్వల్పసంఖ్యకే యీవిషయమేమిటో తెలియను. అభిప్రాయము వెల్లెబ్బచుగలిగినవారు ఓడ్రభాషను అంతయెందుచక విస్తరింపజేయవలెనని ఆశుగ్దాజూపిరి. ఏమన కోర్టులందు పోస్టాఫీసులందు, మిగిలిన కార్యాలయములందు ఓడ్రభాష భోధపడుటలేనని పిర్యారులు వచ్చుచుండెను. విద్యాసంస్థలందు చిక్కలువాటిలుచున్నదని అనేకపిర్యారులు వచ్చినను మొత్తముపై ప్రాధమికవిద్యాలయములందు జనసంఖ్యకు తగినంతయందీ ఓడ్రఉపాధ్యాయులు గలరనియే తెలిసినది. వారణాసికోర్టును గ్రామములు చాలమిత్రముగానున్నవి. కొన్ని పూర్తిగా తెలుగువారివి. మరికొన్నిటిలో ఓడ్రులధికము, చాలవాటిలో తెలుగువారు ఓడ్రులు సరిసమానముగానున్నారు. చాలస్థాన ఓడ్రులు తమగ్రామమున ఓడ్రభాషములధికముగానున్నవని చెప్పుచుండెడివారు. కాని దీర్ఘముగా విచారించినపిదప గ్రామములలో తెలుగువారిగృహములుగూడ స్వగమానముగానో లేక యెక్కువగానో నున్నవని తెలిసికొంటిమి.

మినిగాముఅనే గ్రామములో యెక్కువమంది తెలుగువారే గలరు. వారికి సమీక్షన సమస్యమేమిటో తెలియదు. కానిని లక్ష్యము జేయనేలేదు. కరిగాములో తెలుగువారు సమీక్షన కిష్టపడనేలేదు. కాని ఖరొడాలో ఒక ఆంధ్రుడు తనకు సమీక్షనమే కావలెననెను. వారణాసిలోనే ప్రభుత్వప్రతినిధుల ప్రభోధమును సందర్శించితిమి. గ్రామాధికారి, యాదేశమంతయు తెలుగుదేశమనియు, ఓడ్రులు వలస వచ్చిరనియు వాదించెను. ఓడ్రులవిషయముగనె అటు దిటు దిప్పి వాదించురు.

పర్యవేక్షించిన దక్షిణభాగము రానురాను తెలుగువారే అధికము. కాని వారి కట్టి అభిప్రాయము లేకుండును. లేకా అంతపట్టింపుగా లేకయుండును.

ఉత్తరదిక్కు బోయినపుడు కొంతవరకు తెలుగువారి ప్రతికూలతయు, కొన్నిచోట్లమాత్రము కొంతరు ఓడ్రులయందు పూర్వముగ నీవిషయమున అజ్ఞానము అగుపడెను. సత్యమేమన, ఎచ్చటప్రచారము జరిగినదో అచ్చట ప్రభోధములు కోర్కెలప్రకటనలు జరిగెను. ఎవ్వరి ప్రచారము లేదో అచ్చట పట్టింపులేదు.

తెలుగువారి కిచ్చిందిలేదనుట

పర్యవేక్షించిన సంబంధించినంతవరకు మా యభిప్రాయమేమన విద్యావంతులగు ఓడ్రులు సమీక్షనగోరుచున్నారు. సంస్థానములో అధికసంఖ్యాకులు తెలుగువారే అయియున్నను, వానికి వారిభూములున్నచాలును. ఏప్రభుత్వమున్నను బాధలేదు. పోల్చిజూచినచో తెలుగునేత్రుల ఓడ్రులు తక్కువ. కావున వారికి భూమియిబ్బంది గలదనుట నిజమే. కాని తెలుగువారిలో చాలమందికి ఓడ్రమువచ్చును. వారుఎక్కువ తెలివగువారని అందరిగీకరించెదరు. ఎక్కువ చొరవుగలవారు. మంచి వ్యవసాయదారులు. మార్పులకు అనుకూలము ప్రవర్తించుకొనుసామర్థ్యము వీరి కెక్కువ గలదు. కావున ఓడ్రు లెప్పుడు పిర్యారుల కేయమున్న యిబ్బందులు వీరికి తక్కువగా నుండును. వాటివలన ఎక్కువబాధనొందరు. గంజాముజిల్లాలో నెక్కువభాగము, జమిందారీలన్నిగలది. మహారానుసుండి తొలగించినచో పర్యవేక్షించిన సంస్థానము గూడ యితమ జమిందారీలన్నిటిలోనూ పోలసినదే. తెలుగువారు సరమార్పులను గొప్పయిబ్బందిగలవట్లు భావించెదరని మేరట్టికొనము.

టెక్కలి

టెక్కలి సంస్థానమునందు, చుట్టుప్రక్కల చిన్నజమిందారీలయందు తెలుగువారి సంఖ్యయే యెక్కువగా నున్నను టెక్కలిలో ఓడ్రులప్రభోధన చాల పాదాపుడేగా నుండెను. స్థానికసంఘములు తెలుగువారి యధికారమునందే యున్నవి. అచ్చటి క్రీష్టియను మిషనుగూడ తెలుగువారిదే. ఓడ్రులది కాదు. కాని జమిందారులు ఓడ్రులు. కొలదిమంది, చిన్నసంస్థానములకొన్న మాతృకదారులు తెలుగువారు గలరు. పలాసలో తర్లరాజుగారి అధిపత్యముక్రింద నొక ఓడ్రప్రభోధము జరిగెను. మందసాలో రాజాగారి యాజమాన్యముక్రింద మాకు వినతిపత్రములు సన్మానపత్రములు ముట్టినవి. మందసాలో నొక కంటోవాడు (కాపు) విచ్చిత్రమైన అట్టినిచ్చెను. గంజాములో సామాన్యమైన తెలుగు కాపుకాతివాడు. (దీనినే ఓడ్రులు ‘కంపా’ జాతియందురు) వీనికి ఓడ్రము తెలియకున్నను తాను ఓడ్రుడేమని జెప్పి సమీక్షన కోరెను. ముందసా నివాసియగు తమిళ బ్రాహ్మణుడు, మదరాసు రాజకీయ వాతావరణమునందు ప్రబలియున్న బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణతగవులతప్పించుకొనుటకుగాను ఒరియాలో చేరుట కిష్టపడెను.

మందసా, బారువమున్నగు స్థలములగూర్చి మా యభిప్రాయములు పర్యవేక్షించినవారికి తెలిపినదిగానే యున్నవి.

బరంపురం, ఇచ్చాపురం, చీకటి

నూటికి 50-75 ఓడ్రులుగల స్థలము:—మ్యూన్సిపల్ ప్రకారము ఇచ్చాపురంచేరువస్థలములనుండి, చీకటిజిల్లాలో ముఖ్యపట్టుమగు బరంపురం ఎరువస్థలములయందు యాతరగతికి చెందును. నాభాతెక్కులవట్టి, తాలూకావారిగాతయానుజేయబడిన మ్యూన్సిపల్ ఆణుమాత్రమైన వ్యత్యాసముండదనుటకు మీరులేదు. సముద్ర తీరమున నివాసులందరు బరంపురమునకు యాశాస్యదిక్కున

కొంతమారుమువరుకుకూడ చాలమంది తెలుగువారే. బరంపురం పట్టుమందుమాత్రము ఓడ్రులకన్న తెలుగువారిసంఖ్యయే అధికము. కాని తాలూకాలోపు గాబోయిన ఓడ్రులసంఖ్య అధికముగా కన్పట్టును. ఇచ్చాపురం సరిహద్దుగీతగయట కొంతమాత్రము మీరులేదు.

ఇచ్చాపురంలో పురప్రజలు, తాలూకావాసు, గురంగీ జరడాజమిందారీల వాడు వినతిపత్రములనిచ్చిరి. విద్యాధికులగు ఓడ్రులు సాంఘికాధిక, రాజకీయకారణములచే ఒరియాలో చేరుటకు కోరుచున్నారనుట సుష్టమే. కాని అచ్చట ఒరియా సమాజాభ్యుదయకు లాభమోహనపట్టు యకు జేరినవలె, సామాన్యప్రజల కోర్కెలలోను, యితర కచేరీలయందు ఒరియాభాష వాడుకలోకి చేపలెనని మాత్రము కోరుచున్నారు. ఇచ్చాపురం యూనియనులో 4000మంది ఓడ్రులు, 6000మంది తెలుగులనున్నను, స్వేచ్ఛగా ఓటింగు జేయుటకు వీలులేకుండ వార్డులు ఏర్పాటుచేయుబడినవని మాకు ఫిర్యాదు వచ్చెను. ఓడ్రులు స్థానికవిషయములలో శక్తివృద్ధిచెందెను, అజ్ఞానులుగను, తటస్థముగ నుండుటచేతను వారు గూడ తెలుగువారికే ఓటిచ్చునట్లు పుగొల్పబడుచున్నారని అంగీకరించబడెను.

చీకటి సంస్థానమునందు ఓడ్రుల జనసంఖ్య సగముకు పైగానున్నది. ఉత్తరభాగమున ప్రజలందరు చాలవరకు ఓడ్రులు. దక్షిణమున ఎక్కువభాగము తెలుగువాడు. చీకటిలో నాల్గవినతిపత్రములు వింటిమి. స్థానికసంఘములు తెండిటిని, కరణముల సంఘమువారొకటి, సమీక్షనసంఘము వారొకటి సమర్పించిరి. అందరుగూడ ఉత్కల సమీక్షనముకోరిరి. కాని విహారుబిసిస్సాగాప్త్యముతో చేర్చబడునా, లేక ప్రత్యేకబిసిస్సాగాప్త్యమున చేర్చబడునా యనువిషయమునమాత్రమే పట్టి ప్రకటనయు జేయలేదు. కొరొబో అగు మస్తాలు గానుండుటయే వారివృత్తిమయము, ప్రభుత్వోద్యోగములలో తెలుగువారిల మధికమునందుటచే కచేరీవనవారములకై తాము తెలుగునేర్చుకొనవలసి వచ్చుచున్నదనియు తమఓడ్రతము వదిలిపోవుచున్నదనియు, స్థరామ వ్యవశేయమైనారు. చీకటిలో అంగంము తాని విద్యావంతుడగు బ్రాహ్మణు డొకడు వీహారునకు ముఖ్యపట్టుమేదో తనకు తెలియదనెను. స్కూలుపైసలు ప్యాసైన భొందారీవానికి పాట్నా యెచ్చటనున్నదో తెలియదు. చీకటికి తరముగ నొకనాడు దయముబోయి చాల గ్రామముల చూచితిమి. చాలచుండికి యందోళనగూర్చి యేమియు తెలియదు. తెలుగున ఉత్తరములు వ్రాయుటకును, నోటినులు భోధపరచుకొనుటకు యిబ్బందిగా నున్నదని చాలమంది తెలిపిరి.

బరంపురం వినతిపత్రములు

ఈమధ్య జరిగిన ప్రచారమంతకు కారకులైన “సమీక్షనసంఘము”నకు కేంద్రస్థానము బరంపురం. ఈసంఘము, ప్రస్తుతవిచారణమునకుగాను ఉత్కల యూనియను మహాభివృద్ధిసంఘముగా నేర్పడినది. కావున అందుకు సహజముగ బరంపురంలో చాలముఖ్యమగు వినతిపత్రములు వచ్చినవి. అచ్చటజరిగిన బహిరంగసభ చాలఉత్సాహకరముగ నుండెను. బరంపురం పట్టుములోనే అధికసంఖ్యాకులుగానున్న తెలుగువారి అభిప్రాయములనుగూడ మేము వినియున్నాము. ఆ విషయము వేరొకపేరాలో చర్చించెదము.

1. సమీక్షనోపసంఘమువారు మమ్ము యందుగా దర్శించిరి. ఇది ఉత్కల యూనియను మహాభివృద్ధి 1903 సంవత్సరమున ప్రారంభింపబడిన వానికి అంగముగా స్థాపింపబడినది. ఇది జిల్లాలోని అందరు ఓడ్రుల ప్రాతినిధ్యము వహించియున్నది. విశాఖపట్టుములోని శ్రీ విక్రమదేవవర్మకొత్తా ఉపాధ్యక్షులు, ఈసంఘమువారును తదితరులు జేరిన వాదములు వేరొకచో ప్రకటించుచున్నాము.

2. రాజకీయ సంఘము గంజాముజిల్లా సంఘమువారు గూడ వినతిపత్రము దాఖలుజేసిరి. ఇదివరకు జమిందారు లిందుండిరి. కాని యీసంఘము నాయకులు రయితులపక్షమున జమిందారులకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయుచుండుటచే వారు విడచిపెట్టిరి.

3. స్థానికసంఘముల ఒరియాసభ్యులు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షుని నాయకత్వము క్రింద వినతిపత్ర మొసంగిరి.

4. బరంపురంలోని ఒరియాకై ప్రవసంఘమువారుగూడ వచ్చిరి.

5. కాంగ్రెసుసంఘ వారు ఉత్కల రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షు డగు శ్రీహను నిరంజన పట్నాయకును ప్రతినిధిగా బంపిరి.

6. ఉత్కల శ్రమము సాంఘిక సంఘ.

7. విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు తమ అభిప్రాయముల చెల్లుచుచిరి. ఏటికే ఎస్. గంతాచార్యగారు సంగ్రహముగ తెలిపిరి.

8. కవిరాజులు, పండితులు తమ అభిప్రాయములను ప్రాతములయిన దెలిపిరి.

9. రఘుకులసంఘము గవర్న మెంటు రయితులు భూస్వాముల ప్రాతినిధ్యము వహించెను. ఇది ఎన్నికలసమయమున యేర్పడినది.

10 చివరకు ఓడ్రప్రజలు, పాదారణముగా బయటకు రానివారుగూడ వివేచితములయిరి. వారు భూమివిడిచి మాయొడుటకు వచ్చుటయే ఉత్కృష్టమౌననాంధ్ర యంత్రప్రబలి యన్నదో తెలుపగలవని నడిపిరి.

ఈవివేచితము లన్నియు బరంపురం చుట్టుప్రక్కల నున్న విజ్ఞానవంతులగు ఓడ్రప్రజల అభిప్రాయమును తెలియజేసెను. ఏకగ్రీవముగా సమ్మేళనగోరుచున్నది. వారు ప్రత్యేక ఒరియరాష్ట్రమునుకొరెవరుకాని, ప్రస్తుతమునకుచిహ్నబిరిస్సాలోచేరి తరువాత నెప్పుడైన మొదటికోర్కె నెరవేర్చుకొను నుద్దేశముతో సంత్వ ప్రిచెందునట్లు మాకువోచెను. ఓడ్రులందరు ఏకప్రభుత్వముక్రింద నుండినవో నదియేప్రభుత్వమైనను తనకు చింతలేకున ప్రత్యేకవ్యక్తులు బరంపురంలోను యితరచోట్ల నుగూడ పలువురుగలరు.

బరంపురమునుండి తాలూకాలోనికి రెండుమకాములు చేసితిమి. దుషిపల్లెనదికి ఉత్తరముగను బరంపురమునకు ఈ కాన్యముగనున్న పురుషోత్తపురమునకు బోయినాము. చాల గ్రామములుజూచి రోడ్లప్రక్కను రయితులతో ప్రసంగించితిమి. ఒక ఓడ్రుడు మేము, గాంధీరాజ్యమును గూర్చి విచారించుటకు వచ్చితిమని ప్రశ్నించుటకు మాకు వింతగావోచెను. ఈప్రక్క తెలుగువారివివాసములు కలవు. కాని చాలమంది ఓడ్రులు. ప్రచారమెక్కువగా జరుగకుండుటచే నైయందును, మాయొడుట నేమియు ప్రబోధములు జరగలేదు. పురుషోత్తపురములోని డిప్టీకొలెక్టరు, తెలుగువాడయ్యును తాను ఓడ్రమునందే ప్రాతలు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు మాకు జూపెను. ఈతనికి ఓడ్రము బాగుగావచ్చినను యీపద్ధతి నూతనముగా ప్రారంభించినట్లు తోచును.

పెద్దకిమిడి సంస్థానమునందు దిగువూడికి, చిన్నకిమిడి సంస్థానమునందు పట్టుపురమునకు బోయియుంటిమి. రెండు చోట్లను వివేచితములు చేసినవి. పట్టుపురం యందుమించు అంతయు ఓడ్రగ్రామమే. దూరగ్రామమునుండివచ్చిన ఒక ఓడ్ర బ్రాహ్మణునికి యీవిషయ మేమియు తెలియదు. కాని సామాన్యముగానందరు ఏకగ్రీవముగ సమ్మేళన గోరుచున్నారు.

బరంపురమున కుత్తరభాగము అభిప్రాయములు నూటికి 75 కు పైగా ఓడ్రులుగల ప్రాంతములు:—

ఈపేరాలో చర్చింపవలసినది బరంపురం తాలూకాకు ఉత్తరభాగముననున్న అస్సా సురడాతాలూకాలు. ధారాకోట, నేరుగడ, బొడగడ సంస్థానములు. అస్సాచుట్టు నున్న చాలా చోట్ల గ్రామములు, గుమనూరు, ఛత్రపురం గవర్న మెంటు తాలూకా, కల్లికోట ఆకగడా సంస్థానములు, విరిడి, హమ్మూ పాలూరు చిన్న సంస్థానములు. ప్రతివీటిను రోడ్లప్రక్క ప్రబోధములు జరిగెను.

అస్సా, ధారాకోట, నేరుగడ, సురడా, రఘుకులండ్, చత్రపురం, రంభ, కల్లికోట, మదకా, బోయిరాని పట్నములలో వివేచితములందినవి. దీనిగూర్చి విచారణ చేసినపు టనవరము. ఏలన, ప్రతివీటిను దెలిసిన అభిప్రాయములు సమ్మేళన కనుకూలముగనే యున్నవి. జనింపదారులు, మాలుక దారుల అభిప్రాయములు వేరొకచో దెలిపితిమి.

ఒకటిరెండు అల్పవిషయములు తెప్పవలసియున్నది. ఓడ్రులలో సామాన్య ప్రజలకు నాయకులువచ్చి ఆందోళనగూర్చి యంతయు దెలుపువరకు ఏమియు అభిప్రాయమే లేదని చాలమంది విద్యార్థులగు ఓడ్రులంగీకరించిన విషయమే. ఆహుట సత్యము. కాని సామాన్యరయితుల కిచ్చిటగూడ పట్టాకిమిడి మున్నగు పట్టణములందు వలెనే భాషయిబ్బండి గలుగుచున్నదనుట నిశ్చయము. వారందరు మాకందజేయుటచేన మాజుకలలో మనఃస్ఫూర్తిగనే నిశానిసంతకముల జేసిరి. వారిచే నాయకు లుచ్చరింపజేయు కారణముల అర్థమైన వారికి తెలియకున్నను దీనివలన గొప్పభావము సౌఖ్యముగలదని మాత్రము వారు భావించుచున్నారు. గుమనూరు తాలూకాలో చాల కోడుగ్రామములుగలవు. అచ్చటి కోడువారు ఓడ్రుల ఆచారముల నలవరచుకొని యుండును. ఏజన్సీకోడులకున్న వీరికి ఓడ్రభాష బాగుగ తెలి

యును. అయినను వారి కేవలము మాట్లాడుటయు తెలియదు వచ్చును.

కళింగకోమటులు

ఈప్రాంతము లన్నిటిలో కళింగకోమటు లనుముఖ్యులై గవర్నకులు విరివిగ వ్యాపించియున్నారు. మేము మూలగా మములలో తెలిసికొనిననానినిబట్టి యిట్లుభావించితిమి: వీరసలు తెలుగువారయినను, వీరిలో చాలమంది తమ ఆంధ్రత్వమును గోల్పోయిరి. ఓడ్రమును బాగుగ వ్రాయగలరు. చదువగలరు. ఓడ్రులమధ్య నివాస మేర్పరుచుకొనుటచే వారిలో సఖ్యతగా నున్నారు. బరంపురంలోని కళింగకోమటులలోని ముఖ్యులు కొందరు తెలుగు వినతిప్రత్యయము వచ్చి యాయభిప్రాయమును తీవ్రముగా ఖండించిరి. కాని బరంపురంలోను తెలుగుభాషము బలవత్తరముగనున్నను, లోపుగానున్న కోమటులకు బరంపురంలోని పెద్దపర్వతతో వ్యాపారసంబంధములుగలవు. వీరు తమ లెక్కలనుగూడ ఓడ్రములో వ్రాయుచుండురు.

గంజాము మన్యము

గంజాము ఏజన్సీతరపున ప్రధమప్రతినిధి గుమ్మావిసోయి పట్టాకిమిడిలో మమ్మి జాడవచ్చెను. అతను సమ్మేళన కనుకూలముగనే యున్నట్లు మేము గ్రహించితిమి. కాని ఆతనియభిప్రాయము విన్నవ్యముగలేవు. గంజాముఏజన్సీలో దక్షిణభాగమునకున్న సవరకొండబాతివారు క్రమేపి ఓడ్రభాష ఆచారముల నలవరచుకొని, ఓడ్రులగుచున్నారను ప్రాతవాదము పట్టాకిమిడిలో ప్రత్యక్ష మయ్యెను. సవరదేశములో ఏజన్సీ బహులయందు ఓడ్రముననే విద్యగర్హులున్నారనుట నిజమే. అట్లుగాక, పట్టాకిమిడి సంస్థానమునందు 'కాపు' సవరలు తమ పూర్వమేద భాషలకు విడిచిపెట్టి తెలుగు నభ్యసించి, ఓడ్రమే యెరుంగకయున్నారు. సవరలకు ఓడ్రులకు దగ్గరసంబంధము గలదనుట అసందర్భము. స్థానికవర్తకులతో గల దగ్గరసంబంధము, వారిభాష మాత్రము ముఖ్యస్థానములందలి వ్యవహారిక భాషప్రాబల్యము యిచ్చియు గలపి చివరకు అ ట వి జాతులభాష నాచివే యెను. మందసా, ఇచ్చాపురం, చీకటి, పెద్దకిమిడి, సురడా, రఘుకులండ్లో జూపిన మామూలకు గూడ యీ రిమార్కులే ఆనువ ర్తించును. సురడాలో, దక్షిణ కోడు ఏజన్సీలోని ముఖ్యులవద్దనుండి వివేచితములు వచ్చునని దలంచితిమికాని, కోరీడ జనింపదారు డొక్కడే తన అభిప్రాయమును వ్రాసి పంపెను.

గుమనూరు ఉదయగిరి తాలూకాను జూదుటతో ఏ జన్సీ ప్రయాణము ముగిసినది. కోమజాతి రయితులు సహజముగా సమ్మేళనయనగానేమియో తెలియనిఅజ్ఞానమునందున్నారు. కిలికియా యను పెద్దకోడు గ్రామములో (ఉదయగిరికి తిమైపు) యిరువురు మాత్రమే యీ విషయము తెలియును. ఆ గ్రామమునందు బడిలేదు. పాఠశాలలున్న స్థలములలో కోడు భాషయే ముఖ్యముగా కాదుక నుండున్నను, ఓడ్రము తెలిసిన కొండ ప్రజల సంఖ్య హెచ్చుచున్నది. కిలికియా గ్రామాధికారి మంచి విచిత్రముగా అభిప్రాయమును తెలిపెను. "మేము కటకం వెళ్లవలసివచ్చినచో చచ్చిపోయెదము: మీరు మమ్మి, కటకంతో చేర్చినచో పగుడికి పారిపోయెము."

గుమనూరు ఉదయగిరి తాలూకాల యందు చాలయింక ముతాఅధికారులు కోమవారే. పుల్లూరి సరిహద్దున నున్న వినాపడ గ్రామము మాలికో పుల్లూరి పరిపాలనయందు గాఢముగ అసంకృప్తి కల్పించెను. ఆతని పాయగువాడగుకొండొక్కగారు ఒరియావీసోయి, సమ్మేళన కావలెననెను.

బల్లిగుడా తాలూకానుండిగూడ ప్రతినిధులు ఉదయగిరి వచ్చిరి. వహాకింగి, బొడగుడా పాత్రోలు యధాధీశుండవలచిరి. కాని పరిపాలనవిధానమునం దేమియు మాన్పులేకున్నచో యేప్రభుత్వముక్రింద నున్నను చింతలేదనిరి. కిహంబాడి పాత్రుడుగు నృపుడు ఈతర పాత్రో, ఓడ్రుడైనను కోమభాష మాట్లాడుచు, సమ్మేళనయనకు కేలము ప్రతిహూలు డయ్యెను. బల్లిగుడా పాత్రుడు, రఘుకులండ్ బహిరంగసభకు వచ్చి అనుకూలముగ నుండెను.

సారాంశమేమన గంజాము ఏజన్సీలో నివాసులగు వారిలో అత్యధికసంఖ్యాకులు భాషయందుగాని, ఆచారమునందుగాని ఓడ్రులుగారు, గవరలు, కోభార్యలు, కొడువారు వ్రావిడులు. అతికొద్దిమందికే సమ్మేళనవిషయము తెలియను. వీరిలోనే యెక్కువమంది నిర్లక్ష్యముగనున్నారు. అయినను వారిజ్ఞాన వర్తకసంబంధములన్నయు పల్లపు భాషులవారితో గలవు. కావున, గంజాములోని పల్లపుప్రదేశమును ఒరిస్సాలో చేర్చినచో, ఏజన్సీస్థలముగూడ వాటితో బాటు పోవలెను. ఈమాట అప్పటినివాసులకు యిబ్బంది కలుగజేయుదు. కాని వారి ప్రస్తుత విదేశీలాచారములను పరిపాలనక్రమమును అడ్డుకొనకుండులెను. (సశేషము)

మాలానా జాఫరాల్ఖానుగారు

పదివేలమంది మహమ్మదీయ వలంటీరులను చేర్చెదనని ప్రకటించుట

"నూలు వరుకునట్టి కాంగ్రెసు ప్రచారకులను 25000 మందిని యీసంవత్సరాంతములోగా సమూహచ్ఛేదనని నేను మీకు (మహమ్మదీయులకు) వాగ్దానము చేసినట్లుల యంగుండుడియా పత్రికలో ప్రకటించబడెను. ఏడో పారబాటు జరిగినది. నా మాటలవలన నొకవేళ మీ రట్లు తలంపుట కవకాశముకలిగి యుండవచ్చును. "మీ ఆధ్యక్షకాధికారము ముగియుటోపల 10 వేలమంది మహమ్మదీయ వలంటీరులను సమూహచ్ఛేదన సత్వ కేంద్రము వినియోగించెదను అనిమాత్రమే నేను వాగ్దానము చేసితిని" అని మాలానా జాఫరాల్ఖానుగారు నాకు తంతి వార్త నందిరి.

నే నీకంతివార్తను సంతకముతో నీపత్రికలో ప్రకటించుచున్నాను. నావిషయమున మట్టుకు మాలానాగారి వాగ్దానమునుగూర్చి సంశయ మేమియునులేదు. 25000 మందిని సమూహచ్ఛేదనని ఆయన తెలుపగానే నాకు చాల అల్పరముకలిగి ఆలోచించి వచన మిందనిగూడ నే నభ్యుదయించితిని. ఆయన ఆమాటమీదనే నిలచెను. అది చాల ఘనమును వాగ్దానముగుటచే దానిని రహస్యముగా నుంచగూడవని నేను పత్రికలో ప్రకటించితిని. ఇంతకును ఆయనచేసినది మాత్రమే వాగ్దానము దానమియ్యబడిన గుర్రము ముసలిదా పడుచుదా యని దాని పండ్లనెవరైన పరీక్షింతురా? ఇచ్చుడైన నేమియును లోపములేదు. పదివేలమంది వలంటీరులు మాత్రము తక్కువసంఖ్యయగునా? వలంటీరుగా నుండగోరువా రందరును ముఖ్యముగా నూలుపడకక తప్పదని మాలానాగారికి మరల జ్ఞాపకము చేయుచున్నాను. ఈతీర్మానము వెనుక ఢిల్లీలో నామోహింపబడెను. పిమ్మట 1921 లో ఆహ్వానదాఖామలో విగడియబడెను. 10 వేలమంది ప్రతి నెలయును చెరి 20 వేల గజములు నూలుపడవను ఖరారుగా పనిచేయువారు లభించినచో నేను తృప్తికొండెదను. 10 వేలమంది వలంటీరులు లభించినచో 25000 మంది సభ్యులు లభించుట కడుసులభ్యము. ఒకసారి ప్రజలకు రాట్టముపై నా సక్తి కలిగినచో నది మంచుఉండవలె అనల్చిగా పెరిగిపోవును. (మో. క. గాంధీ.)

బెహరు ఒరిస్సారాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

18000 మంది సభ్యులను చేర్చవలెను

ఈనెల 25వ తేదీని గులాబాసలో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభ జరిగినది. నిరుకు పావలా చందామీద సభ్యులను 18000 మంది చేర్చితిమి గాన యీయేకు నూలుచందా మీద గూడ సభ్యులను 18000 మందిని చేర్చవలెను. ఈరీతిగా నూలుచందా ఆచరణ సాధ్యమని చూపించవలెను. మార్చి నెలఖరకు 8000 మందిని వివిధమండలములవారు చేర్చులుగుదురు. రాష్ట్రీయసంఘమువారు పాట్నాలో ప్రత్తి నిమివచేసి మండల సంఘములకు పంపెదరు. మండల సంఘములవారు పిన్ పిన్ నూలు ధరలో వారికియ్య బడిన ప్రత్తినిలవను రాష్ట్రీయసంఘము వారు మినహాయించెదరు. అందులకిప్పుడు రాష్ట్రీయసంఘమువారు రాష్ట్రీయఖర్చుబోర్డు వారివద్దనుండి వేయిరూపాయలు బయలుపుచ్చుకొందురు. తరువాత వచ్చిననూలునమ్మి యీబయలుతీర్చెదరు. భారతసంఘము వారు రాష్ట్రీయసంఘమునకు ఖర్చువ్యాపకమునియిత్తము లక్ష రూపాయల నొసంగిరి. ఆముత్తము చాలమందికి పంచిపెట్టబడెను. రామనినోద సింగుగారికి 20 వేలరూపాయ లియ్యబడెను. ఈ 20 వేలతప్ప తక్కిన 80 వేలకును లెక్కలులేవు. ఆ సామ్యంతయును పోయినచోయే చెప్పవలెను. సింగుగారు మాత్రము సరిగా ఖర్చువ్యాపారము చేయుచున్నారు. ఆయనగూడ 1922 లో కొన్ని అక్రమములు జరిపెనుగాని 1923 లో చాల బాగుగా పనిచేసెను, అని బాయిరాజేంద్ర ప్రసాదుగారు తెలిపిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటల మొదలు రాత్రి 8 గంటలవరకును సభజరిగెను. స్థానికసంఘములలో 100కి 25 స్థానములు మహమ్మదీయులకుండవలెనని భాషిఅహ్మదు మాప్సేనుగారొక తీర్మానము నుపపాదించిరిగాని చాల ప్రాచుర్యపొయినదను కారణమున ఆమాటు దానినిగూర్చి చర్చింపలేదు. అందువలన మహమ్మదీయుల కాంగ్రహము కలిగినది. (అ. బం. పత్రిక)

వైశ్య సేవాసదనము

శ్రీయుతనాథం రామలింగయ్యగారు
లక్ష్యపాపాయల నొసంగిరి

రామపాండ్రవరములో నొకజాతీయసంస్థ

ఈసదనమున 75 మందిబాలికలున్నారు. వారిలో

10 మంది బ్రాహ్మణబాలికలు అచట ఉచితముగనే విద్యనేర్చుచును. శక్తిమంతుల బిడ్డల కైన ఖర్చుకు మాత్రమే ధనము పుచ్చుకొందురు. బీదలకుసదనమువారే వ్యయమునంతను భరించెదరు. ఇది ముఖ్యముగా వైశ్యబాలికలకే యేర్పడినను ఆ విజంధన నిర్బంధముగలేదు. హిందీ, ఆంధ్రము, గణితము, భూగోళము, చరిత్ర, చిత్రలేఖనము, ఆరోగ్యశాస్త్రము పాఠశుద్ధ్యము మున్నగువానిని, రెండవభాగము ఆంగ్లమును అచట నేర్చుచున్నారు. అల్లికపని, బుట్టెదారీపని, కట్టుపని, గానము, నాలుగుపాదముల నేయుట మున్నగు చేతిపనులను నేర్చుచున్నారు. 12 రాట్టములు పనిచేయుచున్నవి మతవిషయములను పురాణములనుగూడ బోధించుచున్నారు. పాలకసంఘమున 11 గురుసభ్యులున్నారు. దీనినేర్పరచి మాడేండ్లమునది. స్థాపకుడే పాలకసంఘాధ్యక్షుడు. సభ్యులలో ముగ్గురు స్త్రీలు గానుండవలెను. సదనము నూపర్చింబు (శ్రీ) ఒక సభ్యురాలు గానుండవలెనని నిబంధనలతోనున్నది.

హిందీనిసంస్కృతమును బోధించు శుభాధ్యాయులొక్కఁడు తప్ప తక్కినవారందఱును స్త్రీలే. స్త్రీమతి బతుల కామాక్షమ్మ గారునూపర్చింబుగానున్నారు. శ్రీమతులుకంకాయల శ్రీలక్ష్మమ్మమండలివరసమ్మ, పండితీ మాణిక్యమ్మ, (వీరుముగ్గురును తోబుట్టువులు) గార్లు సహాయపాఠ్యాయులుగానున్నారు. వర్సమ్మ గారు కట్టుపనిని మాణిక్యమ్మగారు అల్లికపనిని నేర్పుచున్నారు. శ్రీమతులతోట వేంకటరత్నమ్మ, గ్రంథి సీతమ్మ, కేవలారత్నమ్మ, నాళం అమ్మయమ్మగార్లు సదనమునకు తమసేవ నిర్వహించి, ఆహ్వాయమ్మగారు తమయావదాపిని సదనమునకు జానముచేసిరి.

స్థాపకులు శ్రీయుత నాథం రామలింగయ్యగారు శ్రీయుత నాథం రామలింగయ్యగారే యీసదనమును స్థాపించిరి. వీరే పాలకసంఘాధ్యక్షులుగానున్నారు. వీరు లక్షలక్షలపాపములను సదనమున కొనంగిరి. ఆంధ్రదేశమున జాతీయపాఠశాల లభింపజేసిందవలెననిన శ్రీయుత రామలింగయ్యగారివలె శ్రీమంతులు భూరివిరాళముల నొసంగవలెను. ధనహీనతచేతనే జాతీయవిద్యాలయములు కృశించుచున్నవి. నేను ఈనెల 22 వ తేదీని శ్రీయుత నాథం చినభీమరాజుగారితో గూడ వెల్లి సదనమును చూచితిని శ్రీయుత బంధువారి ప్రకారంగారు ప్రకటించిరి.

ఫార్వర్డుపత్రిక (కలకత్తా)

దానుగారు సంపాదకత్వమును వదలివేసెదరు
వివయకుమార సర్కారుగారు సంపాదకుడుగా

నుండును

ప్రాధేసరు వినయకుమార సర్కారుగారు ఇటీవలనే జర్మనీకుండిచిరి. దానుగారికి ఆనాలోగ్యము వలకుండుటచే వారు ప్రధానసంపాదకత్వమును వదలెద రనియు సర్కారుగా రావడవికి నియమింపబడెదరు రనియు తెలియుచున్నది.

(ఇం-డె మెయిలు)

కలకత్తాలో నిర్బంధచట్టము

ఇచ్చిరి ఎచటికో పరిపి వేయుట

ఆసియా సెంట్రలుజయిలో నుంచబడిన సర్వేంద్ర చంద్రమిత్ర (ఎం. ఎల్. సి.), అమరకృష్ణ ఘోష గార్లను 26 వ తేదీ ఉదయమున 7½ గంటలకు ఎచటికో తీసికొని పోయిరి.

తిరువాన్కూరుదివాను

డాక్టరు పంపాల్లె గారు

చెన్నైలో ప్రఖ్యాత రాజధానిమేజిస్ట్రేటుగా నున్న పంపాల్లె గారు తిరువాన్కూరుదివానుగా నియమింపబడెనవును. టి. రాఘవయ్యగారు ఏజిలెన్సీలో సెలవుపుచ్చుకొని మల్ల తిరువాన్కూరుజైల్లో ఆని తెలియుచున్నది.

ధర్మాదాయములచట్టము

కమిషనరులు

కొత్తచట్టము ప్రకారము సర్. టి. సదాశివయ్యరు దివాను బహదరు వి. మాళిమహేశ్వర్, టి. వరదరాజులనా యుడుగార్లు కమిషనరులుగా నియమింపబడి రని తెలియుచున్నది.

శ్రీయుత నంబుద్రీ పామగారి కేసు

30 వ తేదీని విచారణ

చైకంలో ఆరెస్తువేయబడిన నంబుద్రీపామగారి కేసు విచారణ యీనెల 30 వ తేదీని కొట్వాములో జరుగును.

తిరువూరు ఖద్దరు మార్కెటు

29-1-1925 వ తేదీ ధరలు

ప్రతి ధరలు తగ్గినవిగాని ఖద్దరుధర తగ్గలేదు. జొంబాయిమున్నగు స్థలములనుండి ఆర్దరులు వచ్చుచున్నవిగాని క్రవిడ రాష్ట్రమునుండి హెచ్చుగా ఆర్దరులు వచ్చుటలేదు. కల్తీలేని పడుకునూలు మామూలు కొంటులుధర 40 తులములు 1-2-0

రివల్యూషనరీ

విప్లవపక్షమువారి కరపత్రము

యిండియను డెయిలీ మెయిలు

కార్యాలయమునకు వచ్చెను

29 వ తేదీని అనగా మొన్నటిరోజున జొంబాయిలో యిండియను డెయిలీ మెయిలు పత్రికా కార్యాలయమునకు "రివల్యూషనరీ" అను కిర్లకగల కరపత్రమువచ్చినది. జనవరి నెల 1 వ తేదీ దానిపైని చేయబడెను. ఇది భారత విప్లవపక్షమువారి పత్రికయని తానినందు వ్రాయబడెను. దానియందు భారత విప్లవపక్షమువారి ఉద్దేశములు అను వ్యాసమొక్కటి మాత్రమేకలదు. భారత విప్లవపక్ష దేశీయసంఘాధ్యక్షుడు విజయకుమారు అరి ఆవ్యాసముక్రింద సంతకము చేయుటడెను. (ఆ. ప్రె)

దేశభాషను గౌరవించుట

తిరుపతిదేవస్థానం హైస్కూలువారి ఆదర్శక

తీర్మానములు

జనవరి 27 తేదీని తిరుపతి దేవస్థానం హిందూహైస్కూలు సంఘమువారు సమావేశమై యీక్రిందితీర్మానముల గావించిరి.

(1) లెక్కలు, పాఠశాలవిక విషయములు అన్యభాషా విషయములు లెక్క తక్కిన విషయములన్నియు దేశభాషలయందు వ్రాసింపవలయును. ప్రత్యేకపదముల (టెక్నికల్) సింగ్లీషు నందే యుండవచ్చును.

(2) ఈమాట్లు వచ్చేసంవత్సరమునుండి ఆచరణలోకి లేవలయును. 4 వ భాగమునుండి ఇట్లు 1925-26 సంవత్సరమునుండి ప్రవిధముగా బోధించింబును.

(3) మోడ్రన్ పద్ధతులవచ్చి క్లాసుటింగరును పరీక్షచేయుట చే క్లాసుటింగరు గౌరవము పిల్లలముందు తగ్గిపోవుచున్నదనియు కావున ఏమాడుమానములతో టీచర్లు మావేళమై తాముచెప్పినంతవరకు నివేదికము నిచ్చుట మంచిదనియు తీర్మానించిరి మాకు తెలియుచున్నది.

లాహోరు, జనవరి 29. — కాశ్మీర మహారాజు గారు స్వదేశమునకు నిన్న రాత్రి యును శర్వాను సహారాజుగారు డెల్హికి నేటియందయమును జరుగుదేరి

అలహాబాదు, జనవరి 30: — మైకేలుకేసుగారి కొందరసభికారసభ్యులు, కాసనసభాధ్యక్ష పదవికి నిలువమని కోరగా నిరాకరించిరి. వారు, చట్టవిధానరూపుల యుద్దేశ్యములకు వ్యతిరేకముగనుండు నను యభ్యంతరమును వెల్లబెచ్చిరి.

కాశీఘట్టపు వార్తలు

మహమ్మదీయ మహాసభ

కీరాజ్ గంజి, జనవరి 30: — మహమ్మదీయ నాయకులసభలో మాల్దీఫ్ జులూల్ గారు సంగదేశచందు మహమ్మదీయులు చాలనీచమగు యవస్థనుండి రనియు, ప్రభుత్వగతియు, దువారి కంతమాత్రమును పలుకుబడిలేదనియు చెప్పిరి. ఒకజాతి వారినిసంపూర్ణముగన్నవ్యోగములనుండి, వారసమర్థులను సేవమున జేరితేయుచున్నారని ప్రభుత్వమువారిని మందలించిరి. ఇట్టి సంపర్కమునందు కోర్పు జూపఁబాలని యొకనూతనావేశము మహమ్మదీయులలో బ్రబలింపదనితెప్పిరి.

నావికాప్రమాదము

కాశీఘట్టము, జనవరి 30: — 'ఎల్ఫిన్స్టన్' యొడి గురువారముప్రాదున నికోబారు దీవులనర్థ మొకడగిరి, భగ్నము యైనదని తెలియవచ్చినది. ఏడవకొను చేయినది మొదలగు నితరసమాచారము తెలియటలేదు.

వాయువిమానము

కాశీఘట్టము, జనవరి 30: — ఇచ్చటి వాయువిమాన మొకటి రంగూనుకుసోమవారము నాడు బయలుదేరు. వాయువిమానసందర్శకులను ఘోలాగుగారు మదరాసుకువచ్చు చున్నారు. రంగూనుకు సర్ వెస్టన్ ప్రేంకరుగారును, ఒక బ్రిటీష్ పబలమును బయలుదేరినవి.

రంగూను వార్తలు

జాతీయవాదుల ప్రయత్నములు

రంగూను, జనవరి 30: — జి. సి. టి. యే. వాతీయవాదుల సంఘముందు కక్షలు బయలుదేరునచున్నవి. కొన్ని వాక్యతత్రికల ననుసరించి సంఘాధ్యక్షుడను ఫిఫ్ వెయింగుగారును, కార్యదర్శియగు మాంగ్ పూగారును కాసనసభా స్థానముల నాక్రమింపవలెనను యుద్దేశ్యమును బ్రకటించుచున్నారు. వెచ్చేయొన్నికలు నవంబరులో జరుగును. అప్పుడువాటికి నిలువకలెనని వీరయూనా ఈలోపుగా అఖిలభార్యాసంఘ సమిగ్గియను జాత్యసన్యాసుల కూటము (వీరు రాజకీయములం దెక్కిన పాల్గొండదురు. జి. సి. టి. యే. సంఘమువారితో గలసియే పనిచేయుచున్నారు.) జాతీయసంఘమువారి తీర్మానములతోనే విధముగ సంబంధముంచుకొన గూడదని ప్రకటించిరి.

ఖద్దరు ఆవశ్యకత

కలకత్తా ఖద్దరు ప్రతిష్ఠాపన కార్యదర్శిలేఖ

1922 లో 404 కోట్లగజముల గుడ్డులు భారతదేశమున వ్యయమైనవి. 108 కోట్లగజముల తానులు విదేశములనుండి వచ్చెను.

భారతదేశమున తయారైన విల్లుతానులలో ఎగుమతికాగా 152 కోట్లగజములు స్వదేశమున వ్యయమైనవి. చేతిమగ్గులు లైన 188 కోట్లగజముల బట్టలు నేయుటడెను. దేశమున జనసంఖ్య 32 కోట్లు. దామాషాను మనిషికి 12 గజములు వ్యయమైనటు తెలుచున్నది. గత ఏడేండ్ల దామాషా గూడ 12 గజములే యని ఖద్దరు మాన్యుయలులో వ్రాయబడెను. (26 సంపుటం 130 వ పేజీ)

ఒక కుటుంబములో 5 గురు మనుష్యులున్నచో సాము 60 గజముల బట్టకొవలెను ఒకగజముబట్టకు 10 వ నంబరు (కంటు) నూలు దాము 12½ తులములు (2½ చటాసులు) కావలెను 60 గజనులబట్టకు 9 కేర్ల 6 చటాసులు లేక 750 తులముల నూలుధారముకావలెను. వారు కోజుకు రెండుతులములు నూలువదుక గడిగినచో సాలుకు 750 తులములు వకుక గలుగుదురు. కోజుకు 2½ తులములు వకుకగడిగినచో 900 తులములు సాలుకగును. అనగా ఒక మనిషి ఒకరోజుకు ½ తులమునూలు వకుకవలెను. కొంచెము అలవాటు కలనారు ½ గంతులో ½ తులము వదుకగులుగుదురు.

దామాషాను విదేశములనుండి సాలునకు 51 కోట్లరూపాయల వెలగల బట్టలను మనము కొనుచున్నాము. దీనిని ఆపవలెననిన దేశీయలంబరును నూలువదుకక తప్పదు. మనకుతుల ప్రతిదినమును వదుకుచున్నగాని యితరులుగూడ వదుకువలెనని కోరుటకు మన కర్తృతలేదు. ఇందులకే కాంగ్రెసు మహాసభవారు నూలుచంజాతీర్మాన మామోదింబి గాననందరును కాంగ్రెసులో చేరుదు ఖద్దరును కట్టుదు నెలకు 2000 గజముల నూలు వడికి పంపుడు. (ఆ. బ. పత్రిక)

రక్తాక్షి నందరం మామమాన శు॥౨, శనివారము

నాగభూషణరత్నావళి:

[శ్రీవెంకటేశ్వరేశ్వర]

అవధానినా;

శ్రీ. అనేక జన్మసంప్రాప్త
దురితేఘనివారణమ్!
కాయేన మనసా వాచా
నమామి శివదం శివమ్!
యోగీంద్రహృదయారామే
చరంతం పార్వతీ నఖమ్!
ఆరోహణాయ మోక్షాద్రేః
యాచే యాచకకల్పకమ్!
అవాప్త సర్వకామోఽపి
కృతనంతం మహాతపమ్!
మోహాంధహరణేదక్షం
భజామి శివభాస్వరమ్!
క్రోధాగ్నిదగధుష్పాత్రం
ముజ్జివిత దయామృతమ్!
వందే సుసారథిస్తోత్రం
మోక్షపీయూషసిద్ధయే!
జోషణం బుధలోకానాం
సధానిష్ఠ్యందిభాషణమ్!
నమామి గాయకానాంచ
భూషణం, నాగభూషణమ్!
బ్రహ్మదైత్యశిష్యభూతైశ్చ
బృందావన వనోత్తమే!
సేవితం స్వప్రకాశంచ
భజే భువనశంకరమ్!
సర్వే విదంతి సంగీత
మిత మన్మథస్సభూద్భువౌ!
ఆశ్రితావనసక్కుల్ప
శ్రీహరి రాగభూషణః!
శివకేశవయోగేంద్రమ్
వినేతుం నియతాత్మనా!
బ్రహ్మణా కల్పితం ధ్యాయే
శ్రీహరిం నాగభూషణమ్!
అద్యైతార్థావ బోధాయ
సచ్చిదానందరూపిణే!
నమస్తస్మై నమస్తస్మై
బ్రహ్మణే నాదరూపిణే!
స్మారం స్మారం విబుధనికరై
ర్లభ్యతే జ్ఞానయోగో
ధ్యాయ ధ్యాయస్య మఖిల
జనైః ప్రాప్యతే మోక్షసిద్ధిః!
శృంగారాభివ్యస్థిమలః

యెంకిపాట

[బుక్కపట్టణం తిరుమల సరసింహాచార్యులుగారు]

సీ. పోతనామాత్యుఁడా! పొమ్ము; నీభాగవ
తమ్ముచంకనుబెట్టి తత్తరిలుచు
తిక్కనార్యుఁడ! నీదు తిక్కభారతమింక
వలదునైకొని పొమ్ము భయముగదుర
కవిసూరనార్య! నీ కవితాపరిచయంబుచెప్పె
నీప్రతిష్ఠయుమానె నిక్కముగను
అలసానిపెద్దనా! యాంధ్రకవిత్వకుంబి
తామహుడను నుడి దగ్ధమయ్యె
గీ. పరగరామాయణంబును వ్రాసితంచుఁ
జంకంగొట్టకు నీవికఁ జాలుఁజాలు
నోయివాల్మీకిమునిచంద్ర! యుడుగు మింక
నీదుగర్వంబునంతయు నేర్పుమీఱు.
ఉ. ఆరయ మీదగ్రంథము ల వన్నియు మాదగు
యెంకిపాట కే! తీరునఁ బోల్చిచూచినను దీ
టుగునే? కడసాష్టవంబునన్ | మీరెడుభావనంప
దచు మేలగు నా రసపుష్పియందు; వే! సారులు
నెంచిచూచినను సారసమిత్తునిముందుదివ్వెకా.
గీ. భోజభానుఁడు గుంకెను పుష్పమిది
కృష్ణభూపాలచంద్రుండు కెరిలిపోయె
హూణమేఘంబు లేతెంచె హోరుమనుచు
కంక మీయాట లేటుసాగు నెంచిచూడః!
చ. అనువుగ నాంగ్లగ్రంథముల నన్నిటిసంతముగాఁ
బరించి యం, దునఁగల సారమంతయునుదోర
మెల్కంగఁ దీసి నేర్పుమై, ఘనతరభావవృష్టి
దమ గ్రంథములందున గ్రామ్యభాషతో, గొన
బగు 'యెంకిపాట' లను గూర్చి వారలశక్తి
కొద్దియే?
గీ. కాలచక్రంబు నడివడిఁ గ్రాలుచుండు
నట్టలే భావవర్ధకు లమరుచుండు
వ-తనొందకు 'భారతీ' నుంతయైన
నిట్టికె తలు నెగ్గఁబో వెపుడునిలను.

చరితా యస్య కామాది వృత్తైః
స్తోత్రాశక్తా శ్రీభువనగురుం
తం, భజే రాజయోగిమ్!
గాయత్రేః, కవిభిర్నివృత్తైః
స్తుతాఖండగుణాకర!
మహర్షితాని రత్నాని
స్వీకురుష్వ జగద్గురౌ!

సాంధ్యరాగాలు

[పంద్యారం వెంకటసుబ్బయ్యగారు]

"శశి" అనుయువకుఁడు "కళ" అనుయువతిచే
నిరాకరింపఁబడి ఆత్మహత్యగావించుకొనకపూర్వము
పానగీతాలు.

ఈయనాదృతసుమనముదాయ మెండి
పోవునేమో! మదీయాశువులన దీని
నార్ద్రరచెదనాజీవితాంత వేళ
దాఁక.

ఈశ్రోవిహస్త తాపమునకు
ప్రీతిపడునేమో! సాంధ్యరాగాలు దీన
నాలపింతును పడ్డకట్టలు తొలగి
పోవ.

ఈనదికడలకుఁ బోయి పోయి
సాగరముఁజొచ్చునంతలో నడలియున్న
తీరముల నీప్రవాహము ద్రెంచునెమో
పాడెదనుజీవనభరంబు పాయునట్లు
శీఘ్రగతి నేననంతుఁడ జేయనట్లు.

భావము

తేది ౩-1-1925 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంధ్యరామధమున
"దీనిభావ మేమి?" అను శీర్షికతో నొకయర్థమును జర్పించిన
యర్థాభిలాషులకుఁ బ్రత్యుత్తరము:—

వసుదత్తములోని మొదటి పద్య మగు "శ్రీ
భూపుత్రి వివాహవేళ....." అనుభావి యర్థమును వివర్ణిం
చుచు, సీతాదేవివనోగతమును రాముఁ డేరితిఁ దెలిసికొనె నని
ప్రశ్నించిరి. ఆమెయొక్క ముఖలక్షణములనుబట్టి తెలిసికొనె
ననుకొనటకుఁ గూడ నీలులేకున్నది. సీత ముఖము వంచి కూ
ర్చుండుటయే దానికిఁ గారణమని నెలదిద్దిరి. కానిదర్శనందు
వలె రత్నమందు సీతాప్రతిబింబము దృష్టోచరమగుటచేఁ బ్రతి
బింబమునఁగూడఁ బ్రకృతియందలి లక్షణములు (హావభావా
దిములు) నిశ్చేషముగఁ గనఁబడుటకు సందియ ముండునాశి.
దర్శనము నెదుట నిడుకొని పరిశీలించినచో బాగుగా బోధ
పడఁగలదు తత్తుల్యమగు రత్నమునకై దృష్టాంత్యనుకూలములగు
హావభావములంకాచి రాముఁడు ప్రియామనోగతాభిప్రాయ
మును గ్రహించె నని చెప్పట కాత్యేహము లేదు గదా!

మంగళమాత్రిధారజానంతరమునఁ బ్రధానోపసమ
యమున వసుండు పథువుయొక్క పాదము చేసినకల్లుద్రోక్కిం
చుట దైనిక సాంప్రదాయమును నాచారమైయున్నది.
కాని యెవరియంతట వారే సన్నికల్లు ద్రోక్కునటుల నుడువుట
యాచారమునకు విరుద్ధము.

సన్నికల్లు ద్రోక్కింపసమయమున సీత నిలువఁ బడి
యున్నను సిగ్గునక దంపతుకొనియుండుటవలన నామెయొక్క
ప్రతిబింబము రత్నమునఁ గాన్పించుటకెట్టియాటంకము లేదు.
ప్రతిబింబమునఁ గనుపఱిగముఖలక్షణములవలన రాముఁడు జానకీ
దేవియొక్కయాశేయునును దెలిసికొని, యామెకుఁ గలకన్యయను
ప్రాంతిని బోగొట్ట రత్నమును, సన్నికల్లు ద్రోక్కింప సమమున
మానెనని చెప్పట సమంజసమే యని శోచుచున్నది.

అర్థవత్.

చాజనమనునది యే త్రువఁడు సారథి నోయమనున నాఁడు ॥
యమమతిఁబోయివచ్చును. బృహన్న లాశ్వరియిం గొకాడు. ॥
నామ రథినుండు కే కై ని ఘనండు జయంబుతోడనున్న చోటః
ఘను నిడె పిల్వఁబంపినను క్రమ్మున వచ్చును మానినమణి

రవీంద్రకవీంద్రుడు

[బోలవరపు రామబ్రహ్మంగారు]

(8)

“గీతాంజలి”

“గీతాంజలి” పంటి యత్కుత్రమ గ్రంథములు పర్యసాధారణముగ లభింపజేరవు. రవీంద్రునిపంటి కవులు సామాన్యులు కాదు. భరతఖండమున నిట్టి మహాకవి జన్మించుట యరుదు కాదు. వ్యాస వాల్మీకాది తపోగర్భులకు... పరాజకీంద్రులకు పుట్టినిల్లగు భరతఖండమున రవీంద్రునిపంటి యత్కుత్రమప్రకృతి ప్రభవించుట. అదియు నిరుపదవ తాబ్బమున నుద్భవించి యాధ్యాత్మికవిప్లవము గల్గించి యభినవతేజోవిరాజితుడై బాసిల్లుటకు భారతిభాగ్యమే భాగ్యము.

రవీంద్రుని యఖండప్రతిభను మేధావిశేషమును లోకమునకు జాటి ప్రపంచస్పృహ నతనివంకకు మరల్చిన గ్రంథరాజమిగీతాంజలియే కదా. పదునారవయేటనే కవి యని ప్రఖ్యాతి అట్లునుకొన్ననుకొక్కసారి మేయనుసీమనుండివచ్చుచున్నది. వేలకు, మనవారు కొనుచున్నార; ఏలే! తెలికెడెలికె. ఇతరజేతములు మనదేతములకంటె నాగతకత గలవిగదా! మనదేతమంత యనాగరకత గలదికాదు.

మనదేతమందును నుక్కలకు సభలు వెలయుచున్నవి. ప్రదర్శనములు మొలకెంచినవి. మంచిచిక్కత యాలోగ్యమునకు వైద్యకాలలున్నవి. పిచ్చియైతి కరచినపుడు మనము బాగుపడుటకు వైద్యకాలలున్నవి. మనవైపులు నాగరకతగాంచి యభిసృద్ధిగాంచుకొన్నాం! ముందు సీనవాతులలోన సభలు సంఘములు లైలుదేరకున్న దేకము బాగుపడదు. ముందు మన నడత సరిచేసికొనకుండ నుక్కలకుబుద్ధిచెప్పవచ్చునా యనిశోక. ఇప్పుడొక్కడెప్పుడినియు గడియ గడవనిచ్చి మరల దులిపిని కుండలలో దూడకుక్కకు “హే! ఇంటికెదో! ఆయూల ఇందు కొమ్ము. ఈలందరు ఈకటెను గరచినాని నావంటి రమ్మని బుద్ధులుజేర్చుదురు. ఆలోచించు. రాఅమ్మ! అనికానిని లోగింతురు. కుక్కబుద్ధి! ఏమిప్రయోజనము! సివంగి చేమంతి చింతామణి సరస్వతి యని యెన్ని మంచిచేరులు పెట్టినను నుక్క సామజమునకే! ఏమో మన శైవలపద్యములనదక్క న కొన్నింటిలో వలె నవ్వెను సంసారరసమున దోహదవిశేషమయిన నాగరకతానుసారములను గట్టికక్క గంగిగోపలశేమో! పరదామ వాదము నింకను జనులు చక్కగా గనిపెట్టలేదుగదా! విమర్శనములు హెచ్చుచున్న యొక్కలపునా కి బెంచివాని విన్న వింతనక్కలలేదు. మంచిచెడ్డలు ప్రహితురు క! మఱియు కుకములకు కునకములకు నశే ము. అంగగా “న” యనునది నొక్కటియే భేదకరము, నశే ము భేదము సజ్జియు నిందో! చమత్కారమున్నది. శుభ్రములపై చింతగొడవయేల యనినవ్వవలదు. మాకే సిగ్గుగానున్నది

అయ్యో, కేవుదా! నామేలపుట్టిందివావు? ఇటులేమ మునకకదా. మఱిమూలైజనులకు ప్రేమలేకుండ జేసినావేమి! బ్రాహ్మణులు తొల్లిటివారు. మమ్ము గ్రంథములనెక్కించిరిట్టి టిట్టి “కుక్కముట్టుకొనిన కుడకేమికుద్ది! ఆరుగగడ్డివేసి తగుల బెట్టుట” యనియు, కుక్కకు నేమియునుడవని పురోహితము కుక్కముగాదని మామర్యాద తీసివైచిరి. మమ్ముగోరికి విడిచిరి ఇప్పుడధికారి యిండ్లకువచ్చి పేముపండుకొనినయాశనములమీదనే తామకుమ్రుండి యధికారి గౌరవించుటకై, మేమువచ్చి కాలముమాచినను మిన్నకయ్యందువారైరి. ఇది మాకేమిలాభము? బ్రాహ్మణులను ముట్టుకొనిన మాకుదుపునిండునా?వా కిచ్చమేమో మాకువిచారింపబలిలేదు ప్రేమతోబెండు వారికైన మాపైన దయ లేకమైన నున్నదా! మాతోకలు మొక లంకుడ దెగకొట్టించుట. తమకన్నుల కవులుగాని యందముగా గనబడినా? మాకచ్చ మెవ్వరుమామచున్నాడు? నుట్టుతుకెక్కి పరుగెత్తునపుడు జారిపెంటి మేము పుగతకే చచ్చుదుడని పుడు మాప్రాణములకు వైకల్ల వచ్చినది. నెక్కితో బగు గెత్తగలమా? దారిలో నూరుకుక్కుతో మాకు “జట్టిం.” “కుక్కజట్టిం” తీర్పుటకై నుట్టును దిగి లోతరకక్కులను గలియించి కొట్టుట. ఇది గమి మాకుచ్చదకేపట్టుచున్నది కాబోలు నని చావలేక యాశ - మోటారులలో నెక్కుచున్నాము. ఉన్నతదేవతయే-ఇక విమానములలో వెక్కిరిచుగదా! భూలోకము మాకువలదు. విమానముమీద ధర్మరాజువలె నీవు మమ్ము పగ్గమునకు గొనిపోయి యుద్ధరింపుము” అని యిట్లుకనుక్కు యనినకుక్కులకు మన సంఘాభిసృద్ధికై యంగలార్చుచున్నది. స్వయంకాంతవిచార మానందభైరవి యగుంగాక.

పడననునేటికివి, రవీంద్రునిచిన్ శాశ్వతములనుపొందజేయు లక్ష్యంతోమోమున జడువుచున్నాడు. ప్రదర్శింపుచున్నాడు. నవ యావముడై యున్న కాలమున నతడు రచించిన ప్రేమగీతకల ప్రణయగీతముల-భరతఖండ వంగజేతములు పఠింపుచున్నాడు. అందు జిప్పిలు కవితాసము, గానమాధుర్యము, కళానైపుణ్యము... మనకు యథాతథముగ లభింపజేరదు. వంగభాషాపరిజ్ఞానము కలవారికే యనుభవనీయ ముందురు. మనయాంధ్రీకరణములందుగాని, యాంగ్లానువాదములందుగాని నిర్మలానంద రసము లభింపదు. “గీతాంజలి”ని రవీంద్రుడే స్వయముగ నాంగ్లమున గద్యరూపమున రచించియున్నాడు కావున కవిమనోగతాభిప్రాయము కొంతవరకు మనకు తెలియగలదు. ఉభయ భాషలందును నిరుపమప్రజ్ఞానిభిరే కావున భావోత్తేజమును నిరాటంకముగ నీయాంగ్లానువాదమునందును వెల్లడించి యున్నాడనుటకు సంశయము లేదు.

రవీంద్రనాథునికవిత సంతృప్తవయోవికాసము కెంచిన తరుణమున అతని లోకానుభవములు స్వాతంత్ర్యాయములు ప్రాథమ్యమై వరపక్వదశకుండున్న తరుణమున నీమనోహర గాననిస్సన మతని కంఠవాళములనుండి హృదయంతరాళము నుండి వెల్లడిపడి. ఆకానిస్సప్రహేళిక సెనగనుజేత... కష్టముఖములకెందుజేత తువకవనానదశకుండుచేసి విశ్వమోహనమూర్తి యగు పరమాత్ముడు విమలవిమలా దుండకాలకు కదా. రవీంద్రుని హృదయకుహరమునుండి సహస్రముఖముల వెల్లడిన యీ చిన్మయ గాన మే... చిన్మయ గాన మున విలీనమై, విశ్వస్వరూపమున వైశ్వయందిన యీ ప్రణవని నాడమే ప్రతిమానవుని హృదయకుహరమునుండియు ననుభవము వెలువడుచున్నది కాని పరమాత్మసాక్షాత్కార మందరకు లభింపజేరదు. శేవలము కవిత్వమే పరమాత్మసాన్నిధ్యము శేర్మజాలదు. ఆత్మప్రజ్ఞానము, సత్యసంధత, నిర్మలతన రసమా, తపోమహిమయు నిందుకు తోడ్పడవలయును. నిష్కలంకమనస్కుడై, భక్తిప్రేరేకుడై, నిర్మలానుభాగపూరితుడై, ప్రేమమయుడై (ప్రేమమార్ విశ్వనాథుల విలయనవ్వడే... అదివ్యసందర్శనము నుత్తరరణకుద్ధిగ కోరవచ్చుడే) గీతాంజలిపంటి కుధామధుర గానరస ముద్బుల్లగలదు.

సత్యాన్వేషణార్థము పరమాత్మస్వరూపసందర్శనోత్తుకుడై రవీంద్రనాథుడు నిష్కలమన. వైరాగ్యము స్యాసంకపరిత్యాగము సన్న్యాసము నిందుల కంతయువసము లేదని రవీంద్రు భావము... అనందభూరితముగ ప్రపంచమును విస్మరించి తిరస్కరించి గన్పించినచో మానవునిక రవ్య మెద్ది? దుఃఖభూయింపుమై పాపపంజరమై పోయిమై చూపట్టినంతమాత్రమునకైత్రుతియం దానంజౌంధిర్యములు లేనా... నుఖదుఃఖసమ్మిశ్రితముకదా ప్రపంచము? దుఃఖముక జూచినంతమాత్రమున విస్మరింపజేల? “అనందాద్భేద భిత్తిమాని భూతాని జాయంతే” అనందరూప మిమ్మతం య ద్విభాతి” అని యాపనిషద్వాక్యములు. పృథంక మావందమయము. అనందమునుండియే యుద్భవించినది. భూమ్యాకాశము లానందభూరితములే కానినో మన మెట్లు ఉచ్చాస్యసనిశ్వాసముల విడువగలము? ఈ యానందము మన కెట్లు లభింపగలదు?

“It is through the heightening of our consciousness into love and extending it all over the world that we can attain Brahma-Vihara, Communion with this infinite joy... Sadhana P.P. 10.”

ప్రేమయే హృదయవికాశమునకు కల్గించును. ప్రేమపూరితహృదయాల కలివికారి దుర్బలకార్యము లేమి కలవు? ప్రేమచే లోకముల జయింపవగును. ప్రేమచే ప్రేమమూర్తియు పరమాత్ముడు సంభవించగలము. అని యందలిభావము.

ఉదరపోషణమే జీవితోత్తము కాదు. సృష్టి యెట్లు అనంతమై, యాద్యంతరహితమై విరాట్ స్వరూపమును పృథివింబింపజేయుచున్నదో మానవుడను నంత యుత్తమనిత్యానిమే.

“Thou hast made me endless such is thy pleasure... At the immortal torch of thy hands my little heart loses its limits in Joy and gives birth to utterance ineffable.”

రవీంద్రుడు దానందమయముడు. ప్రేమతరంగముల నతని హృదయపల్లవమోలలాడుచుండును. జాతిమతవికృత లేని ప్రేమయే యతనియాధిక్యము. అట్లే గాకున్నచో విశ్వభారతీని ర్యాణకాల మెట్లు లభింపగలదు? విశ్వగాన మతనినవనమున వ్యాడగలదు?

“All the aspirations of man are in his hymns. He is the first among our saints who

has not refused to live, but has spoken out of Life A itself”

ఇంకొకసంభాషణ రవీంద్రుడు

“We never can have a true view of man unless we have a love for him. Civilisation must be judged and prized not by the amount of power it has developed, but by how much it has evolved and given expression to...the love of humanity.” Sadhana.

మానవుని యాధికృతకు తేలిక యాధ్యాత్మికతను నెంత కరకు గలుగింతుచున్నాము? మనజాతొకయంత్రపుబొమ్మ కాదు. అతని తొకయాత్మకలడు. మనిష పంకమున నెప్పుడు చిక్కుకొనునో నీలి, ధగ్గము, న్యాయము సత్యదియకాచముల దానిని నడపిపోవునో నాడే వానియాధిక్యము మంటగలియును. ఒకజాతి యధఃపతత మగుటకు ప్రేరేపించియే. స్వాగ్రంథ్యము గోలుపోవుటకు నైతికధర్మ మనుగంటుటయే ముఖ్యకారణమని రవీంద్రుడు డడమన్నవాడు. “Civilisation can never sustain itself upon Cannibalism of any sort” తరహింస, నిర్దాక్షిణ్యము, పరద్రవ్యాపేక్ష లేనినాకారణము అని రవీంద్రునిభావము.

రవీంద్రుడు కర్మయోగి. భారతీయుల పారతంత్ర్యము నకై పగచి ముక్తిమార్గము సాధ్యమిచ్చిన మహానీయులలో నితడు ముప్రసిద్ధుడు. మన దైన్యమునకు మనమే కారకులమని రవీంద్రుని యభిప్రాయము.

“Leave this chanting and singing and telling of beads... whom dost thou worship in this lonely dark corner with doors all shut?”

మహాదాశాంతపూరితుడై మహాజానందము సనుభవించి దివ్య తేజస్వంద్యున మొనరించి తరించుటయే రవీంద్రులవైజయ కాదు. ప్రేమమయులగువారికి విశ్వప్రేమమే విశ్వోద్ధరణమే గమ్యస్థానము కావున తాము చవిచూచిన దివ్యావృత్తమును సామాన్యులపై వెదజల్లుచుందురు. వారికన్నుల కాయానంద మయమూర్తి సర్వవ్యాప్తియై కన్పట్టుచుండును. ఎల్లెడలను వారికి దివ్యజ్యోత్స్న ప్రత్యక్షమగుచుండును. రమ్యహర్షములనే కాదు. దీనాదిదీనుడగు కర్నకుని కుటీరమునందును తాండవింపుచుండునట.

“He is there where the tiller is tilling the hard ground... ” సర్వవ్యాప్తమైన యానందమునుండి విముక్తిగోలు లేల! ముక్తి మార్గము... మోక్ష మని పలువరింపజేల? స్వర్గ మె దున్నది

“Deliverance? Where is this deliverance to be found? Our master himself has joyfully taken upon him the bonds of creation; he is bound with us all for ever... ” మనలోనే యున్నదట!

జీవితకాలమున సద్వినియోగమొనర్చుచే మనక ర్తవ్యము

“Come out of thy meditations and leave aside thy flowers and incense. What harm is there if thy clothes become tattered and stained? Meet him and stand by him in toil and in sweat of thy brow.”

విశ్వనాథునిసందర్శనము సల్పుటకు భూపదీపనై వేద్యములక్కరలేదు. జపమాలల విభూతిరద్రాక్షులు పనిలేదు. భాగ్యవంతులకు మాత్రమే జర్మన మిచ్చునను నియమము లేదు. విద్యుత్ సృష్టియల నిర్వర్తింపుము. పృథా కాలహరణ మొనరింపకును.

“నేక జేయదలచినగానము కొనసాగుటే లేదు. ఏకాంతంతుల సరిచేసికొనుటతో తోజాలు గడచిపోవు చున్నట్లే ఆ మాత్రమే పీడింపుచున్నది. పరాత్పరుడ కాడవలయు ననది యాస. ‘నాకొక్క యనంతమైనది. అసంఖ్యాకము లగు తోర్మలతో నాహృదయచేటిక నిండియున్నది. దయామయుడవు కావున నాశ్రయముగోరియే తిరస్కరించి యున్నావు. నిన్నెటుగజాలక నాతాకుడనై విలపించితిని. ఎల్లెత్తి హృదయ భేదముగ విలపించితిని. దయామయా! తోర్మలక బుట్టింకకుము అయాచితముగ నీవొసంగువరముల ననుభవించనిమ్ము. వికలమై యానందప్రపమై యొప్పు గంధిరసీలాకాశము, సర్వవ్యాప్తమైన యాతేజము నాకుక జాలును. ఈప్రీతార్థసిద్ధి కావనచో కన్నీరు విడుచుట మనస్వభావముకదా. కాని రవీంద్రున కం తొక యత్రార్థసంఘటనము గోచరింపుచున్నది. కలుగనా సాంద్రుడగు భగవానుడు ముక్తేశము గోరి యాపాపాలములకై చెంపుచున్నాడు. (నశేషము)

ఒక మహమ్మదీయభక్తుడు

[ఇబ్రహీం బేగ్ ఆదమ్]

పాలవర్తి ఆంజనేయులుగారు

ఈ విశాలభారతవనియందు భిన్నభిన్నమతములవారు సంప్రదాయములవారు కెందరెందరో గలరు. శ్రీభగవానుడు మానవజాతియందు తాను జేసిన సంకల్పించిన పాపరక్షణమును భారతభూమిని ప్రధానప్రయోగజేతముగ జేసికొనినటుల కనిపించుచున్నది. శనివో పంచమోక్ష కపాయమువలె ఇన్ని జాతులను, మతములను, తదంతరజాతులను నిచ్చు యోగసమూహము వలె? భగవంతుడు మానవజాతికి తన అమృతమును ప్రేమస్వరూపమును సాక్షాత్కరింప జేయవలెనాడు. ఈశ్వరనియోగ్యుల ప్రేమస్వరూపము వివిధమతముల సమన్వయమునందును, వివిధ జాతుల సఖ్యతయందును గలరు. భారతభూమియందు పరమార్థ దీనినే మతముచేయుచున్నాడు. నానక్, కబీర్, రామమోహన్, గాంధీమహాత్ముల జీవితము లిందుకొకే అర్చన చేయబడినది. సత్యంకల్పమును, ఈశ్వరాదేశానుసరమున నైన నుపాత్ములచే అప్పటప్పటికి వ్యక్తకరింపబడు భగవత్ప్రకారముల ననుసరించి ఈశ్వరసంకల్పసిద్ధికి తోడ్పడుట ప్రతిమానపుని విధి

నేడు మనదేశముందు హిందూ మహమ్మదీయ పోరాటములు పెచ్చుపెరిగినవి. ఈకలహములకు అజ్ఞానము, అసహనము ముఖ్యకారణములు. ఎవరిమతమును గొప్ప యని భావించినను పరమతమును సహనముతో జూడవలెనన్న ఆమతముయొక్క ఉత్కృష్టత తెలిసికొనవలెను. కేవలము సిద్ధాంతములకంటె భక్తులచరిత్రలు, సాధారణముగ అన్నిమతములలోను ఒకరికినొకరు యుండునుగనుక అవి యొక్కొక తోడ్పడ గలవు.

ఇబ్రహీంబేగ్ ఆదమ్ కాస్మియన్ తీర్థభ్రమణి పట్టణము నకు క్రీ. శ. 875 ప్రాంతమున రాజుగానుండెను. ఈయన మహమ్మదీయ భక్తాశ్రమములలో నొకడు. రాజభోగములను దూరపుత్రాదులను పరిత్యజించి ఈశ్వరాస్వేదనకాయ త్రవిత్తముతో సాధుజీవనము గడచెను. ఈయన రాజ్యపరిత్యాగోదంతమును, ఈశ్వరానుభూతిసాధనమార్గములను స్మరణీయుములు.

ఒకనాటిరేయి ఇబ్రహీం నిద్రించుచుండ సౌధోపరి భాగమున పాదములవచ్చుచు వినిపించెను. “ఎవరు మేడమీద” యని ఆయన కేకజేసెను. “నాబంటె తప్పిపోయినది. దాని కొరకు ఈకప్పగియ చెయ్యవచ్చు” నని జనబులవచ్చెను. “బాగు! బాగు! ఇంటికప్పులై ఒంటెపై వెదకు నీ పోకమూర్తి దన్న యుండవలెను” వని రాజు నుడిచెను. “ఓయీ! జ్ఞాన పీఠాదా, కనకసింహాసాసీనుడవము జగన్నాథుని వీక్షింప గోరు నీవే మూర్ఖుడవు” అని యావాణి పలికెను. ఇబ్రహీం వెనుకొంది నాటిరేయి అంతయు భగవత్పార్థవయందే గడచెను. మఱునా డుదయమున నిండుపేటలోగమున కొలువుదీర్చి సింహాసనాసీనుడై యుండెను. ఆకస్మికముగ నాసభాంతరమున నొకగంభీరమూర్తి యితరులకదృశ్యుడై తనవైపునకు వచ్చుచుండుట గాంచెను. ఆవచ్చిన వ్యక్తిని ఇబ్రహీం యిట్లు ప్రశ్నించెను:—

ఇబ్ర:—నీవెవరు? ఇదటి కేల వచ్చితివి?

వ్యక్తి:—నే నొకపరదేశ్భుడను. ఈశ్రమన బస చేయుటకై వచ్చితిని.

ఇబ్ర:—అయితే, ఇది సత్రముకాదు. నాస్వగృహము.

వ్యక్తి:—నీకు పూర్వ నిది యెవరిది?

ఇబ్ర:—నాతండ్రిది.

వ్యక్తి:—నీతండ్రికిపూర్వ మిందు నివసించిన వారెవరు?

ఇబ్ర:—నాపితామహుడు.

వ్యక్తి:—ఇప్పుడు నీపితామహులెవరున్నాడు?

ఇబ్ర:—వారు మరణించిరి.

వ్యక్తి:—అయితే, జమ్మును, బోవును నుండవారికి నిలయమున నీగృహము సత్రంగాదా యని నుడువుచు నా నూతనవ్యక్తి వెనుకకు జూరదొడగెను. ఇబ్రహీం వానిచెంతకు బరుగై ‘భగవంతునిసాక్షిగా మీ రిచ్చు నేకుండవలె’నని ప్రార్థించెను. అంతటాపురుషుడు కొంతతడచు, ‘నాఆత్మయం దీవ్యా అనుగ్రహబ్బాన్విత నీవెవరు?’ అని ఇబ్రహీం ప్రశ్నించెను. ‘ఓ,

ఇబ్రహీం నేను భిక్షు. ఇక నీవు మేలుకొనవలసిన కాలము వచ్చినదని చెప్పి తిరగిపోయెను.

మఱునా డుదయమున ఇబ్రహీం ఆశ్వాశ్వాధుడై వృగ యావిశోదార్థము బయలుదేరి, ‘ఓ, ఇబ్రహీం నీ విందులకు జనన మొందలేదాను నాక్క వినులకు సోకెను. అంతటాతడు నలువైపుల దృష్టిపారించి చూచెను. ఎవరును గనిపింపలేదు. ముందుకు పయని మయ్యెను వెంటనేతిరిగి ‘నీ విందులకు జనన మొందలేదాను నాక్క ఆతడు కూర్చుండియున్న జీనునుండియే వివరచ్చెను. ఇబ్రహీంయొక్క హృదయము రాబయూరువలె కంపించిపోయెను. ‘ప్రభువు ఆజ్ఞాపించుచున్నాడు. దానుడు శిరసావహించుగాక’ యని ఆతడు నిశ్చయించెను. అంతట ఆత్మముడొగ్గి సమీపమునకున్న గొల్లవానితో తనదుస్తులను మార్చుకొని సాధుజీవమున క్రమ్యురణావ్వెను. నాటినుండి ఇబ్రహీం భక్తికిని, తపానిష్ఠకును విఖ్యాతుడయ్యెను.

ఇట్లు గొన్ని వత్సరములు గడచిన పిమ్మట ఇబ్రహీం మక్కాశూత్రము పోవ నెంచి యొకసార్థవాహులగుపుత్రోచేరెను భక్తాశ్రమము దయన ఇబ్రహీం ఆశ్రమనవార్త మక్కాపురమున ముందుగనే తెలియ, పురప్రముఖులు గొందఱు ఆయనను సగౌరవముగ దీసికొనివచ్చుటకు బయలుదేరిరి. మార్గమధ్యమున వారి నాకరులు గొందఱు ఇబ్రహీమును గలిసికొని (ఆయనయే ఇబ్రహీముని తెలియక) ఇబ్రహీంబేగ్ ఆదమ్ వచ్చుచున్నారా యని ప్రశ్నించిరి.

‘వచ్చు మీ కెందు కడిగదరు?’

‘ఆయనను సత్కరించుటకు పురప్రముఖులు బయలుదేరి వచ్చుచుండిరి గనుక’

‘మత పీఠాదును పాపియునైన వానినికూర్చి మీరింత యార్థాటమేల జేసెదరు?’ అని ఇబ్రహీంపలికెను.

‘ఆశ్రమనకూర్చి యిట్టి అనాచ్యము లాడుటకు నీ కేమి మాక్కుగలదని నుడువుచు దండతాడవము గావించిరి. ఇట్లునారు కొట్టిన పినప తిగిన ప్రాయశ్చిత్తము జరిగినదని ఆయన మదిలో తలపోసెను. పిమ్మట ఆయనయే ఇబ్రహీ ముని తెలియరాగా వారందఱు ఉచితవిధమున తీమాపణజేడి సగౌరవముగ పురము లోనికి తోడ్కొనివెల్లిరి. అప్పటినుండియు ఇబ్రహీము కాసు కప్పకుచే జీవించుచు కొన్ని వత్సరములు మక్కాయందె గడచెను.

ఇబ్రహీము తాజ్యత్యాగముచేయునప్పటికి పసిబాలుడయినకొమారుడొక యుండెను. ఆతడు యావనుడు కాగా నాతండ్రి యొక్కొకని తల్లిని ప్రశ్నించెను. ఆమె జరిగిన యుద్ధంతము సంతకు తెలియజేసెను. ‘ఇప్పుడాయన నాకడబలభించినని యింక మక్కాయందె అమె బయలుదేచ్చెను. ‘అటులయినచో నేనిప్పుడేవెల్లి ఆయనను కలిసికొనెదనని చెప్పి తల్లితోమాడ బయలుదేలి వెళ్లెను మక్కాయందలి కాబాదేవాలయము ప్రవేశింపగా అందు కీర్తనాంతరముల ధరించిన ఖతీగు లెందరోయుండిరి. ‘ఇబ్రహీంబేగ్ ఆదమ్ను మీరెవరుగదరా’ యని వారిని ఆతడడిగెను. ‘కట్టెపుల్లు అమ్మి ఆహారముకొని తెచ్చుటకువెల్లివచ్చితిని అందులో నొకడు బయలుదేచ్చెను. అంతట చిన్న ఇబ్రహీం తండ్రిని వెదకుటకై సగరులోనికి వెళ్లెను. కొంత దప్పు చనినపిమ్మట నొక కట్టెమోపును శిరముపై నిడుకొనినవచ్చుచున్న యొక ముసలివానిని జూచి తండ్రి యని చిన్న ఇబ్రహీము తలంచెను. ఆస్థితిని ఆతడుమాడ జాళి పోయెను. సముద్రతీరంగములవలె పొంగిపోరలివచ్చు నుఖమును నాటకొని దూరదూరము వెనుకంట వెళ్లెను.

ఇబ్రహీం బజారుకువెల్లి కట్టెను అమ్మి కొట్టెనుకొని సోదాశక్తియల కచ్చినపిమ్మట ప్రార్థనాదీకములకు గడంగెను. కొమారుడు తండ్రి పొటిపోవునోమాయని తనను యెఱుకపరచుకొనలేదు.

మఱునాడుదయమున ఇబ్రహీం కొమారుడును, భార్యయు నొకఫకీరుసాహాయ్యమున ఇబ్రహీమును జూచుటకు వెల్లిరి. అతనిభార్య ఇబ్రహీమును చూడగనే కప్పునుని కేకజేసి ‘కుమారా, నీతండ్రినిచూడు’ మని చెప్పెను. ఇబ్రహీంతన యుడు మార్చుకుడయ్యెను. చుట్టు నున్నవారందఱు ఆతడు లిందువుల రాల్చిరి. తెలివినవచ్చినతోడనే తండ్రికి నమస్కరింప, ఆయన నిజమతుని కాగిట జేర్చుకొనెను. పిమ్మట ‘నాయనా నీ వేమతస్థుడవని? ఇబ్రహీము కొమారుని ప్రశ్నించెను. ‘నేను మహమ్మదు మతమువాడను’, ‘నీకు భారాను తెలియునా?’, ‘నాకు తెలియును. నీవు మతసంబంధమైన పుస్తకముల జదిచదవా?’, ‘చదివెదను.’

‘భగవానుడు భక్తుడనిచెప్పి ఇబ్రహీము వారిని విడిచి వెళ్లమన్నవించెను. కాని ఆతనిభార్యపుత్రులు ఆతనిని శ్రీనియ్యక రోదనము చేయదొడగిరి. అంతట ఇబ్రహీము నకునయుల నాకపమువంకడిప్పి ‘భగవంతుడు నాకుతోడ్పడుగాక’ యని ప్రార్థించెను. తక్షణమే అతనికొమారుడు విగతజీవుడయ్యెను. తోడుకున్న మిత్రబృందము ఆశ్చర్యచకితులై ‘దీనిభావమేమి? యని ఇబ్రహీము ప్రశ్నించిరి. ‘నాకుమాయని జూచినతోడనే నాయుండణియున్న పుత్రవాత్సల్యము ఉద్దీపనము చెందినది వెంటనే యొకనాణి ‘నీస్వాదమును అన్యాయుత్తముచేసి మాయెడ భక్తి నటించుచుంటివా’ యని పలికెనట్లు విననయ్యెను. ఒక్క హృదయమున రెండుప్రేమ లుండుట కవకాశము లేదు. ఈవాక్కు వినినతోడనే ‘ఈడడ్డవెగల ప్రేమ నీన్న నాకు దూరముకేయుచో నాయొక్కొకని లేక యాదిడ్డయొక్కొకని ప్రాణముల దీసికొమ్మ’ని ప్రార్థించితిని. నాప్రార్థనను స్వీకరించి నాదిడ్డయొక్క జీవమును భగవంతుడు గ్రహించె’ నని ఇబ్రహీము వారికి చెప్పెను.

ఒకనాడొక మహమ్మదు ఇబ్రహీమున కిచ్చుటకు తాను మ్రొక్కుకొనిన వెయ్యి బంగారునాణెముల జెచ్చెను. ‘నీర్పాస్థులవద్దకుండి నేనేమియు స్వీకరించ’ నని ఇబ్రహీము నిరాకరించెను. ‘నేను భాగ్యవంతుడనే’ యని ఆయనమ్మడు పలికెను. ‘ఏమి నీ వింతభాగ్యవంతుడవయ్యా ఇంకను భాగ్యముభివృద్ధిచేసుకొని నెంచుచుంటివని ఇబ్రహీము చెప్పెను. ‘నిజముగ నట్లే కోరుచుంటిని. ‘మంచిది. అటులయినచో నీవే అందటికంటె నీర్పాస్థుడవు. వినుము! నా కేమియు లేదు.

నేనితలుల నేమియు నడుగను. నేను సాధుస్థితి నభిలషించితిని. అందే భాగ్యము గంటిని. ఇతరులు భాగ్యవాఁడని దారిద్ర్యము సాందిరి.’

ఒకనాడొక మహమ్మదు ఇబ్రహీమువద్దకువచ్చి ‘అయ్యా నే ననేకపాపములచరించి నాను. నాకు తిరణోపాయ మేది యైన బోధింపు’డని వేడెను. ‘అటులయినచో వినుము. నీకు అణునియనుముల తెల్పెదను. వానిని అనుసరింపుమని’ ఇబ్రహీము చెప్పెను.

1. “నీవు పాప మాదరించినప్పుడు భగవంతుడు నీ కను గ్రహించినయాహారమును భుజింపకుము”

“నేను ఆహారము లేక జీవింపలేను. ఏమీ! భగవంతుని యాజ్ఞల నెల్లంఘించి ఆయనను అనుసరపరచుచు, ఆయన అనుగ్రహమునల్ల లాభముపొందుట న్యాయమా?”

2. “నీవు పాపకార్యము చేయునపుడు ఈశ్వరరాజ్యము విడిచిపోమ్మ.”

“ఈశ్వరరాజ్యము నలుదెసలను వ్యాపించియున్నది. దానిని విడచిపోవు తెట్లు?”

“నుంచిది. దానియందె ఉండుము. కాని పాపకృత్తిముల పుత్రుజంపులు. ఈశ్వరరాజ్యం తిరస్కరింపకుము.

3. “నీవు పాపకార్యము చేయునపుడు భగవంతుడు చూడబాలని రహస్యస్థలమునకు జనుము.”

“భగవంతుడు చూడబాలని స్థల మేడి?”

“సకే నుంచిది. నీవు భగవత్ప్రసాదముదినము, ఆయన రాజ్యమున. వసించుచు ఆయనకండ్లయెదుట పాపకార్యముల జేయుట న్యాయమా?”

4. “నీప్రాణముల గొనిపోవుటకు మృత్యుదేవత వచ్చినపుడు నేను పశ్చాత్తాపపడకొరచున్నాను. కొంచె మవకాశమిచ్చు నేడుము.”

“అట్టి ప్రార్థనలకు మృత్యు వేష్టమును అంగీకరింపదు గదా.”

“అటులయినచో మృత్యు వాసన్నమయినపుడు పశ్చాత్తాపపడుటకంటె ఇప్పుడే పరితాపముచేయుము.”

5. “నీన్ను సమాధిలో నుంచినప్పుడు నీన్ను పరీక్షించుటకువచ్చు దూతలను తరిమివేయుము.”

“నాచేత కాదు”

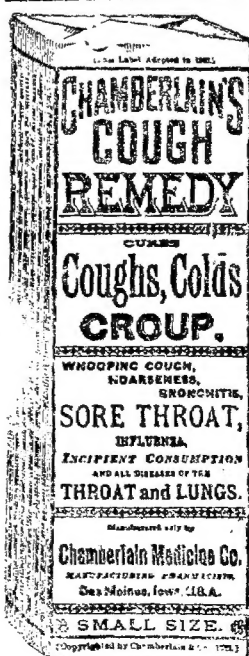
“అటులయినచో వారికి తృప్తిగలుగజేయు ప్రత్యుత్తరమియగల జీవనము గడపుము.”

6. “న్యాయవిచారణదినమున పాపులను నరకమునకు కొనిపోవునపుడు నేను వెళ్లనని చెప్పము”

“ఇక చాలును. ఇబ్రహీము! నీవు నాకు కావలసినదంతయు చెప్పితి,వని నుడువుచు నామహమ్మదు పశ్చాత్తాపముచేంచుచు వానియందు కలిగిన పరివర్తనము అమరజాంతము ఉండెను.

ఇబ్రహీమున కవసానకాలము సమీపించినప్పుడతడద, క్యుడయ్యెను. అతనిసమాధి యెదుట నన్నదో యెవ్వరెఱుగర

చున్నది. (33-3)

డే లి బి స్క త్తు లు

ఇదివరలో జరిగిన గొప్ప యుద్ధ సమయమందు మాకర్మాగారము, అందుకు సంబంధించిన వన్నియు అనేక వైపులందును, విదేశములందునుండిన సైన్యమునకు బిస్కత్తులను తయారుచేసి, సరఫరా చేయుటకు పూర్తిగా ఇండియాగవర్నమెంటు మిలిటరీ శాఖవారి అధీనమునకు దుంచబడినది. అందుచే సరఫరాచేయుటకు వీలులేనందున అనేక శాతాదారులను పోగొట్టుకొంటిమి. ప్రస్తుతము వారికంద యిది సరుకులను సరఫరాచేయుటకు గొప్ప ప్రయత్నములను చేయుచున్నాము. మా బిస్కత్తులు మిక్కిలి మేలైనవిగా యుండుటవల్లను, దిగుమతిచేయబడినవాటిధరయందు అధిక వ్యత్యాసముండుట చేతను మాకు గొప్పజయమే గలుగుచున్నది.

ఈ దిగువ తెలుపబడినవాటిలో దేనినైనను ఉపయోగించి చూడవలెనని కోరెదము.

బాదామి	బీన్	ఇంపీరియల్	నైస్
ఆరోరూట్	కారోనేషన్	లెమన్	టటన్
బట్టర్ ఫింగర్	క్రాకర్లు	లంచ్	పీట్ బూరి
కేబిన్	ఫామిలి	మేరీ	రాజా
కాన్ టీన్	జెమ్ ఇస్ట	మిల్కు	వానిల్లా
మిక్స్డ్ పాస్ పోల్డు	టీ	సోడా	వాటర్

మా జింజర్ నట్సు, ఫింగర్ బిస్కత్తులు విదేశపు వాటికంటెను చాల మేలైనవని నిర్ధారణ చేయబడినది.

బ్రాన్, ఆమండు, గ్లటన్, ఈమూడవరకముల డ్రై యాబెటిక్ బిస్కత్తులను, గోధుమ బిస్కత్తులను వైద్యులు మిగుల పట్టుదలతో సిఫార్సుచేయుచున్నారు.

అన్నిరకములు 1 పాను, 2 పానులు, 7 పానులు, 14 పానులు, 28 పానులుగా టిన్నులలో ప్యాకు చేయబడియున్నది.

కర్మాగారమునందు పనిచేయువారందరును అగ్రజాతి హిందువులే. ఇంగ్లాండులో తయారగు వాటిలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన మెషినులు మావద్ద నున్నవి. చేతితో తాకబడక, ఆరోగ్యవద్ధతుల ననుసరించి, నిపుణుల విచారణక్రింద ఇవన్నియు తయారుచేయబడుచున్నవి. హిందూదేశమునందు యితరులు చేయుచున్నవాటినిచూచి మా బిస్కత్తులని మోసపోకూడదు. ఇతరులు తయారుచేయు నట్టి వాటివలెనే వారు చేతితో తయారుచేయుచున్నారు.

డెల్లి బిస్కత్తు కంపెనీ లిమిటెడ్., డెల్లి.

వారిచే తయారుచేయబడినది.

మద్రాసు రాజధానికి, మైసూరురాజ్యమునకు, నైజామురాజ్యమునకు సోల్ ఏజంట్లు:—

మహమ్మదు మూసా హాజీ ఇబ్రాహిం, అండుకో.,

32 గిడ్డంగివిధి, మద్రాసు.

మద్రాసు స్టాక్ కిస్టులు:—

మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 263 చై నాబజారు, మద్రాసు.

ఎస్. దేశాయికొండర్, చై నాబజారు, మద్రాసు.

కె. మహమ్మదు హుస్సేన్ సాహెబు, బందరువీధి, మద్రాసు.

సి. ఆర్. వడివేలు మొదలియార్, మూర్ మార్కెట్టు, మద్రాసు.

పి. వీరాస్వామిచెట్టియార్, మూర్ మార్కెట్టు, మద్రాసు.

బెంగుళూరు స్టాక్ కిస్టులు:—

మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 80, ఏ. బిల్లు పూర్ హానురోడ్డు, బెంగుళూరు కంటోన్మెంటు.

డి. సైడ్ ఉస్మాన్ అండుకో., 47/19 న్యూమార్కెట్టు, దానిబ్రాంచీలు, కంటోన్మెంటు.

పి. ఎమ్. బుర్ర రహమాన్ సాహెబు, న్యూమార్కెట్టు, కంటోన్మెంటు.

మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., అబెన్యూ రోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

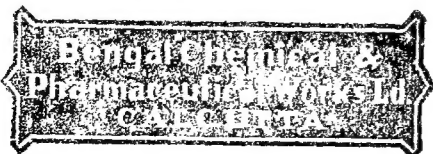
వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆహుతుడైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మించిగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్క తనిఖీగురితే ఈ యోగ్యతాపత్ర నిచ్చియున్నాడు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన డ్రాఫటులుకాదు. ఫారములైనవనిన పంపబడును. బుడ్డి 1-3 ధర రూ. 0.18-0.00 ఏ. పి. చార్జీతో పహా రూ. 1-2-0.

చెన్నపురి బజారుధరాలు

జనవరి 31-వ తేది శనివారము

(1) భాగ్యములు

దనియాల రూ 1-1	ర 30.0.0	మొదలు	42.0
చింతము బస్తాలు			
మొదలు	రూ 1-1	ర 48 గంబ	ర 14.0.0
నెలకా	రూ 1-1	ర 15.8.0	
డిక్కి	రూ 1-1	ర 16.4.0	
రాగులు	రూ 1-1	ర 8.12	
నవ్వులు	రూ 1-1	ర 20.0	

(2) వస్తుభాగ్యములు

కందులు బస్తా 1-1	ర 205	ర 11.0.0
నెలకా	రూ 1-1	ర 10.8.0
నెలకా	రూ 1-1	ర 11.8.0
మొదలు	రూ 1-1	ర 13.0.0
ఉలవలు	ర 154	ర 9.4.0

(3) నూనె వస్తువులు

శుభ్రముగాన రూ 1-1	ర 16
నెలకా	రూ 1-1
కొండాపురం శుభ్రముగాన రూ 1-1	ర 5
ఇతర శుభ్రముగాన	రూ 1-1
శుభ్రముగాన గానుగ రూ 1-1	ర 120
అమడము రూ 1-1	ర 145.0

(4) చిల్లర వస్తువులు

శాయనశుభ్ర రూ 1-1	ర 155.0.0	160.0.0
కూరకశుభ్ర	రూ 1-1	ర 180.0.0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) రూ 1-1	ర 129.0.0	140.0.0
గుంటూరుపాడుకట్టు నీలిమందు ముఖగు	రూ 1-1	ర 50.0.0
కాగితా నీలిపాడుకట్టు	రూ 1-1	ర 70.0.0
రెల్లము రూ 1-1	ర 85.0.0	80.0.0
పింకరంగు రూ 1-1	ర 80.0.0	49.0.0

(5) ఇనుము

శుభ్ర రంగు రూ 1-1	ర 82.0.0	88.0.0
చదరంగ	రూ 1-1	85.0.0
రంగు	రూ 1-1	82.0.0

(6) లోహములు

నెండ్లి 100 కులంక	ర 72.0
బంగారము, కులంక 1-1	ర 21.0
వరకు 1-1	
ఇక్కి రూ 1-1	ర 275.0.
రాగి డిటా	ర 825.0.
అస్కాచక్కెర రూ 1-1	ర 84.8.

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుక్కుము	20 డిగ్రీలు	ర
బొట్టిక్కుము	డిటా	
సింహం	డిటా	
గుర్రం	డిటా	

(8) దూది

కోండా వస్తుకాదు 1-1

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2	పెట్టె 1-1
మధుర నెం 12 1/2	పెట్టె 1-1
పుట్టూరు రేనుగ నెం 8 1/2	పెట్టె 1-1
అచామదాదాదా నెం 12 1/2	పెట్టె 1-1
నూకరేనుగ	నెం 20
జూన్	నెం 20
రూ 40	ఏ రేనుగ అయినను
గోకా	నెం 12 1/2
పద్మా	నెం 24 1/2
14 1/2 క్లెలకా	కడి
నెం 20	రెన్ని సింహం యీటె
నెం 22	రెన్ని
నెం 12 1/2	రెన్ని పర్కను
నెం 14 1/2	రెన్ని

5 నిమిషములలో గుణ

దేహమునందు ఎల్లచోట్లయందును, లైస, రోములను ఎల్లచోట్లయందు 5 నిమిషము. ధర రూ 1-1 0.8-0. అన్ని పూర్ణ స్థాయి, పార్కుటప్రెస్

Powell's Extract of Golden

3421

వలుగారి అమోఘమైన నెనో

నెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదులనెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దాని చాడవలెను.

శీతమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

గీర్ణ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. - 8-0

మా దివ్యౌషధములు నుప్రసిద్ధమైనదుకాణములన్నిటిలోను దొరికెను.

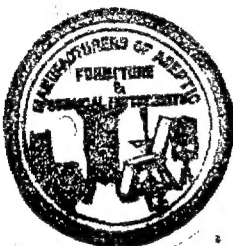
మా చిత్రనిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఈ పత్రము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay.

కా మి ని యా నూ నె

కలే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

పెంట్లకలువి దువ్వపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ నెుదలుపెట్టి పూర్తి గాను అల్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. పెంట్లకల కేబాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యౌషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. కబవరీతివల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డి నెం 1 రూపాడయి.

3 బుడ్లభరిదు రూ 2-10-0.

126

పీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

రిజిస్టరు చేయబడినది

మీకు ఏనువాసన స్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు

పున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0

బుడ్డి 0-12-0

బుడ్డి 0-8-0

మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న వరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

నే కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలుపేటెట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్మూపేట, బొంబాయి అని వ్రాసిన జడయగలరు

ఫో ఇన్సురెన్సు కంపెనీలలో

భద్ర మైన ట్టి యు

సమయమునకు ఒదుగునట్టి

ఓరియంటల్ లులోనే

భీమా చేయించుకొనుడు.

దీర్ఘ కాలమునుండి

అనేక కాలాదారులను

విస్తారమైన

మూలధనము గలిగియున్న

గాప్ప్ పొందూదేశీయ

భీమాకంపెనీ,

Apply for full particulars to

Oriental assurance Buildings,

F. E. Vaid Branch Secretary

Post Box No. 8, Madras.

Bangalore Branch:

No. 3, South Parade, Bangalore.

Trivandrum Branch:

Trivandrum.

అతినరముల బలహీనత చేతను,

ఉష్ణాధిక్యము వలనను గలిగిన

మూలవ్యాధికి అద్భుతనివారిణి

నాకు అతినరముల బలహీనత చేతను, ఉష్ణాధిక్యమువలనను గలిగిన మూలవ్యాధిని బాగుగాకుదిర్చిన, మద్రాసు ఆర్సివియన్ పిథిలో నెం 72 రు గృహమునందుండు పండితస్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు వారికి అనేక సమస్కారములు. చెందుమాసముల క్రిందట బి కే నెట్టున తంత్రువముకూడ నడచుటకు శక్తి లేకుండెను. ప్రస్తుతము ఆయాసము, అలసట లేకుండా ఒకే నెట్టున 2 మైళ్ల దూరముకూడ నడచుటకు శక్తిగలదు. నేనిప్పుడు పుష్టికరముగా నున్నాను. నా వ్యాధులన్నియు పూర్తి గా కుదిరినవి.

మిస్. ఇ. ఎమ్. శేనో, 2/1 తిరువేంగళ మొదలి వీధి, పార్కు చాను, మదరాసు.

వారి సలహాకట్టు ము రూ. 15-0-0

శ్రేష్ఠతరమైన పెంట్లకల
తైలము "మణీనూనె"

మిక్కిలి మనోహరమైన సువాసనగలది. వైట్ ఆయిల్ యితర అపాయకరమైనవస్తువులు చేరుటలేదు. ఇది చాలకాలమునుండి మంచిగుణముకలిగి, వాడుకలోనున్నది. బుడ్డి 1 కి. ధర రూ. 1-0-0.

దీనిని వాడుటచే పెంట్లకలు మిక్కిలి కాంతిగాను నల్లగాను, బలముగాను యుండును. చుండును రానీయక పెంట్లకలను బాగుగా పెంచును. యితరవివరములకు మాత్రాత్త క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇవాముగా పంపెదము.

ఆ తంకని గ్రహ ఛార్మసి,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుశెట్టిపిడి మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి.గోపాలాచార్యగారి కలరావందులు

ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జి టౌన్ మదరాసు

సప్రసిద్ధ శాస్త్రీయాయుర్వేదదివ్యౌషధములు దొరకు స్థలము
క్యాటలాగులు కోరువారికి ఉచితముగ పంపబడును
ఆయుర్వేదాశ్రమము, 151, గోవిందప్పనాయకవీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి.గోపాలాచార్యగారి కలరావందులు

లిటెంపు:—“ఎలిక్టర్ గాడినవ్ గురించియే ప్రతివారూ ప్రతికూలము అడతెగక వ్యాసములు ముద్రించ బడుచున్నది. అందులో తెలుపబడు వార్తలలో ఈ విషయమైకూడ సదా ముద్రించ బడుచున్నది. ప్రతిపట్టణమునందును, చేతమునందును దీనిని గురించియే మాట్లాడుచున్నారు. అద్భుతమైన పుష్టిని, మంచి కీర్తిని కలిగించు టానికులలో ఇది మిక్కిలి శ్రేష్ఠతమైనది.

తెలిపిపోవీ:—“ఎలిక్టర్ గాడినవ్ దీనినే గొప్ప జయమును పొందుచున్నది. అట్లు జయముగాంచుట మిక్కిలి వ్యాధియుగా నున్నది. వ్యాధి కుమార దశ వదలి వేయబడిన తర్వాతే రోగులకు ఇది మంచి ఆరోగ్యమును, శుష్టిని గలుగజేయుచున్నది.

ఈదిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు ఎలిక్టర్ గాడినవ్ మిక్కిలి అమోఘమైనది

గండమాల, హృద్రోగములు, మెదడు నరముల సంబంధమైన వ్యాధులు, శ్వాససంబంధమైన వ్యాధులు, శ్వేతధాతువు సంబంధమైన వ్యాధులు, అమెనోరియా, బ్రెస్టోరియా, డిస్ మెనోరియా, ఇండ్రీయ సంబంధమైన గ్రంథువాలు, గర్భసంబంధమైన వమనములు, హేమరేజ్ (మూత్రనాళము, మెదడు, దంతములు, ఊపిరితిత్తులు మొదలగు భాగములకు సంబంధించినది) పాండురోగము, బలహీనము, అన్నివిధముల కఠినవ్యాధులు, క్లోరోసిస్, పిచ్చి, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, కనినతరువాత నుండు శ్రమ బుడ్డి 1-కి ధర రూ 14, 2 బుడ్ల ధర రూ 40, వి. పి. వ్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తగినది. తీపుగాను, మనోహరముగాను ముందును, జీర్ణకోశమునకు ఏలాటి తొందర లేక సులభముగా వీర్ణమగును. ఆకలిని కలుగజేయునట్టియు, సాధారణమైనట్టియు టానికు లన్నిటికంటెను ఇది శ్రేష్ఠమైనది. నిజముగా ఎలిక్టర్ గాడినవ్ ఆరోగ్యము, చురుకుదనము, పుష్టి చేరికగలది.

అమితముగా పనిచేయుట, బడలిక, ఆయాసము, మాంసమును తినివేయుపుండు, హృదయము లేక మెదడు చెడుట, నరముల బలహీనత, పక్షవాదపు, దేహమంతటను లేక ముఖమునందు మాత్రము గలుగుగది, నిద్రలేమి, తలనెప్పి, నాడివ్యాధి, తుంటిలోని నెప్పి, తిమిరు వాయువు, క్షయరోగము, ట్యూబర్కులోసిస్, అతి మూత్రము, తిమిరు, గొడ్డురాలితనము నపుంసకత్వము, స్ఫోటకముచే గలుగు వ్యాధులు, ఉబ్బసము, మేహ రోగము, పునవేపునముయొక్క వాపు లేక ఇన్ ఫ్లూ ఎంజా లేక మలేరియా వచ్చినతరువాత తేరుకొనుట.

డాక్టరు (జర్నల్ డి. “నపుంసక వంధ్యత్వము, సిస్ట్రీలకు గర్భము ఋతుసంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగు వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణమునున్నది. ఈ య వ్యాధికి రాగా వంటిది. టూలుకులోసిస్ ను నిర్మూలము చేయున నప్పటికిని హెచ్చుకా ఆటంకపడ సదరు గలుగు నన్నిటిని జేయును. భాగములను చేయుటయం మిక్కిలి భా. 12.1 చెందినది. సద. 1.4 వ్యాధిచే తే. వలె బోలుగా బడినట్టి ముల నన్ని పునరుద్ధరం.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు,
మదన్ సన్సు & కో., కెమిసులు
క్రాఫోర్డు మార్కెట్టు బొంబాయి
మద్రాసు డిపో:—వి. ఎస్. ఆర్. మూర్తి & సన్సు, 9, పోప్ హామ్స్, బ్రాడ్వే.